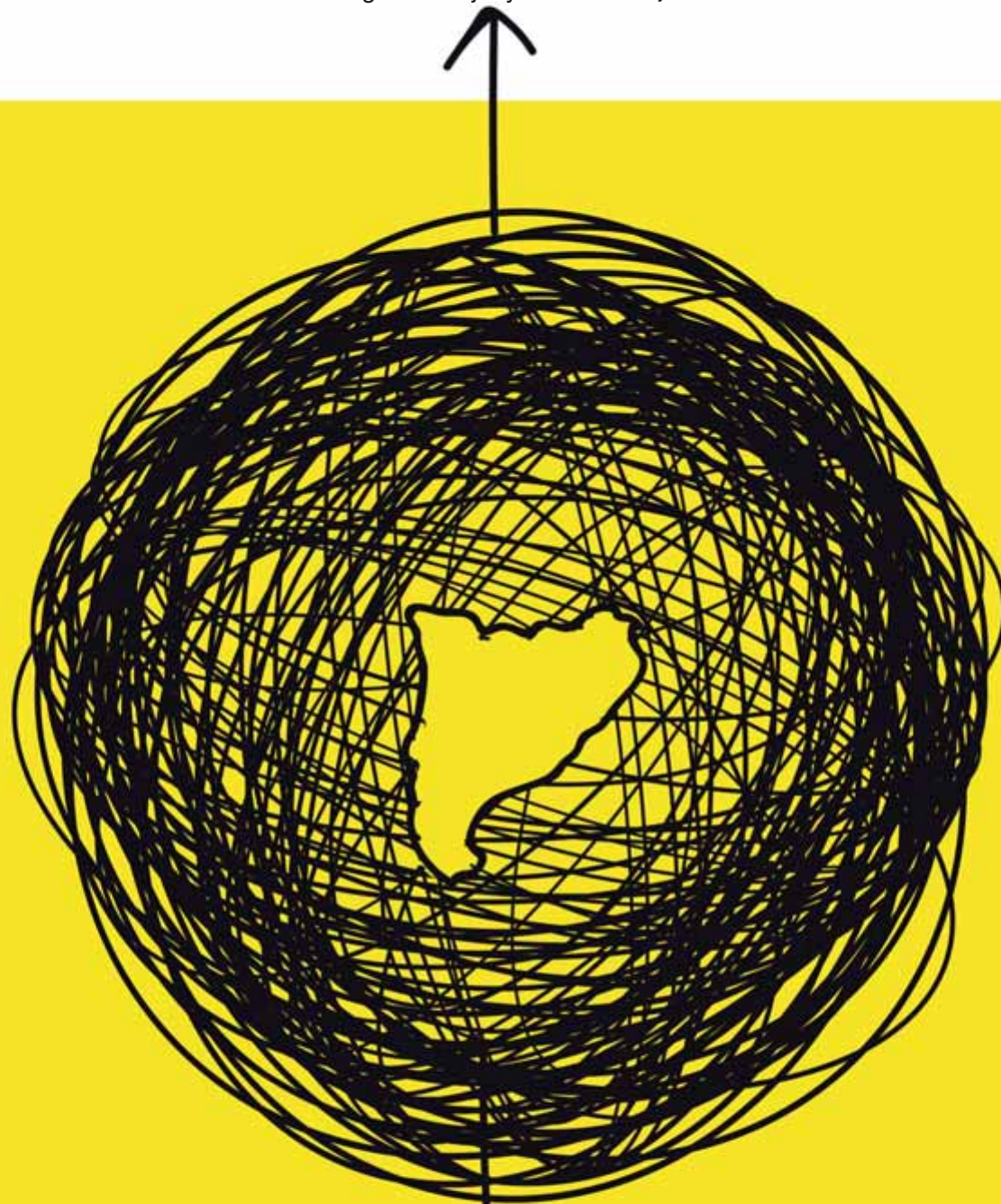

LA REPÚBLICA

Del 26 de maig a l'1 de juny del 2018. Any I. Núm. 1 2€

ENTREVISTA

Consellers a Brussel·les

On som, on anem

El setmanari La República neix en una Catalunya que viu en una cruïlla històrica entre la tirania del 155 i el mandat republicà de la ciutadania

Ras i curt **EDUARD VOLTAS** @eduardvoltas

L'actual estratègia Puigdemont de torcebraç amb l'Estat sobta i incomoda, aquí i allà, perquè és una cosa que el catalanisme no havia fet mai. Des d'aquest punt de vista, és contracultural, com ho va ser l'1 d'octubre. Territoris polítics nous.

LA REPÚBLICA QUE BULL

Hi som, hi anem

“**E**l territori espanyol comprèn a la Península, amb les seves possessions i illes adjacents, Aragó, Astúries, Castella la Vella, Castella la Nova, Catalunya, Còrdova, Extremadura, Galícia, Granada, Jaén, Lleó, Molina, Múrcia, Navarra, Províncies Basques, Sevilla i València, les illes Balears i les Canàries amb les altres possessions d'Àfrica. A l'Amèrica septentrional, Nova Espanya, amb Nova Galícia i península del Yucatán, Guatemala, províncies internes d'Occident, illa de Cuba, amb les dues Florides, la part espanyola de Santo Domingo, i l'illa de Puerto Rico, amb les altres ad-

jacents a aquestes i el Continent en un i altre mar. A l'Amèrica meridional, la Nova Granada, Veneçuela, el Perú, Xile, les províncies del Rio de la Plata i totes les illes adjacents al mar Pacífic i a l'Atlàntic. A l'Àsia, les Filipines...” Cito l'article 10 de la Constitució del 1812, origen d'Espanya més enllà d'aliances faldilleres reials.

Quan va ser aprovada aquesta carta magna part d'aquell “territori espanyol” ja s'havia independitzat. Espanya s'hi va resistir, amb l'ajuda de població local afecta a la *madre patria*, fins que l'article 10 va ser escurçat per la realitat sociopolítica i, també és cert,

Les realitats polítiques no tenen sempre traducció immediata en termes jurídics. Siguem pacients

perquè hi havia un oceà pel mig.

L'ensenyança que ens aporta aquesta curiositat històrica és que sovint política i legalitat van a deshora. L'1 d'octubre del 2017 vam proclamar la República. A Espanya es pensen que no. Si resistim, i persistim amb vots, és qüestió de temps. A Madrid en són conscients. Per això ens castiguen sense pietat ni treva. No tenim cap oceà pel mig, però amb paciència tindrem la mar de finestres d'oportunitat perquè tot acabi bé.

Carles Ribera Director @carles_ribera

SUMARI

01 Portada

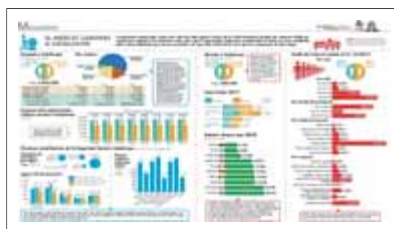
En aquest número 1, el disseny i creativitat de la portada ha estat realitzat per l'Estudi Iglésies Associats -Jep Vilaplana.

03 Opinió

Articles de Bea Talegón, Enric Serra, Laura Pinyol, Biel Figueras, Salvador Cardús i Patrycia Centeno.

12 El Dossier de La República. 'On som. On anem' Una anàlisi del complex moment polític que està vivint el país, amb una cronologia del procés, les claus judicials, i una entrevista a Xavier Masllorens, president de l'Institut Català Internacional per la Pau.

26 Reportatge. 'Les 10 claus de les municipals' Just d'aquí a un any, el 26 de maig del 2019, els catalans triaran els seus representants als 948 ajuntaments del país. Seran unes municipals atípiques, un nou plebiscit entre monarquia o república.

32 Megagràfic. 'El mercat laboral a Catalunya' La recuperació econòmica es basa en una retallada dels costos laborals que no es reverteix un cop s'ha sortit de la crisi.

34 Internacional. 'Una nova vida' Les vivències d'una família siriana que ha arribat a Catalunya després de passar cinc anys en un camp de refugiats del Líban.

38 La conversa. Mara Dierssen Neurobiòloga i investigadora del Centre de Regulació Genòmica.

44 'Productores en crisi' La desaparició de la taxa a les operadores i la crisi de l'IVA a TV3 deixa el sector audiovisual sense ajuts i en una situació límit.

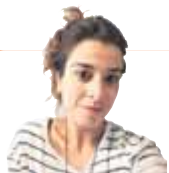
54 El final d'ETA Història de l'organització terrorista

58 Experiència. 'Dalt d'un burro' El ruc, d'intel·ligència contrastada, és l'epicentre d'activitats lúdiques a l'aire lliure orientades al gaudi de les famílies.

60 Agenda republicana. Recull d'activitats relacionades amb el foment cívic del republicanisme i els actes de suport als presos i exiliats.

Ras i curt ELI NEBREDÀ @elinebreda

S'ha acabat. S'ha acabat callar, s'ha acabat sentir vergonya, s'ha acabat resignar-se, s'ha acabat culpabilitzar-nos, s'ha acabat banalitzar el feminisme, s'ha acabat que ho minimitzeu dient que era una broma entre amics, s'ha acabat que en sigueu còmplices. En peu de guerra contra el patriarcat.

D'ENTRADA

Per la dreta no s'avança

Els esdeveniments es van succeir ràpidament. Gairebé no tenim temps d'entendre i analitzar el que està passant, o bé per la voràgine o bé per la inundació de mentides.

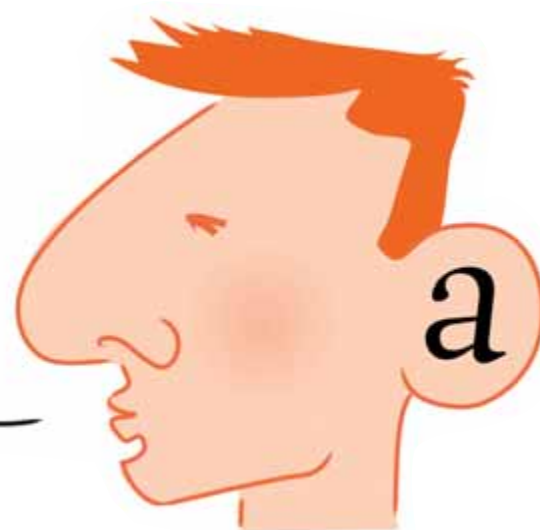
En aquesta pell de brau, gairebé ningú s'ha assabentat que la rebel·lió i la sedició han passat a la història a Alemanya. Perquè els mitjans de comunicació principals han passat de puntetes sobre la decisió dels jutges, que han tornat a refusar rotundament la major. I ja és la segona vegada. Caldrà veure si Llàrena voldrà anar per una tercera o ja en té prou amb el ridícul que ha fet.

Però no tots a Espanya són aliens al que succeeix. N'hi ha que saben molt bé què passa, i precisament per aquest motiu continuen alimentant les mentides i els discursos exagerats. Per què? Perquè pensen que d'aquesta manera aconseguen vots.

Així és com Sánchez es dedica a fer curses amb Rivera: això sí, per ocupar un caril concret. Mentre que un està en contra de la sanitat universal, l'altre proposa canviar el codi penal perquè el que avui no és

“

N'hi ha que saben molt bé què passa, i per això continuen alimentant les mentides

RAMON BUCH

delicte, demà ho sigui (incloent respostes pacífiques de la població, que es podrien considerar part d'un delicte de rebel·lió si fes falta). Si vol plantejar diàleg, respecte i democràcia, desapareix. No hi haurà condonacions bancàries, ni estalvi en cafès, ni altaveus als mitjans. Ja resulta massa evident que en aquest panorama només sobreviuen (políticament) els que resulten útils per als interessos dels que realment manen.

Feu memòria i penseu que, probable-

ment, aquestes veus que recordàveu amb respecte no se sap bé on van anar a parar.

El que és més trist és que encara no s'han adonat que en aquesta cursa desmesurada, escabellada, deshumanitzant, no s'avança per la dreta. Ho diu el codi de circulació espanyol, sí; però també ho diu la història. Aquesta història que ni Sánchez ni Rivera deuen tenir gaire ben estudiada.

I mentrestant, els carrers de la democràcia, per on podríem caminar tranquils, encara estan sense asfaltar.

Bea Talegón

Periodista @BeatrizTalegon

GAT I GOS

Lluís Puigbert

FIBLADES

De neutre a neutral hi ha un salt

Enric Millo, virrei del govern espanyol a Catalunya, reclamava fa un dies als alcaldes que els espais públics dels pobles i les ciutats siguin neutrals. Per definició, un espai neutral és aquell que no és exclusiu de cap de les parts en litigi i, per tant, un lloc on tots es poden expressar amb llibertat, fer exposició dels arguments respectius i buscar l'acord encara que sigui per remarcar el desacord. Fa una setmana, a Canet, a Calella de Palafrugell i a Llafranc, els amics de Millo van fer complir violentament el que realment volia dir el seu requeriment, malgrat que en aquestes platges hi havia espai per a tothom. Segurament van confondre neutralitat amb neutre, cosa gens sorprenent si estava en sintonia amb la seva activitat cerebral.

Enric Serra @serraamat

Ras i curt MIQUEL BERGA

La política catalana s'ha instal·lat en la incertesa permanent. Tot hi és provisional i tot és i no és. De vegades em fa pensar en allò de Jorge Luis Borges quan una senyora el va aturar pel carrer: "Vostè és Borges, veritat?" "Momentàniament", va contestar l'escriptor. Sàvia i profunda resposta.

OPINIONS

L'estratègia de la por

L'última gran campanya abans del referèndum de l'1 d'octubre invocava el lema "democràcia". I, aleshores, semblava redundant. Sota el paraigua del Pacte Nacional pel Referèndum, els sobiranistes s'alineaven en la tesi que prop del 80% de la societat catalana advocava per resoldre el conflicte amb l'Estat a través d'una consulta. Els no sobiranistes –que fa un any en diem unionistes, però ara es fan dir constitucionalistes– s'enfadaven amb l'"això va de democràcia". Amb discursos vehements defensaven que no voler un referèndum no volia dir "no ser un demòcrata".

Llavors va venir l'1 d'octubre. Les càrregues policials i una resposta violenta a un acte d'afirmació democràtica –volar votar van fer posar els ulls en blanc a molts ciutadans d'aquí, d'Espanya i també d'Europa.

Des d'aleshores, l'estratègia de la repressió s'ha intensificat i és altament efectiva: inocular com un verí el virus de la por a totes les capes de la societat. Polítics, funcionaris, mestres, mossos, caricaturistes, artistes, voluntaris mobilitzats en CDR; qualsevol pot ser acusat d'un delictes d'odi, de rebel·lió o

“**Des de l'1-0, l'estratègia de la repressió s'ha intensificat i és altament efectiva**”

Laura Pinyol

LLUÍS ROMERO

de terrorisme. I, així, de mica en mica, es mina la moral de l'independentisme. Reduint-lo a una reclamació simbòlica com lluir el llaç o penjar-lo als carrers. Clamant contra mesures desproporcionades i injustes com la presó preventiva venjativa. Dema-

Periodista @laurapinyol

nant l'acostament dels presos. Exigint informes jurídics per poder nomenar consellers. Recordant que el 155 s'ha d'aixecar amb el nomenament d'un nou govern. Convertint la política en un escenari de possibilitats minúscules. Gesticulació i simbolisme estèril.

Ara que ja sabem que l'Estat està disposat a posar en risc la democràcia abans que la unitat d'Espanya, no es pot ser neutral. Una cruïlla de camins on cal, amb urgència, guanyar més complicitats. A Espanya, l'alineació és clara PP-PSOE i Ciudadanos. A Catalunya, si hi ha

marge per canviar les majories depèn de sumar l'espai dels Comuns i els socialistes a la centralitat política. Recordar allò que semblava naïf, que "això no anava d'independència, sinó de democràcia." I la democràcia és el que està en joc.

La vellesa de la "nova política"

El que se'ns ha venut com a nova política està demostrant ser vella política camuflada. Ens trobem amb una nova política amb tots els vicis de l'antiga i que, a més, et ve a donar lliçons d'ètica fent-se passar per un constructe pur que ni és, ni vol ser. Hem pogut comprovar com s'han desenvolupat les formacions que esgrimeixen formar part d'aquest moviment. Venien a resoldre-ho tot i, a més, a fer-ho fàcilment, sense patiments; i no és que no estiguin resolent res, és que encara ho empitjoren més.

Reve tot ells hi hem sentit grans paraules. "Farem fora els corruptes; nosaltres no serem uns traïdors ni uns venuts; nosaltres sí que som el poble; serem els

Biel Figueras

que no tindrem interessos personals; serem el bé comú." Tots les hem sentit, i tots hem vist com després aquestes formacions acaben en plataformes del líder mediàtic de torn i de la seva camarilla d'amiguets, amants i coneguts varis, com si fos un film de Santiago Segura. Veiem com un cop arribats al poder no compleixen res del que han promès i el que passa a ser central és la creació de xarxes perquè tota aquesta gent pugui sobreviure. I tot amanit amb la superioritat moral dels purs d'ànima que, clarament, només són ells.

Però sí que cal una nova política, una que millori la situació. Cal retornar a l'esperit dels antics, tal com van fer els nou-

Escriptor, historiador i comunicador polític @Rincewindcat

centistes de veres. La novíssima política ha de ser un retorn als valors que han funcionat, a les estructures que són efectives, als exemples que han triomfat. Creem com a societat partits forts, però que tal com deia el comunista portuguès Álvaro Cunhal tinguin les parets de vidre. Partits que no siguin la partida de cap estrelleta mediàtica, que siguin fàbriques de servidors públics, de quadres formats i sorgits de la ciutadania preocupada sincerament pels assumptes de la polis. Partits que ens puguin oferir la millor opció ideològica i que sigui quina sigui aquesta opció la puguin travar bé. Ens mereixem el que hauria de ser un país normal fins i tot en això, ho podem fer millor.

Ras i curt MAGDA GREGORI @MagdaGregori

El poeta Màrius Torres escrivia: "El que importa és mantenir els ulls ben oberts i esforçar-se a l'amarguíssim exercici de veure les coses tal com són." La política catalana enceta un nou període i ha de construir punts d'equilibri per assegurar l'èxit dels passos simbòlics i, també, dels efectius.

TRIBUNA REPUBLICANA

Postveritat i credulitat

Que la paraula de l'any 2016, segons el Diccionari d'Oxford, fos *postveritat* no va ser pas perquè s'hagués trobat una manera més original d'anomenar les mentides. No, el terme *postveritat* no descriu l'edat d'or dels mentiders, sinó l'època daurada dels qui se'ls creuen. És a dir, la postveritat –segons Oxford, "allò relatiu a circumstàncies en les quals els fets objectius no són tan influents en la formació de l'opinió pública com l'apel·lació a l'emoció i a la creença personal"– el que assenyala és l'actual plaga de credulitat.

La mentida, al capdavant, és tan vella com la condició humana, i aprendre a mentir és una de les bases de tota sociabilitat. A més, la mentida també és present a la mateixa naturalesa. Només cal veure aquests magnífics i alhora minúsculs exemplars d'insectes camuflats de fulla o de tronquet, capaços d'enganyar el més viu dels seus depredadors. I si l'engany està inserit en la lluita per la supervivència de les espècies, com no ens n'hauríem d'haver empeltat nosaltres, experts com som a convertir la natura en cultura, i a dotar de valor moral allò que en l'insecte és un mera acomodació al medi!

El que vull dir és que si només estiguéssim parlant de la mentida, la paraula *postveritat* no hauria aixecat tanta polseguera. I és que, per escàndol dels qui creien que la raó triomfaria definitivament per sobre de la superstició, allò que la postveritat ens posa davant per davant és el triomf d'una mentalitat crèdula: acrítica, poruga, dòcil, acomodaticia i hiperemotiva. Ja ho advertia Peter L. Berger a *A far Glory* (1992): "En la mesura que la modernitat soccava el perímetre de les certeses tradicionals, i malgrat els nous coneixements, aquesta esdevé tan crèdula o més que qualsevol altra època." I afegia amb sorna: "Fins i tot existeix un cert fonament per afirmar que la propensió a creure en ximpleries augmenta, en lloc de disminuir, amb l'educació superior."

Aquesta mentalitat crèdula envaeix tots els àmbits de la nostra vida, sovint amb conseqüències greus com quan arriba a la medicina, als hàbits alimentaris i, en general, a tot allò que afecta la salut. Però on ara voldria posar l'accent és en el terreny de la

PEP DUIJXANS

Allò que la postveritat ens posa davant per davant és el triomf d'una mentalitat crèdula: acrítica, poruga, dòcil

cultura política democràtica. L'èxit dels populismes, a causa de la reculada i el descrèdit de les propostes que gosen encarar-se amb la complexitat i la incertesa del món actual, és paral·lel a l'extensió d'una credulitat que no busca altra cosa que el confort emocional immediat a través de l'adhesió al darrer xarlatà que, havent-la inquietat primer, després promet satisfer-la.

Em sembla clar que el camí cap a una mentalitat crèdula l'aplana la manera com avui circula la informació i com es conformen les protoidees polítiques. Sempre

s'havia dit que la moneda falsa corria més de pressa que la bona. I ara ho veiem per com circulen els rumors i les falses notícies. Però, encara més, ho constatem per la facilitat amb què, gràcies a les xarxes socials, hom pot aconseguir fer-se un món a mida i complaent a còpia de triar només allò que vol veure i sentir i d'excloure tot allò que podria incomodar i forçar a una reflexió crítica.

És inevitable, aquestes darreres setmanes, no veure en els atacs al nou president de la Generalitat, el Molt Honorable Senyor Quim Torra, aquestes dinàmiques de què parlo. Que la propaganda política, en boca dels líders populistes –i dels que s'afanyen a emular-los– o d'una determinada premsa activada en mode "sectari" recorri a la mentida més obscena no seria tan greu si no fos per la docilitat amb què se l'empassen els qui, aterrits pel desafiament sobiranista, necessiten apaivagar el seu desassossec emocional amb la demonització de l'adversari.

Salvador Cardús

Sociòleg i periodista @salvadorcardus

Ras i curt ORIOL PONSATÍ-MURLÀ @OPonsatiMurla

Des d'ara i fins, com a mínim, les eleccions municipals del maig del 2019, l'única resposta sensata a tota la porqueria que ens abocarà la dreta (PSOE), la dreta de la dreta (PP) i l'extrema dreta (C's) consisteix en un gest simple, el més bàsic de la semàntica de l'autodeterminació: fer botifarra.

A FONTS

No cantareu 'Els segadors'

Tal com al seu dia va animar les tropes espanyoles desplegades a l'Iraq, l'exvocalista d'Olé Olé va interpretar, durant la presentació de la plataforma España Ciudadana, la seva particular versió de l'himne espanyol –sumant-se així al “*Viva España, alzad los brazos hijos del pueblo español!*”, al tan treballat “*lolo lolo*” i al socorregut, en aquests darrers mesos, “*A por ellos, o!*”.

Mentre Marta Sánchez cantava, una càmera va mostrar un pla americà d'Albert Rivera i d'Inés Arrimadas, al *front row*, inflant el pit (orgull) i amb un ampli somriure (satisfacció) del primer i un més tímid de la segona. I si bé cap dels dos líders de Cs va verbalitzar la lletra –quan existeix la presència d'un artista o cor que el representi se cedeix el poder d'homenatjar a la nació a aquell que té un do o talent especial–; era evident que l'actitud era molt diferent de la que adopta la cap de l'oposició del Parlament de Catalunya davant d'*Els segadors*, com es va poder comprovar només uns dies abans durant la investidura de Quim Torra.

“El que em sobta és que en el segle XXI algú estigui mirant el vídeo de la sessió per veure qui canta o qui no canta. Cadascú que canti l'himne que vulgui. On diu que s'ha de cantar l'himne? Per mi no és negociable que el respectis, però que t'obliguin a cantar-lo ho veig en blanc i negre”, es va defensar Inés Arrimadas quan novament li van demanar per quina raó mai entona l'himne de Catalunya. Però la justificació o excusa emprada deixa alguns caps per lligar...

On es diu que s'hagi de dir “bon dia” i donar les “gràcies”? Enlloc, és un acord tàcit. Per descomptat que un és lliure de fer-ho o no, i els altres també són lliures d'entendre-ho com un símptoma de manca d'educació i de consideració. Dins del protocol diplomàtic, el respecte (posar-se dempeus i guardar silenci) es mostra quan l'himne és aliè; però quan l'himne es considera propi s'espera, a més, cert orgull (entusiasme). Polèmic i criticable va ser el fet que durant les primeres setmanes de man-

Inés Arrimadas i diputats de Ciutadans mentre sonen 'Els Segadors' al Parlament ORIOL DURAN

dat, Donald Trump s'oblidés de posar-se la mà al cor, com és costum entre els nord-americans. Aquí, es va condemnar l'expressió sorneguera del president Artur Mas (tot i guardar les formes, els seus ulls somreien) durant la final de la copa del Rei del 2015 en què una part del públic va xiular l'himne espanyol. A diferència d'Arrimadas que reivindica i presumeix de tenir el cor partit en tres (Catalunya, Espanya i Europa), Mas ja havia declarat el seu desig de separar-se de l'Estat i, per tant, encara que per a molts ciutadans catalans i espanyols el seu posat pogués resultar també ofensiu, la seva sinceritat no verbal era previsible i, fins i tot, coherent.

L'estima als símbols d'un país parteix de l'emoció (arrelament) provocada (construïda) en qui els defensa. Llavors, té raó Arrimadas quan qüestiona l'obligatorietat de cantar (sentir) un himne. És impossible imposar per la força un sentiment patriòtic a ningú que no el comparteixi. Per això, per molt que s'entesti Cs, molts catalans no se senten, ni mai ho faran –molt menys a través de garrotades, empresonaments i

És casual que cap dels 36 diputats que Cs té al Parlament s'animi amb 'Els segadors'?

aplicacions del 155–, espanyols. De la mateixa manera, igual de denunciabile seria impedir cantar l'himne... Per què és casual que cap dels 36 diputats que Cs té al Parlament s'animi amb *Els segadors*?

En el seu segon discurs d'investidura, Torra, l'avui president, va tenir un record especial per a les víctimes del terrorisme, en especial per a les de Cambrils i Barcelona del mes d'agost passat. El gest va aconseguir, segons els cronistes, el suport unànime de tota la cambra. Però si un repassa les imatges comprovarà com molts membres de la formació taronja van dubtar de si es podien sumar a l'acte d'homenatge o no. No per manca de solidaritat amb els morts i ferits en els atemptats, només per no concedir-li aquest mèrit, ni cap altre, a Torra.

La decisió de no cantar *Els segadors* s'ha d'analitzar com una estratègia de comunicació estètica política. Segurament, una consigna reprovable èticament i moralment, però efectista en termes electoralistes per a un partit que no es nodreix de l'espanyolisme, sinó de l'anticatalanisme.

Patricia Centeno

Periodista @PoliticayModa

ARRIBA LA REPÚBLICA

OPINIÓ I ANÀLISI DE PRESTIGI

La República engega amb un equip de quinze experimentats periodistes de la Societat Laboral Maig 2011 i també incorpora una llarga llista de col·laboradors i analistes a les seccions d'opinió política i cultural

CARLES RIBERA
cribera@lrp.cat

El sociòleg Salvador Cardús, l'advocada Gemma Calvet, el polític Ramon Cotarelo i l'historiador Antoni Segura són algunes de les persones reconegudes en el món de l'anàlisi periodística que La República ha volgut incorporar al seu projecte per tal que hi facin articles amb regularitat.

En el número d'aquesta setmana el lector ja pot trobar algunes de les col·laboracions habituals, a les quals durant les pròximes setmanes s'aniran afegint altres firmes de prestigi, com els escriptors Martí Gironell i Joan-Lluís Lluís.

Al costat d'aquestes veus conegudes n'hi haurà de no pas menys experts procedents del món de la política, tot i que avui se la miren una mica més des de lluny. És el cas de Mara Alòs, Anna Simó, Josep-Lluís Carod i Mireia Boya, entre d'altres, que també contribuiran regularment.

L'expertesa i la lucidesa analítica, tanmateix, no són exclusivament patrimoni de la veterania. Hi ha una onada de noves veus que La República incorpora al seu projecte. És el cas de les periodistes Magda Gregori, Marta Roqueta i l'historiador Biel Figueras, així com la també periodista i escriptora Laura Pinyol.

L'objectiu de La República és oferir un ventall d'opinadors i analistes paritari en qüestió de gènere. No és un objectiu, sinó que és un deure. Com a novetat destacada, en cada número del setmanari, el lector s'anirà trobant, distribuïts aleatòriament per algunes de les pàgines, reflexions, adagis i màximes redactades setmanalment per deu plomes especialment afilades, des de l'editor Eduard Voltas, fins al també editor i filòsof Oriol Ponsatí-Murlà, l'escriptor i també filòsof Lluís Muntada, l'advocada Gemma Calvet, les periodistes Marta Roqueta i Magda Gregori i el professor i articulista Miquel Berga. Un luxe en dosis petites d'intel·ligència per als lectors més exigents.

**ANNA
SIMÓ**

**SALVADOR
CARDÚS**

**CLÀUDIA
PUJOL**

**MARTA
ROQUETA**

**GEMMA
CALVET**

**RAMÓN
COTARELO**

**MAGDA
GREGORI**

**MARTÍ
GIRONELL**

ARRIBA LA REPÚBLICA

COMENÇANT
AMB FORÇA

El número zero de La República va arribar als gairebé 51.000 exemplars venuts i es va esgotar en un miler de punts de venda. A partir d'aquesta setmana, la primera revista de la Catalunya republicana estarà cada dissabte al quiosc i els diumenges es distribuirà amb El Punt Avui

 REDACCIÓ
lrp@lrp.cat

Les xifres que va assolir el número 0 de La República són espectaculars. L'edició en paper es va esgotar en 996 dels 2.124 punts de venda; una dada molt significativa si tenim en compte la diversitat de l'oferta periodística i el fet que es tracta d'una publicació novella. A més, el percentatge de punts de venda en què La República es va esgotar es manté molt homogeni en bona part del país; una mostra de la bona rebuda que hi ha hagut a tot el territori. Així, a Barcelona, el pes dels llocs en què es van vendre tots els exemplars arriba al 54%, mentre que a Lleida es va situar en el 41%; a Girona, en el 58%, i al Camp de Tarragona i l'Ebre, en el

60%. En xifres absolutes, les dades indiquen unes vendes de més de 24.000 exemplars, als quals cal afegir els que es van distribuir l'endemà diumenge amb El Punt Avui. En aquest sentit, l'efecte República també es va deixar sentir en les vendes de l'edició dominical d'El Punt Avui, que es van incrementar un 54% el primer dia que encartava el nou setmanari. En total, les dades de vendes de La República es van situar en gairebé 51.000 exemplars.

BON RITME DE SUBSCRIPCIONS

Les subscripcions també avancen a un ritme significatiu, amb gairebé un miler de lectors que s'han volgut fidelitzar al nou producte, ja sigui en la versió en paper o en digital. Entre els

que han optat per l'accés digital hi ha ciutadans d'arreu del planeta, des de Tòquio i Melbourne fins a Miami.

A partir d'aquesta setmana, La República es trobarà cada dissabte al quiosc i el diumenge encartada amb El Punt Avui. La redacció d'aquest setmanari, editat per la societat limitada laboral Maig 2011, està formada per una quinzena de periodistes procedents de diversos àmbits territorials.

L'objectiu de l'equip periodístic és elaborar un producte que tracti sobre el nou país en construcció, posant un accent especial en l'actualitat política, però fent també informació general, de tot tipus. Una periodicitat, la setmanal, que ha de permetre treballar amb el material periodístic d'una manera més reposada, pausada i re-

flexiva, defugint l'actualitat cadent, l'última hora, el minut a minut.

UN WEB VERSÀTIL

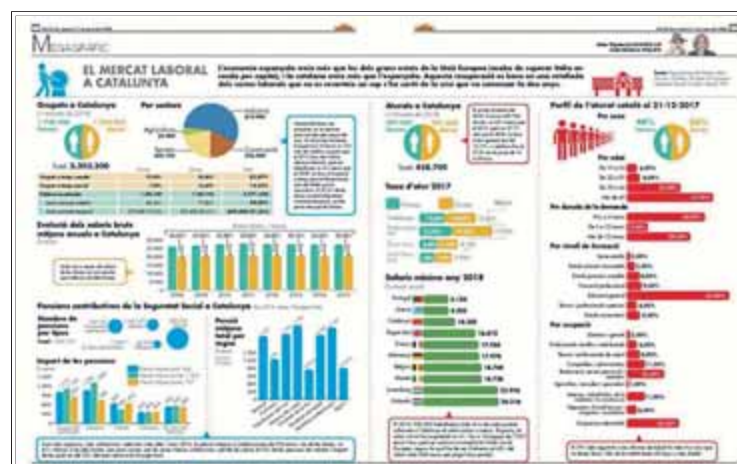
Visual i versàtil, i adaptable a totes les pantalles i a tots els dispositius mòbils, el web www.lrp.cat ofereix tots els continguts de La República amb una navegació senzilla i ràpida, i amb un disseny que facilita una lectura còmoda. En l'edició digital també es pot accedir a alguns dels vídeos de les entrevistes que es publiquen en paper. També es poden seguir totes les novetats de la publicació a través de les xarxes socials. Tant si es vol llegir La República en el suport tradicional –paper– com si es prefereix fer-ho a través d'una pantalla, es pot formalitzar la subscripció al setmanari de manera ràpida i senzilla a tra-

TAVÈRNIA

Un còmic ambientat en un bar on set personatges arquetípics parlen de l'actualitat amb humor.

LA MONARQUIA

¡Adiós! a la monarquia. Cada setmana una crònica amb visió crítica i irònica dels Borbons.

MEGAGRÀFIC

Apostem per la infografia i la informació gràfica amb una secció setmanal que ocupa les pàgines centrals de la revista. Una manera entenedora i visual de tractar un tema d'actualitat.

L'equip que fa possible La República, als estudis de televisió d'El Punt Avui ➔ ANDREA RUIZ

vés del lloc web www.lrp.cat o enviant un correu electrònic a l'adreça info@lrp.cat.

L'AGENDA REPUBLICANA

Una de les novetats que incorpora la revista a partir d'aquest primer número és l'Agenda Republicana, destinada a servir de punt de referència per a totes aquelles activitats relacionades amb el foment cívic del republicanisme i els actes de suport als presos i exiliats. Es tracta d'un recull d'actes, el més exhaustiu possible, que s'apleguen per primer cop de manera ordenada per facilitar la informació al lector. La República posa a disposició d'entitats i organitzacions el correu agenda@lrp.cat per fer arribar les propostes que desenvolupen arreu del territori.

L'equip de La República

L'equip de La República està format per una quinzena de professionals amb una llarga trajectòria periodística i una clara implicació territorial.

- 1. **Florent Morante.** Dissenyador i redactor gràfic.
- 2. **Mercè Miralles.** Llicenciada en ciències de la informació.
- 3. **Jordi Molins.** Cap de disseny d'El Punt Avui, responsable de dissenyar La República.
- 4. **Joan Poyano.** Periodista.
- 5. **Pere Bosch i Cuenca.** Director adjunt. Periodista i llicenciat en història.
- 6. **Carina Filella.** Llicenciada en ciències de la informació.
- 7. **David Marín.** Periodista i professor associat del grau de Comunicació Audiovisual i Periodisme de la Universitat de Lleida.
- 8. **Mercè Ribé.** Llicenciada en periodisme.

- 9. **Carles Ribera.** Director. Periodista i llicenciat en història contemporània.
 - 10. **Adela Genís.** Llicenciada en periodisme.
 - 11. **Josep Sánchez.** Director comercial.
 - 12. **Irene Casellas.** Llicenciada en ciències de la informació.
 - 13. **Susanna Oliveira.** Periodista vinculada al Punt Diari des del 1985.
 - 14. **Xavi Oltra.** Llicenciat en ciències de la informació.
 - 15. **Teresa Márquez.** Llicenciada en ciències de la informació.
 - 16. **Nàdia Anglada.** Llicenciada en filologia catalana i correctora.
 - 17. **Sara Muñoz.** Periodista vinculada a El Punt Avui i col·laboradora d'*Els Matins* de TV3.
- No apareix a la fotografia **Marc Rovira**, llicenciat en dret.

LA REPÚBLICA JOVE

El futur de la República són els joves, que tenen un espai propi al setmanari: un tema a doble plana en què es parla de tot (política, economia, cultura, ciència), a més de curiositats, videojocs, receptes...

LA REPÚBLICA DE LES ARTS

A la secció La República de les Arts tenen cabuda tots els escenaris que conformen una societat cultural plena. Lletres, música, art, teatre, llengua, cinema i televisió, en tots els seus vessants de creació, però també de reflexió i crítica.

ARRIBA LA REPÚBLICA

FES-TE REPUBLICÀ

La subscripció a La República es pot fer de manera directa a través del web de la revista –www.lrp.cat–, i tant els subscriptors en paper com els digitals rebran un carnet personalitzat

REDACCIÓ
info@lrp.cat

Tant si voleu llegir La República en el suport tradicional –paper– com si preferiu fer-ho a través d'una pantalla, podeu formalitzar la subscripció al setmanari de manera ràpida i senzilla a través del lloc web www.lrp.cat o enviant un correu electrònic a l'adreça info@lrp.cat.

La subscripció en paper i digital té un cost anual de 72 euros, mentre que la subscripció exclusivament di-

gital té un preu més reduït, de només 12 euros anuals. En els dos casos, el subscriptor rebrà un carnet personalitzat amb les seves dades. En el cas de la subscripció en paper, amb

aquest carnet podrà recollir cada setmana la revista al quiosc que triï. Els subscriptors de la versió en paper també tindran accés a la versió digital, que fonamentalment oferirà els mateixos continguts que la revista física. La versió digital de La República és accessible des de dispositius Android i iOS (iPhone i iPad).

Al marge de ser una eina pràctica per gestionar l'accés a la revista, el Carnet de la República també té com

a objectiu consolidar la comunitat de lectors d'aquest nou projecte periodístic i, més endavant, oferir avantatges a tots aquells que hi participin. De fet, La República neix amb una clara voluntat participativa i de convertir-se en un mitjà de comunicació de proximitat amb els lectors i amb els subscriptors. L'objectiu és aconseguir normalitzar un espai mediàtic per a tots aquells ciutadans que se senten còmodes amb la idea d'una Catalunya republicana i que busquen un periodisme compromès.

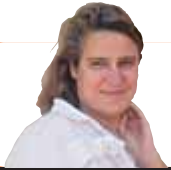
digi tal
12€
l'ANY

info@lrp.cat www.lrp.cat

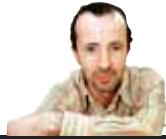
PAPER I
digi tal
72€
l'ANY

Ras i curt ADA CASTELLS@AdaCastells

El dia del ball tots es van treure la màscara i es van adonar que s'havien deixat la cara a casa. "Ara què farem?" es va atrevir a preguntar un. "Tothom a callar", va cridar un altre, i que continuï la dansa.

LA MONARQUIA

Lluís Simon Isimon@lrp.cat

Felip VI, al centre, no veu clares les enquestes que arriben d'Europa EFE

Felip VI necessita un CDR

Arriben notícies desencoratjadores per als que desitgem que la monarquia espanyola continuï donant dies de glòria als seus compatriotes i als que seguim les seves *hazañas bélicas* des d'aquesta república ibèrica del nord. Si això continua així, ben aviat necessitarà el seu propi comitè de defensa de reis... On anirem a parar.

El CIS fa uns quants anys que no pregunta als espanyols per la popularitat del rei i la seva família, i ja no diguem per un hipotètic referèndum sobre el sistema de govern. Es dona per fet que el juancarlisme, la religió més popular de la Transició, es va transformar en felipisme, però certament hi comença a haver dades que ho desmenteixen. Tot i que

“ Els seguidors de la monarquia espanyola estem preocupats; surten enquestes en què la seva popularitat baixa

fins i tot el republicanisme oficial espanyol sembla que ha renunciat a un referèndum que Pablo Iglesias, en els seus anys d'apartament de 80 m² i d'aficionat al Rayo, proclamava als quatre vents, la veritat és que la idea ara amagada va fer fortuna i s'ha anat escampant com el verí arreu de l'Estat. Així ho demostra l'enquesta d'Ipsos Global Advisor, un organisme internacional que ha encès l'alarma entre els que som fans de la monarquia borbònica –sempre que no posi els peus a Catalunya, és clar-. Resulta que gairebé el 40% dels espanyols està a favor d'abolir la monarquia –això no és delictes d'odi?– i a més de la meitat els agradaria que es pogués votar aquesta qüestió en un referèndum. *Vade retro, Satanàs!*

Com més joves, més perillosos

Els espanyols més joves són els que més voldrien un referèndum per votar, segur, contra la monarquia i posar punt final a aquesta secció que tot just acaba de començar. En l'enquesta d'Ipsos Global Advisor, gairebé el 65% dels espanyols d'entre 25 i 34 anys vol un referèndum i posar fi al meu negoci...

iADIÓS!

L'interès pels matalassos, una qüestió d'estat per a la reialesa

Felip VI va visitar fa uns dies una de les grans fàbriques de matalassos de l'Estat. És lògic. Gran part de l'obra de govern del seu pare va tenir lloc en matalassos de tota mena. Sis mil dones diuen que van tastar el seu jaç reial. El llit també és, lògicament, l'indret ideal per quedar-se hores i hores quan tens poca feina i els metges recomanen que, en aquest cas, consultis els millors professionals per evitar el mal d'esquena.

Pluja dels 'nostres' milions a la Zarzuela

Si els pensionistes i els treballadors amb el salari mínim exigeixen al govern del PP millorar les seves condicions econòmiques, per què no ha de fer el mateix la família reial?

No és just que no s'apugui el seu pressupost. Ells no són prou –tot i que creixen i es multipliquen– per organitzar un 15-M i, per tant, sovint estan injustament desatesos. És lògic, doncs, que el PP, Ciutadans i el

PNB acabin aprovant un augment de gairebé l'1% dels diners que reben, que no arribaran encara als 8 milions d'euros, una quantitat insuficient per a una família que està, a la vista de tothom, en risc d'exclusió social.

EL DOSSIER DE LA REPÚBLICA

On som, on anem

Catalunya està vivint un sacseig polític i identitari que marcarà un abans i un després en la història del país. L'independentisme ha enfilat un camí que l'obliga a posar les llums llargues. Mai més, però, mirarà enrere

El govern de Torra

QUIM TORRA
PRESIDENT

La gran sorpresa inesperada de la travessa per la presidència en substitució de Carles Puigdemont. Advocat, escriptor i editor, va substituir Muriel Casals al capdavant d'Òmnium Cultural. Ha estat i és objectiu d'una campanya de desprestigi inclement.

PERE ARAGONÈS
ECONOMIA

Aquest advocat de 36 anys tenia tots els números per formar part del nou govern. És una de les apostes fortes d'ERC. Amb experiència en l'executiu anterior, com a mà dreta d'Oriol Junqueras, ara assumeix la màxima responsabilitat d'aquesta cartera.

ELSA ARTADI
EMPRESA

Després que el seu nom sonés intensament com possible presidenta de la Generalitat, aquesta barcelonina serà una de les peces clau del nou govern, i potser una candidata de futur. Pertany al nucli més fidel del president Carles Puigdemont.

JORDI TURULL
PRESIDÈNCIA

Un dels dos consellers restituits del govern aniquilat pel 155. Amb una dilatada experiència política, Jordi Turull va entrar com a diputat al Parlament el 2004 i el 2017 va exercir com a portaveu del govern. Empresonat, per segon cop, el mes de març.

JOSEP RULL
TERRITORI

També tancat a la presó d'Estremera per ordre del jutge Pablo Llarena des del 23 de març, Josep Rull va entrar al Parlament l'any 1997 de la mà de CiU. Llicenciat en dret, va exercir com a responsable de Territori fins al 28 d'octubre del 2017.

MIQUEL BUCH
INTERIOR

L'exalcalde de Premià de Mar i expresident de l'Associació Catalana de Municipis, liderarà una de les conselleries que més ha afeblit el 155. És conegut per la seva defensa abrangada del procés independentista i s'alinea amb el sector crític del PDeCAT.

JOSEP PUIGNERÓ
POLÍTQUES DIGITALS

Cara visible de les polítiques TIC de la Generalitat, aquest enginyer de telecomunicacions és una de les cares noves del govern de Quim Torra i dirigità també una àrea de nova creació que beurà de l'antiga àrea de Governació.

Cronologia del procés 2016-2018

10 gener 2016
INVESTIDURA
Carles Puigdemont és investit 130è president de la Generalitat. Assumeix el termini de divuit mesos per construir la república.

13 març 2016
PRIMERS CONDEMNATS
Artur Mas és condemnat per desobediència a dos anys d'inhabilitació i a pagar una multa de 36.500 euros. Ortega i Rigau són condemnades pel mateix delictes, amb inhabilitacions i multes inferiors.

20 abril 2016
REUNIÓ AMB RAJOY
Trobada entre Mariano Rajoy i Carles Puigdemont. Es constata que no hi ha cap possibilitat d'entesa.

26 juny 2016
ELECCIONS GENERALS
Se celebren eleccions generals a l'Estat espanyol. El Partit Popular de Mariano Rajoy guanya, però no pot obtenir la tan desitjada majoria absoluta. L'independentisme es manté intacte respecte al 20-D.

GENER 2016

FEBRER 2016

MARÇ 2016

ABRIL 2016

MAIG 2016

JUNY 2016

3 febrer 2016
REGISTRE
Junts pel Sí i la CUP registren la petició per iniciar la tramitació de les tres lleis que han de regir el procés de desconexió.

7 març 2016
DECLARACIÓ D'HOMS
L'exconseller Francesc Homs declara davant del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya per la consulta del 9-N. És el primer polític a seure davant de la justícia.

8 març 2016
NOU PAS CAP A LA RUPTURA
La mesa del Parlament aprova definitivament les ponències en què es redactaran les tres lleis de ruptura: la llei integral de protecció social catalana, la de l'administració tributària catalana i la de règim jurídic català.

7 abril 2016
PACTE RATIFICAT
Junts pel Sí i la CUP renoven el pacte pel 9-N al Parlament. Ratifiquen la voluntat d'assolir la independència de Catalunya.

8 juny 2016
LA CUP TOMBA ELS PRESSUPOSTOS
La CUP decideix no aprovar els pressupostos de la Generalitat. El president, Carles Puigdemont, anuncia que tres mesos després, al setembre, se sotmetrà a una qüestió de confiança al Parlament.

SARA MUÑOZ
smunoz@lrp.cat

Res no tornarà a ser com abans. Catalunya està vivint un sacseig polític, identitari i emocional que marcarà, sens dubte, un abans i un després en la història del país. La jornada de l'1 d'octubre i l'onada repressiva posterior que ha fermentat l'Estat espanyol ha originat que milers de ciutadans hagin desconnectat del projecte que els ofereix el govern de Rajoy. L'independentisme té més musculatura que mai, com demostra la majoria aconseguida al Parlament, però el debat sobre si aquesta majoria és o no suficient per enfilat un camí cap a la república és un dels que més diferències genera, tant a les institucions com al carrer. Ni els mateixos independentistes es posen d'acord.

Mentre que cada cop més catalans veuen en la construcció d'un nou país l'única esperança de futur, l'estratègia de l'Estat ha oblidat completament el concepte de la seducció i ha apostat directament per mirar d'aniquilar qualsevol moviment que, sota el seu parer, pugui desestabilitzar l'ordre establert. Nou persones empresonades, vuit més vivint a l'exili (comptant ara el raper Valtoryc), desenes de persones condemnades per tuits o cançons, o perseguides per aixecar la barrera d'un peatge o lluir un nas de pallaso, són només part d'un balanç que també s'ha cobrat, fins ara, segons dades publicades pel moviment En Peu de Pau, 1.500 ferits des de l'1-O, més de 150 agressions de l'ultradreta i unes 140 webs tancades, entre d'altres.

Enmig dels dos blocs, l'independentista i l'unionista, també hi ha una part del país que sent que tot plegat no va amb ells. Els dos blocs tenen la temp-

tació de flirtejar amb aquest grup, però és molt probable que la conquesta, si és factible, depengui d'oferir propostes atractives que vagin més enllà del procés. Sortir d'aquest atzucac no serà senzill. Caldrà posar les llums llargues, fer l'esforç d'escoltar i empatitzar amb aquell que pensa diferent i, sobretot, perseguir tossudament un diàleg que l'Estat nega de manera sistemàtica. Només les pressions de la comunitat internacional o dels mateixos ciutadans espanyols esquitxats pel retrocés democràtic que pateix la societat poden provocar un gir en aquesta situació. Sobretot veient la cursa electoral que han encetat tres dels quatre grans partits, que en el tractament de la qüestió catalana ja són cosins germans. Es desconeixen també quines conseqüències reals tindrà la tempesta política que pot suposar la sentència del cas Gürtel.

Mentre això no arriba, el nou presi-

dent de la Generalitat, Quim Torra, mira de formar un nou govern que li permeti, d'una banda, mirar de restituir els consellers presos i els exiliats (malgrat les amenaces de l'Estat) i, d'altra, recuperar la gestió ordinària. El 155 pesa com una llosa sobre la institució. Els populars no l'aixecaran mentre hi hagi la possibilitat de nomenar Rull, Turull, Comín i Puig. El nou president persegueix ara una fórmula legal per nomenar-los, però, si se'n surt, l'Estat els cessarà en un tancar i obrir d'ulls. S'ensuma un 155 intermitent.

MIRAR CAP A EUROPA

A banda de retornar la normalitat a la Generalitat, una altra de les claus del futur serà mantenir l'estratègia d'internacionalització de la causa, la gran tasca que s'albira per a aquells polítics que han optat per marxar per evitar la presó. A aquestes dues línies, el vicepresident d'Òmnium Cultural, Marcel

 <p>LLUÍS PUIG CULTURA</p> <p>Un dels tres consellers exiliats a Bèlgica. Lluís Puig, de sòlida formació artística, va substituir Santi Vila al capdavant de Cultura el juliol del 2017. Va haver de marxar de Catalunya el 29 d'octubre passat per evitar el seu empresonament.</p>	 <p>ERNEST MARAGALL EXTERIORS</p> <p>Una de les cares més conegudes de la política i des de fa poc militant d'ERC. Vinculat al sector més catalanista del PSC, va ser conseller d'Educació del govern Montilla i va abandonar el partit el 2012. Ha estat diputat al Parlament Europeu.</p>	 <p>JOSEP BARGALLÓ ENSENYAMENT</p> <p>Titular d'Ensenyament per ERC durant dos mesos a finals del 2003 i fins al febrer del 2004, va passar a ser conseller en cap fins al 2006. Ha estat al capdavant de l'Institut Ramon Llull i substituirà en el càrrec Clara Ponsatí, exiliada a Escòcia.</p>	 <p>CHAKIR EL HOMRANI TREBALL</p> <p>Una altra de les cares noves del govern i una aposta clara per la pluralitat de procedències. Chakir el Homrani es convertirà en la primera persona d'origen marroquí de l'executiu. Militant d'ERC i vinculat a la UGT, va ser regidor a Granollers.</p>	 <p>TONI COMÍN SALUT</p> <p>Toni Comín recupera la cartera de Salut. Exiliat a Bèlgica amb Lluís Puig i Meritxell Serret, va entrar com a diputat del PSC el 2003 i el 2014 va trencar el carnet socialista. Un any després, va formar part de Junts pel Sí i el 21-D es va presentar per ERC.</p>	 <p>ESTER CAPELLA JUSTÍCIA</p> <p>Diputada d'ERC, exregidora a l'Ajuntament de Barcelona i exsenadora a Madrid. Ha estat presidenta de l'Associació Catalana de Juristes Demòcrates i va ser gerent de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de la capital catalana.</p>	 <p>TERESA JORDÀ AGRICULTURA</p> <p>Exalcaldessa de Ripoll durant vuit anys, substituirà Meritxell Serret al capdavant d'Agricultura, Ramaderia i Pesca. Llicenciada en història, va arribar a la política de bracet d'Esquerra el 1999 i el 2011 va ocupar un escó al Congrés dels Diputats.</p>
---	---	--	---	--	--	---

22 maig 2017
VIATGE A MADRID
En una conferència a Madrid, Puigdemont, Junqueras i Romeva reiteren la voluntat de dialogar amb el govern central per pactar pregunta, data i majoria necessària.

11 setembre 2017
DIADA MULTITUDINÀRIA
Una nova Diada massiva al carrer coincideix amb l'anunci del president, Carles Puigdemont, de la celebració de les eleccions constituents per a "d'aquí a un any".

15 setembre 2017
EL TSJC NO ARXIVA LA CAUSA PENAL DEL 9-N
El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya rebutja l'arxiu de la causa penal del 9-N i acordava mantenir el procediment obert contra Artur Mas, Joana Ortega i Irene Rigau.

9 juny 2017
DATA I PREGUNTA
Carles Puigdemont revela la data del referèndum, l'1 d'octubre, i la pregunta que es formularà a la ciutadania.

10 juliol 2017
CDC ES REFUNDA
Neix el Partit Demòcrata Català. Uns mesos abans, el 6 de febrer, Artur Mas havia anunciat la voluntat de refundar Convergència.

27 juliol 2017
NOU TRÀMIT PER A LA DESCONNEXIÓ
El ple del Parlament ratifica, desobeint el Tribunal Constitucional i amb els vots de Junts pel Sí i la CUP, l'informe de la comissió d'estudi del procés constituent que aposta per la via unilateral per iniciar la desconnexió de l'Estat espanyol.

1 agost 2017
EL TC PARLA
El Tribunal Constitucional anul·la per unanimitat la resolució del Parlament del 27 de juliol sobre el procés constituent.

6 setembre 2017
S'APROVA LA LLEI DEL REFERÈNDUM
El Parlament català aprova la llei del referèndum i convoca la consulta per a l'1 d'octubre. Els dos dies posteriors, el TC prohibeix el referèndum i suspèn la llei. El TSJC investigarà el president i el govern per desobediència, prevaricació i malversació.

12 setembre 2017
ORDRE DE REQUISAR LES URNES
El Tribunal Constitucional suspèn de manera cautelar la llei de transitorietat. La fiscalia de Catalunya ordena requisar les urnes i tot el material destinat al referèndum.

EL DOSSIER DE LA REPÚBLICA ON SOM, ON ANEM

Mauri, n'afegeix una tercera: "Mantenir la mobilització pacífica al carrer." Mauri veu clar que el procés "serà llarg", però alhora "irreversible": "Estem al davant d'un estat autoritari que només respon amb repressió." L'esperança, afegeix, "depèn que Europa vagi veient que l'Estat espanyol està vulnerant els drets i les llibertats dels ciutadans".

Des de l'Assemblea Nacional Catalana (ANC), la seva presidenta, Elisenda Paluzie, lamenta que l'Estat "segueixi intentant crear un terror de baixa intensitat" i considera que la majoria independentista del Parlament "va perdre una oportunitat per proclamar la república quan va desapropiar la força de l'1 d'octubre". Paluzie assegura que si ara el país es conforma només a fer un nou govern que no estigui disposat a desobeir "moltes persones que estan empenyent el procés es desanimaran", i coincideix amb Mauri a l'hora d'entendre que cal, com mai, "treballar sobre les opinions públiques als països europeus per tal que sigui la societat la que acabi influïnt sobre el seu govern".

DES D'ALEMANYA

Un dels països que s'ha vist directament esquitxat per la causa catalana és Alemanya, després que el president Carles Puigdemont fos detingut en territori germànic, fet que va obligar un jutjat de Schleswig-Holstein a sentenciar que no existeix el delictes de rebel·lió que tant persegueix el jutge del Tribunal Suprem Pablo Llarena. Una de les persones de nacionalitat alemanya que més ha seguit el conflicte que es viu a Catalunya és l'exdiputat del SPD Bernhard, Felix, von Grünberg. D'entrada, se suma a totes aquelles veus que consideren "imprescindible" que hi hagi diàleg entre les parts. "El diàleg és la base de tot, és l'intent

MARCEL MAURI

"El procés serà llarg, però alhora és irreversible perquè estem al davant d'un estat que vulnera els drets ciutadans"

ELISENDA PALUZIE

"Si el nou govern no està disposat a desobeir l'Estat espanyol, moltes persones s'aniran desanimant"

d'entendre les motivacions de cadascú", afegeix. El polític alemany, que ha seguit en primera persona les jornades clau del procés com l'1 d'octubre, destaca el caràcter pacífic dels ciutadans independentistes que surten al carrer: "És lliure de violència, té una bona dosi d'imaginació, és disciplinat i crea comunitat." Reitera que el més necessari ara és que tothom entengui que "ha de seure al voltant d'una taula per parlar de com volen compartir la vida en un futur, en un context d'una economia forta i amb equilibri social". Perquè, en paraules seves, "un cop s'hagin posat d'acord, potser ja no serà tan rellevant si es fa com a part d'Espanya, o com a país amic i veí". A partir de l'experiència viscuda amb la reunificació de les dues Alemanyes, remarca que la diversitat cultural "és l'orgull d'un país i que aporta èxit econòmic, perquè la diversitat cultural i la tolerància han de ser viscudes en

l'àmbit regional", i afegeix: "Sobretot perquè vivim en un món globalitzat. A més crec que els impostos s'han de repartir de manera més transparent i justa arreu del país. Tenir regions pobres i regions riques l'única cosa que provoca és una migració interior difícil de gestionar i dolorosa en l'aspecte personal".

Una solució òptima i amb sentit, segons Von Grünberg, podria ser "un sistema federal, i que el poder de decisió fos delegat al màxim a qui estigués més a prop dels ciutadans i dels problemes perquè aquests es resolguessin amb coneixement de causa".

L'exdiputat de l'SPD percep finalment que el govern de Rajoy "juga amb foc quan, manifestament, pressiona la justícia perquè aquesta adopti el seu punt de vista", i eleva encara més el to de la crítica per llançar un missatge als que anomena "defensors de la política repressiva". "Això ha de

Manifestació a Barcelona, coincidint amb el mig any de presó de Forn i Junqueras ➤ JUANMA RAMOS

Cronologia del procés 2016-2018

15 setembre 2017

INTERVENCIÓ DE L'ESTAT

El govern espanyol decideix intervenir els comptes de Catalunya.

1 octubre 2017

SE CELEBRA EL REFERÈNDUM

Se celebra la votació en una jornada marcada per la violència policial.

4 octubre 2017

MEDIACIÓ

Carles Puigdemont demana una mediació sense renunciar als seus objectius i critica el missatge del rei.

10 octubre 2017

EN SUSPENS

Puigdemont compareix al Parlament, però en lloc de declarar la independència unilateralment demana a la cambra suspendre els efectes per deixar marge al diàleg i a la mediació.

16 octubre 2017

DOS PRESOS

La jutgessa de l'Audiència Nacional Carmen Lamela envia a la presó el líder de l'Assemblea Nacional Catalana (ANC), Jordi Sánchez, i el d'Òmnium Cultural, Jordi Cuixart, per sedició.

SEPTEMBRE 2017

OCTUBRE 2017

20 setembre 2017

PRIMERES DETENCIONS

La Guàrdia Civil registra diversos departaments de la Generalitat i deté catorze persones, inclosos alts càrrecs. Rajoy dona per desmantellat el referèndum.

3 octubre 2017

MISSATGE DEL REI

Continent missatge del rei Felip VI parlant de desafiament independentista. El país s'atura durant tot el dia per la vaga convocada.

8 octubre 2017

L'ESPANYOLISME S'EXHIBEIX

L'espanyolisme omple el centre de Barcelona amb una manifestació.

11 octubre 2017

ARRIBA EL 155

El govern espanyol activa l'article 155 de la Constitució i controla el Parlament.

formar part del passat. Si Europa vol tenir futur, farà tot el possible per lluitar contra règims autoritaris que intenten castigar les opinions polítiques divergents amb repressió i presó”.

OBSERVADORS EXTERNS

Una altra persona que està seguint de prop la causa catalana és Alfred de Zayas. Aquest advocat, relator especial de l'Alt Comissionat de l'ONU per als Drets Humans, va visitar la setmana passada Catalunya per participar en una càtedra de la Universitat de Girona. Atén la sol·licitud d'aquesta revista lluint un llaç groc a la solapa. Es mostra contundent des del primer minut: “Els catalans tenen un dret humà a pronunciar-se i a decidir el seu futur en un referèndum.” Argumenta la seva convicció relatant que prohibir-ho “és totalment contrari a la Carta de les Nacions Unides i al Pacte Internacional dels Drets Civils i Polítics”.

B. VON GRÜNBERG
 “Si Europa vol tenir futur lluitarà contra els règims que intenten castigar les opinions polítiques divergents”

ALFRED DE ZAYAS
 “Els catalans tenen un dret humà a pronunciar-se i a decidir sobre el seu futur en un referèndum”

Acords, com bé matisa, que l'Estat espanyol “té reconeguts”. De Zayas subratlla que “criminalitzar un dret humà com el de l'autodeterminació dels pobles és una aberració”, com també es fa creus “del silenci ensordidor de Brussel·les”. Com s'explica? “Pel temor d'alguns països que si avança la qüestió de Catalunya algunes regions puguin reclamar més autonomia.” Un altre escàndol a què s'ha de fer front, prossegueix, és al de l'existència de presos polítics. “És la perversió del dret i això no es pot permetre. S'ha d'internacionalitzar el conflicte i mantenir les protestes al carrer”, indica. Ell ha sol·licitat la intervenció de l'ONU.

El procés català ha despertat interès a tot el món. Desenes de mitjans internacionals se n'han fet ressò. Raphael Minder és el corresponçal a Espanya de *The New York Times*. És autor del llibre *La lluita per Catalunya*. Reparteix a tort i a dret, ja que consi-

dera que cap polític involucrat en la qüestió catalana ha estat a l'altura del moment. “Haurien de dimitir tots”, afirma. Ell opina que els líders de l'independentisme van cometre un delicte i que en funció d'això estan obligats a presentar-se davant del jutge del seu país que els reclama. Ara bé, qüestiona que el delicte que s'ajusti als fets de l'1 d'octubre sigui el de rebel·lió. Minder no detecta “voluntat política de resoldre el tema, ni d'un bándol ni de l'altre”, i tem que els episodis de violència al carrer es puguin activar properament “perquè tothom està jugant amb foc”. I creu que dipositar l'esperança en Europa “és un relat construït sobre una idea innocent”, atès que la funció del Vell Continent “no és resoldre tots els conflictes de la Terra”.

Una visió diametralment oposada a la de Minder és la del professor de conflictiologia i exdirector del Campus per la Pau i la Solidaritat de la UOC, Eduard Vinyamata, que està convençut que les dues parts acabaran parlant: “Si fins i tot les guerres s'acaben dialogant, aquí no serem menys.” Ell no amaga el seu anhel de viure en una Catalunya independent, i al poble català que comparteix l'objectiu li recepta “paciència i perspectiva”. Aquest assessor internacional es declara “optimista” i diposita bona part de la seva esperança en Europa “on hi haurà països que reconeixeran la república catalana”, diu convençut. Considera que ja s'està fent, comptar amb Europa, i que una bona estratègia és anar guanyant plets. D'altra banda, Vinyamata ressalta “el pacifisme” del moviment independentista, i insta a mantenir sempre aquesta actitud, malgrat possibles provocacions. “Tinguem paciència i no ens posem nerviosos. La no violència és l'arma més potent que tenim. Ho és més fins i tot que l'arma que pot matar”, conclou.

Un exemple de la violència policial contra els votants exercida l'1-O AFP

21 octubre 2017
LES MESURES DE RAJOY
 Rajoy anuncia les mesures que aplicarà sobre Catalunya en el marc de la implantació del 155. Inclou la destitució del govern i la convocatòria d'eleccions.

30 octubre 2017
PRIMERS EXILIATS
 La fiscalia es querella contra Puigdemont i la resta del govern per rebel·lió, sedició i malversació. Puigdemont viatja a Brussel·les acompanyat de set consellers (Meritxell Borràs, Antoni Comín, Joaquim Forn, Dolors Bassa, Clara Ponsatí, Lluís Puig i Meritxell Serret).

8 novembre 2017
S'ANUL·LA LA DUI
 El TC anul·la la declaració unilateral d'independència. Es produeix una aturada del país.

24 novembre 2017
ARRIBA LLARENA
 El jutge del Tribunal Suprem Pablo Llarena assumeix la causa contra el govern i els líders de l'ACN i Òmnium Cultural.

17 octubre 2017
NOVA ANUL·LACIÓ
 El TC considera nul·la, per inconstitucional, la llei del referèndum d'independència.

27 octubre 2017
CESSAMENT DEL GOVERN
 El Parlament acorda iniciar un procés que culminarà amb la proclamació de la república independent. Rajoy cessa Puigdemont i el govern i convoca eleccions per al 21 de desembre.

2 novembre 2017
NOUS PRESOS
 Presó incondicional sense fiança per a Junqueras, Turull, Romeva, Bassa, Borràs, Forn, Rull i Mundó, i amb fiança de 50.000 euros per a Santi Vila. La jutgessa Lamela inicia el procés d'extradició.

9 novembre 2017
FORCADELL A LA PRESÓ
 Presó per a Carme Forcadell amb fiança de 150.000 euros, que paga l'endemà, quan queda en llibertat.

4 desembre 2017
SENSE TREVA
 Llarena manté a la presó Junqueras, Forn i els Jordis, i acorda la llibertat sota fiança de 100.000 euros per a Raül Romeva, Josep Rull, Jordi Turull, Dolors Bassa, Meritxell Borràs i Carles Mundó.

NOVEMBRE 2017

DESEMBRE 2017

EL DOSSIER DE LA REPÚBLICA ON SOM, ON ANEM

Només Llarena veu rebel·lió

El jutge del Tribunal Suprem no es rendeix en l'intent de fer passar per violenta l'actitud dels líders independentistes, malgrat haver encaixat diverses derrotes internacionals

SARA MUÑOZ
smunoz@lrp.cat

El jutge del Tribunal Suprem Pablo Llarena vol fer creure al món que el comportament dels líders independentistes és objecte d'un delictes de rebel·lió, una acusació que implica un grau de violència que només Llarena sembla percebre. Malgrat que, en aquest sentit, el magistrat ja ha rebut més d'un revés de la justícia europea, no sembla disposat a rendir-se i, a tot estirar, ha obert la porta a rebaixar el delictes de rebel·lió (castigat amb fins a 30 anys de presó) fins al de sedició (fins a 15 anys). Llarena parteix d'un convenciment: el que va succeir a Catalunya l'1-O posa en perill la integritat de l'Estat espanyol. Molts partits li donen corda.

El catedràtic de dret processal de la Universitat de Barcelona Jordi Nieva explica que entre els juristes hi ha "bastanta unitat respecte que no hi ha un delictes de rebel·lió" i matisa que el consens no és tan ampli quan es debat sobre el possible delictes de sedició. Per ell, "hi ha un delictes de desobediència que els mateixos afectats han reconegut". Ara bé, Nieva considera que els càlculs dels líders independentistes van ser errats "perquè no van pensar que l'Estat reaccionaria d'aquesta manera i perquè van concebre que la resposta seria política". "No eren conscients que arriscaven tant", opina aquest expert en dret processal.

Però el poder judicial, i especialment Pablo Llarena, han esdevingut actors

principals en aquesta pel·lícula, amb una qualificació dels fets que Nieva percep com a "exagerada i desproporcionada". Precisament, en aquesta línia s'han manifestat les darreres setmanes els jutges alemanys i belgues. El catedràtic de dret processal tampoc troba explicació a la decisió d'empresonar els líders independentistes. "Per decretar la presó provisional has de tenir molt clar que hi ha un delictes, i els delictes que els imputen no els veig. Si no, qualsevol mobilització pacífica, només pel fet de concentrar molta gent, seria sedició". I alerta: "Existeix el dret de manifestació de la gent. Amb figures delictives tan greus, aquest dret bàsic s'està posant en risc."

Pel que fa al futur més immediat dels polítics i líders socials que tenen un pro-

cess judicial obert, Jordi Nieva defensa la independència del Tribunal Suprem, "que no necessàriament ha de dictar allò que voldria el jutge Llarena". Finalment, subratlla que les persones que no han estat condemnades "han de tenir l'opció d'exercir el dret de representació", un dret que Llarena els nega sistemàticament.

EL POBLE CONTRA LLARENA

Javier Pérez Royo, catedràtic de dret constitucional, explicava al març que qualsevol ciutadà català té l'opció de querellar-se contra Llarena perquè el jutge, en impedir la investidura de Jordi Sánchez, vulnerava el dret de sufragi actiu de tots els catalans. En un tres i no res, es va crear un grup de Telegram sobre aquesta qüestió, integrat per unes 20.000 persones, i un grup d'advocats va decidir posar fil a l'agulla i liderar aquesta querrela contra Llarena i contra la sala d'apel·lació del Tribunal Suprem. Així va néixer Querellants per la República, que ara ultima els darrers passos per presentar la querrela. Calculen que s'hi sumaran entre 2.000 i 3.000 ciutadans, que prèviament han de signar uns poders notariais (el cost és d'uns 10 euros per persona) i sol·licitar a l'INE un document que certifica que el 21 de desembre tenien dret a votar. La voluntat, segons fonts de Querellants per la República, és presentar-la al juny. "La gent ha perdut la por. Si no fos així, la resposta no estaria sent tan bona", subratllen les mateixes fonts.

DELICTES DE REBEL·LIÓ

"Entre els juristes hi ha bastanta unitat respecte que no hi ha rebel·lió"

UN DRET EN RISC

"Qualsevol mobilització pacífica seria sedició"

Els grans dam

Oriol Junqueras

205 dies

Polítics exiliats

Carles Puigdemont:
Alemanya

Toni Comín:
Bèlgica

Cronologia del procés 2016-2018

7 desembre 2017
OMPLIM BRUSSEL·LES
Uns 45.000 catalans omplen Brussel·les per demanar l'alliberament dels presos polítics.

22 desembre 2017
MÉS IMPUTACIONS
El jutge Pablo Llarena imputa Mas, Rovira, Gabriel, Pascal, Boya i Lloveras per un possible delictes de rebel·lió.

11 gener 2018
FORCADELL RENUNCIA
Carme Forcadell renuncia a tornar a presidir el Parlament.

18 gener 2018
MILIONADA DE L'1-O
El ministre d'Interior, Juan Ignacio Zoido, revela que el cost del dispositiu policial per reprimir l'1-O va ser de 87 milions d'euros.

23 gener 2018
FORN PLEGA
Forn deixa l'acta de diputat per poder sortir de la presó.

21 desembre 2017
VICTÒRIA DE Cs
Eleccions. Ciutadans guanya, però el bloc independentista obté la majoria. Rècord històric de participació, amb un 79,04%.

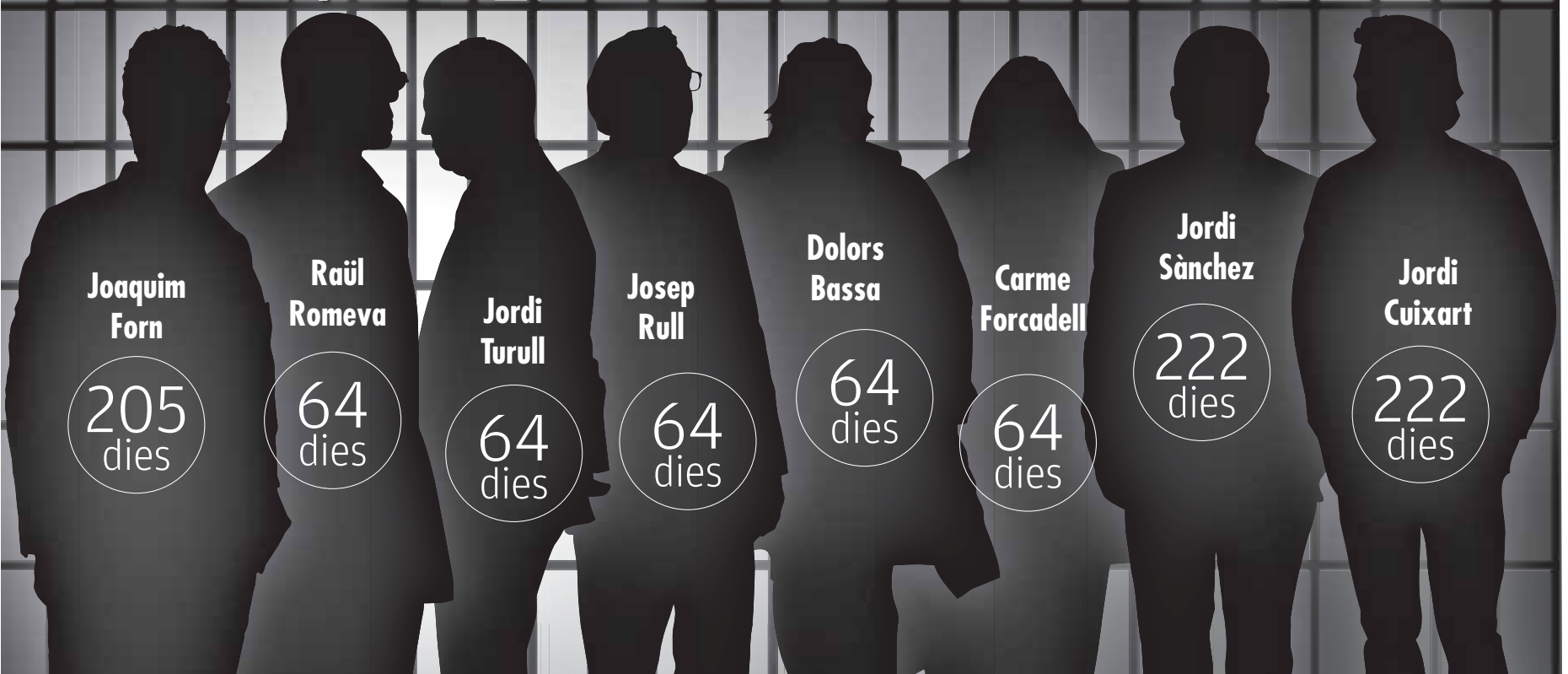
5 gener 2018
JUNQUERAS NO POT SORTIR
EL TC denega la llibertat d'Oriol Junqueras.

16 gener 2018
CANDIDATS PACTATS
JxC i ERC pacten les candidatures de Carles Puigdemont per presidir la Generalitat i de Roger Torrent per presidir el Parlament català.

27 gener 2018
LES TRAMPES DEL TC
El TC permet la celebració del ple per investir Puigdemont, però obliguen que sigui presencial i que compti amb el permís de Llarena.

Significats del procés

Persona	Nacionalitat
Meritxell Serret	Bèlgica
Lluís Puig	Bèlgica
Clara Ponsatí	Regne Unit
Marta Rovira	Suïssa
Anna Gabriel	Suïssa

30 gener 2018

SENSE INVESTIDURA
El president del Parlament, Roger Torrent, ajorna la investidura.

17 febrer 2018

NOU EXILI
La diputada de la CUP Anna Gabriel s'exilia a Suïssa.

1 març 2018

PROPOSTA SÀNCHEZ
Carles Puigdemont renuncia de manera "provisional" a ser investit al Parlament i formalitza la proposta de Jordi Sànchez.

11 març 2018

PROTESTA CIUTADANA
L'ANC convoca milers de persones a Barcelona i reclama als partits que se la juguin per la República.

2 febrer 2018

LLARENA NO TÉ FRE
Llarena denega la llibertat a Forn. Quatre dies més tard, fa el mateix amb Sànchez.

19 febrer 2018

ROVIRA I PASCAL
Marta Rovira i Marta Pascal declaren davant del TS. Llarena decreta llibertat amb fiança de 60.000 euros per a Rovira i no aplica cap mesura cautelar a Pascal.

7 març 2018

TRAVES A SÀNCHEZ
El TC diu que no a l'excarceració de Jordi Sànchez.

17 març 2018

ESTRENA EN L'ANC
Elisenda Paluzie arrasa en les eleccions de l'ANC i n'esdevé la nova presidenta.

20 març 2018

L'OPCIÓ DE TURULL
Jordi Sànchez anuncia que deixa l'escó de diputat. JxC proposa Jordi Turull per ser investit president. La CUP no votarà a favor de Turull.

EL DOSSIER DE LA REPÚBLICA ON SOM, ON ANEM

Més de 700 alcaldes catalans, pendents de la decisió dels jutges

La fiscalia general de l'Estat, liderada aleshores per José Manuel Maza (mort el 18 de novembre passat), va citar el setembre del 2017 fins a 712 alcaldes catalans. El motiu? La seva suposada col·laboració amb el referèndum de l'1 d'octubre. L'acusació popular instava els Mossos d'Esquadra a detenir tots aquells batlles que no es presentessin el dia que estaven cridats a declarar. Vuit mesos després, la causa és tan desproporcionada i de tal magnitud que sembla que està empantanegada. Després que fossin citades algunes de les màximes autoritats municipals, el silenci s'ha apoderat de la causa. Almenys temporalment. L'alcalde de Badalona, Dolors Sabater (Guanyem Badalona en Comú), és una de les persones perseguides per la fiscalia. Com els 711 alcaldes restants, està esperant a conèixer l'opinió d'un jutge sobre si ha de ser o no investigada. El 21 de setembre de l'any passat estava citada a declarar, però no s'hi va presentar. Va al·legar que tenia coses més importants a fer a Badalona. Des d'aleshores, explica, no ha rebut més notícies. No té ni la més remota idea de quan li arribarà la segona citació, necessària abans que els

Mossos d'Esquadra procedis sin a la seva detenció (en cas que la tornés a ignorar). Sabater, que aquests dies s'enfronta a una possible mo ció de censura del bloc unionista, va ser l'alcalde que va prendre protagonisme en l'acte del 27 d'octubre, en què centenars d'alcaldes es van comprometre amb el procés constituent de la República Catalana. Ella va preguntar als presents: "Alcaldes us comprometeu amb el procés de construcció de la República Catalana que s'acaba de pro clamarse?" Sabater assegura que la persecució de la fiscalia no ha fet que variï ni un mil·límetre el seu convenciment pel que fa a la seva defensa "del dret de tothom a votar, pensi com pensi". Admet que d'aleshores ençà ha de donar més explicacions pel carrer, però remarca, orgulloso, que no s'ha vist enmig de cap conflicte. "No hi ha crispació. Hi ha diferències i la gent se m'acosta i en parlem", diu. Un any abans de les eleccions municipals, i vist el nivell de repressió, el gran dubte és si el procés iniciat per la fiscalia podria desembocar en la inhabilitació d'alguns polítics. Ningú sembla tenir la resposta.

Xavier Masllorens

President de l'Institut Català Internacional per la Pau

"Avui dia, la mediació és inviable"

SARA MUÑOZ
smunoz@lrp.cat

On som i on anem com a país?
Som enmig d'un conflicte polític que moltes de les parts no volen reconèixer. La meua opinió és clara: l'Europa dels estats nació grans s'està acabant i estan emergint democràcies molt més properes. L'Europa de les regions abans era una entelèquia, però ara és una opció de futur.

No tothom comparteix aquesta opinió.
Les realitats més petites s'aniran imposant, n'estic convençut. Els grans estats poden fer comerç d'armes, posar-se d'acord pel que fa a privilegis, però tenim un sistema econòmic que està implosionant i la gent cada cop ha de sentir la política d'una manera més propera. Les petites democràcies són el futur.

L'escola hauria de ser un espai per formar lliurepensadors i, en canvi, el professorat pateix una persecució inèdita. S'està creant un problema on no n'existia cap?

Un educador no ha de dogmatitzar, però és obvi que ha de pensar per ensenyar a pensar. I pensar ens porta a opinar. I opinar no és dolent. El que s'ha de veure és que l'opinió del mestre no va a missa, és una més, però l'ha de poder expressar. Això ha de passar o estarem al davant d'un principi de feixisme. No podem simplificar el missatge, perquè això només porta al desastre.

Per què és tan complicat asseure a parlar dues parts que no s'entenen si el diàleg hauria de ser la base de la política?

Es necessitarien algunes condicions prèvies i la primera ja no es dona: re-

Cronologia del procés 2016-2018

23 març 2018
TORNEN A LA PRESÓ
Llarena empresona Turull, Rull, Bassa, Forcadell i Romeva i processa els que considera els 25 caps del procés. Marta Rovira s'exilia a Suïssa. Milers de persones surten al carrer a protestar.

25 març 2018
DETENCIÓ DE PUIGDEMONT
Les autoritats alemanyes detenen Puigdemont en compliment de l'euroordre de detenció.

1 abril 2018
PROTESTA DELS CDR
Els CDR aixequen barreres en peatges de l'AP7 i protagonitzen marxes lentes.

12 abril 2018
NOU AJORNAMENT
Torrent ajorna el ple d'investidura de Sánchez perquè Llarena no permet la votació.

MARÇ 2018

ABRIL 2018

24 març 2018
FRONT ANTIREPRESSIÓ
JxCat, ERC, els Comuns i la CUP responen amb un front antirepressió als empresonaments i a l'exili davant del clam del carrer.

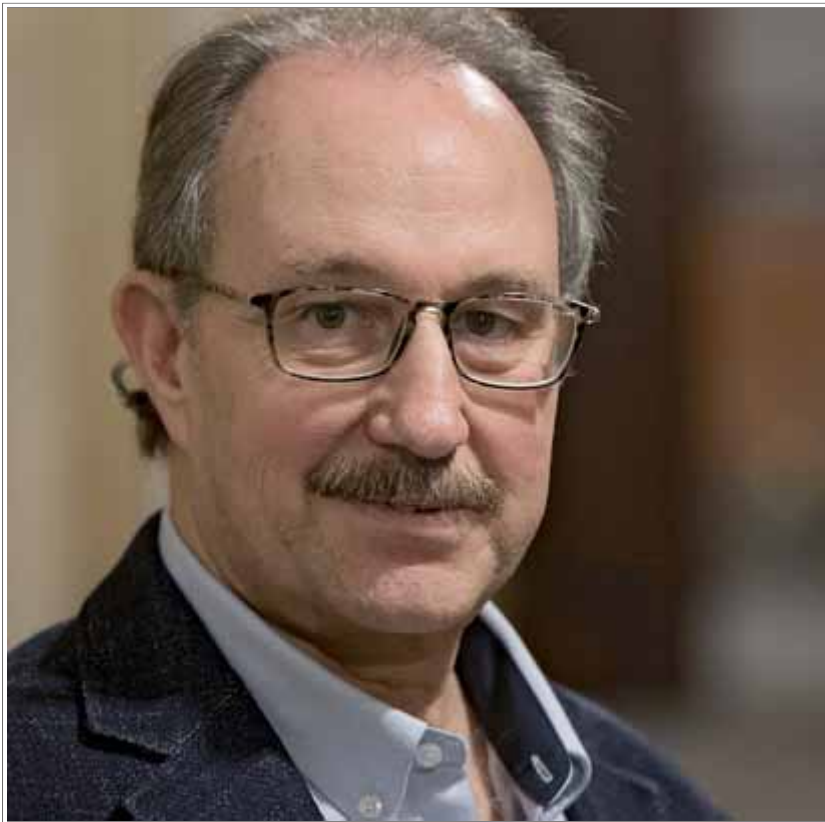
28 març 2018
PONSATÍ S'ENTREGA
El Parlament es compromet a intentar invertir de nou Puigdemont, Sánchez o Turull. Clara Ponsatí s'entrega a una comissaria d'Edimburg i el jutge decreta llibertat sense fiança.

5 abril 2018
PUIGDEMONT EN LLIBERTAT
El tribunal de Schleswig-Holstein deixa en llibertat Puigdemont i descarta el delicte de rebel·lió.

10 abril 2018
TERRORISTES ALS CDR
L'Audiència Nacional avala la detenció de dos activistes del CDR i els acusa de terrorisme i de rebel·lió.

Xavier Masllorens presideix l'ICIP des de juliol del 2016 ICIP

conèixer el dret l'altre. És realment estrany que el desarmament d'ETA sigui un dels primers en tota la història de la humanitat que s'ha fet unilateralment. Espanya és un imperi de matar o morir, i tot es fa en funció d'uns paràmetres bèl·lics. S'està en guerra amb el separatisme, s'ha de derrotar... I la segona condició és que tu t'has de posar en la tessitura de l'altre i dir: "Potser no aconseguixo els objectius i sec a la taula sense saber si els aconseguiré." Perquè, si no, el diàleg també és impossible. Perquè tothom diu que vol dialogar, però uns

L'ESCOLA
"L'opinió del mestre no va a missa, però l'ha d'expressar"

NOU PRESIDENT
"Li demano que truqui a la porta de tothom per dialogar"

volen dialogar sobre la data del referèndum i la manera d'organitzar-lo i els altres sobre com canvien la Constitució per fer quatre retocs de maquillatge. Per tant, aquest diàleg no és real per a cap de les dues bandes. Tot-hom té línies vermelles. I aquestes línies, en moltes negociacions, s'han de traspasar.

El problema ve quan fomenta la catalanofòbia et pot dur a guanyar eleccions?

Els partits polítics són màquines de guanyar eleccions i, per tant, són màquines d'assolir poder. Com que la quota de poder ha de ser gran i es revalida cada quatre anys, tu has de treballar pensant en aquests quatre anys. I això és el curterminisme, que no ajuda en la política. Els partits fins i tot s'obliden que el programa que prometen després l'haurien d'aplicar.

Com se surt d'aquesta situació?

Tard o d'hora s'haurà d'obrir alguna escletxa de diàleg perquè hi haurà pressions, externes o internes, però n'hi haurà. Perquè no es pot mantenir una situació com la que hi ha a Catalunya en contra del que pensen la meitat o més dels catalans. Perquè mai ens hem comptat respecte al futur de Catalunya. Quan ho hem intentat, hi hem anat els convençuts i ho hem fet sense les condicions que cal. No permetre votar és tenir molt mala peça al teler i l'Estat no podrà estar vint anys dient això.

L'ISIP està mirant de fer o ha intentat fer alguna tasca mediatora?

La primera tasca és intentar que hi hagi diàleg. Hem fet algunes coses encaminades a facilitar-lo, però el fre és que no es reconeix una de les dues parts. Avui dia, la mediació és inviable, perquè l'Estat espanyol no l'admet.

Però el problema no es pot enquistar definitivament. L'enquistament tampoc li va bé, a l'Estat espanyol, perquè està perdent una legitimitat molt gran. Que Urdangarin i Rato, amb condemna ferma, estiguin al carrer i els polítics catalans, sense judici, estiguin a la presó és inexplicable.

Què pot passar amb els presos i exiliats?

Confiem en el seny d'algú, en el moment posterior al judici. L'Estat espanyol necessitarà negociar en algun moment.

Un pres que s'usa per negociar no és un ostatge?

Sí. En cada diligència, el jutge s'empastifa més. Estem en un moment complex, però jo no soc especialment pessimista.

Vostè que presideix una institució que treballa a favor de la pau, fins a quin punt és important mantenir l'actitud pacífica del poble català?

És clau. Els canvis pacífics i no violents són clau i això no es pot perdre de cap manera. Però la no-violència no és passivitat. La no-violència és activa. La resistència pacífica forma part de la no-violència.

Què demana al nou president de la Generalitat?

Primer, que governi, que restitueixi tot allò que pugui, exigint fins i tot l'autonomia financera, i que dialogui, que truqui a la porta de tothom per dialogar, que insisteixi i que no es cansi de demanar-ho al president del govern espanyol, i al rei, si fa falta. S'ha de fer pedagogia i posar tanques per no caure en la provocació de ser violents, ni tan sols verbalment. La contenció és molt important per solucionar conflictes.

13 abril 2018

QUERELLA CONTRA LLARENA
El Parlament aprova presentar una querella contra Llàrena per negar els drets polítics a Jordi Sánchez.

16 abril 2018

SENSE MALVERSACIÓ
Montoro reafirma que no es van gastar diners públics en la consulta.

4 maig 2018

ÚLTIM INTENT
JxCAT, ERC i la CUP aproven la reforma de la llei de la presidència per invertir Puigdemont a distància. El TC la tomba.

18 maig 2018

RESTITUIR EL GOVERN
Torra intenta restituir els consellers empresonats o exiliats. El govern no accepta la proposta i manté el 155.

15 abril 2018

PROTESTA A BARCELONA
Centenars de milers de ciutadans tenyeixen de groc Barcelona per exigir la llibertat dels presos polítics i dels exiliats.

26 abril 2018

FRE A PUIGDEMONT
El TC suspèn la candidatura de Puigdemont.

9 maig 2018

LLARENA NO ES MOU
Llàrena manté el processament per als 23 acusats: membres del govern, polítics i els líders de l'ANC i Omnium.

14 maig 2018

NOU PRESIDENT
Quim Torra és escollit el 131è president de la Generalitat amb els vots de JxCAT i ERC i l'abstenció de la CUP.

16 maig 2018

TRIOMF A BÈLGICA
El jutge belga rebutja l'euroordre i nega l'extradició de Comín, Puig i Serret, en una decisió ferma. Sis dies més tard, el tribunal alemany torna a rebutjar el lliurament de Puigdemont.

MAIG 2018

L'ENTREVISTA

Consellers a Brussel·les

CARLES RIBERA
cribera@lrp.cat

El membre de l'equip de La República hem arribat a Waterloo per fer l'entrevista en una setmana especialment moguda en l'aspecte informatiu, amb novetats sobre el futur judicial del president Puigdemont, l'accidentada confecció del govern Torra, les turbulències polítiques espanyoles per l'aprovació del pressupost i més novetats sobre la corrupció del partit espanyol al govern. La consellera Meritxell Serret i els consellers Lluís Puig i Toni Comín ens reben a la Casa de la República després de la seva reunió habitual dels dimarts, mantenint la rutina política de quan exercien els seus càrrecs a Barcelona.

Des que el president Puigdemont no és a Bèlgica, quina és la seva activitat com a govern a Waterloo?

M.S.: Hem notat l'absència del president, però tot i això hem volgut mantenir la reunió setmanal que fem des del primer moment de l'exili. Per mitjans telemàtics intentem mantenir el contacte amb els que són físicament aquí, per tal de donar una certa estabilitat a la nostra activitat. Aquestes setmanes també s'estan intensificant els

Amb el front judicial personal molt avançat de manera favorable, els tres consellers exiliats a Bèlgica garanteixen el funcionament de la Casa de la República a Waterloo en absència del president Puigdemont. Es reuneixen cada dimarts i mantenen una agenda intensa de trobades. Són optimistes quant a l'evolució de la internacionalització dels seus processos judicials i confien que un cop fet govern a Catalunya es pugui impulsar el Consell de la República

contactes i les visites de persones i entitats de Catalunya.

T.C.: Hi ha una carpeta que ens ocupa molt temps, que és la judicial. Totes aquestes victòries no venen del no-res. Ens les guanyem, els advocats treballant molt i nosaltres treballant amb ells. Fins que no t'hi trobes no saps la quantitat de temps que has d'esmerçar per aconseguir guanyar aquestes batalles. Nosaltres, a més, les vivim amb molta passió, perquè som conscients que són batalles polítiques. I també hi ha una part que és la feina amb els mitjans de comunicació. I el contacte amb el país. Des de participar en els actes d'allà, i això ho estem fent molt per mitjans telemàtics, fins a rebre la gent i entitats que ens venen a veure.

El nombre de visitants es manté, tot i l'absència del president?

L.P.: Es va aturar els primers dies de la detenció i empresonament del president Puigdemont, però tothom que ja havia concertat una data, la va voler mantenir. I ens hem repartit entre tots tres alguns compromisos que tenia el president Puigdemont, i val a dir que les persones que haurien preferit que les rebés el president també han valorat que siguem un o diversos consellers que els rebem aquí. El valor que

ha adquirit aquesta casa de Waterloo com a Casa de la República el segueix mantenint.

T.C.: El resum és que al final les nostres agendes no estan gaire menys plenes que quan exercíem a Catalunya.

El suport que tenien vostès a la conselleria era molt més gran que ara.

T.C.: Sí, ara tot és una mica més artesà, perquè tenim un equip més reduït.

M.S.: Aprecies més la feina de les persones que ens donen suport i ens ajuden a transitar en aquest dia a dia des de la distància. Gràcies també a totes les activitats que es fan a Catalunya, on ens demanen la col·laboració amb vídeos o videoconferències, ens sentim tant o més presents que quan érem físicament al territori. Ens sentim encara molt connectats i apreciats.

En el marc de la coordinació judicial i política, tenen contacte amb tots els exiliats, a més del president?

M.S.: Hi ha contacte amb la consellera Ponsatí, i també amb Marta Rovira i Anna Gabriel. Ara estan en el seu tram judicial i des d'aquí ho respectem molt. Quan elles poden, hi ha converses, contactes i intercanvi d'impressions, sobretot per l'estratègia judicial. T.C.: Des del primer minut que estàvem a l'exili, els cinc membres del go-

Lluís Puig

Lluís Puig i Gordi (Terrassa, 1959), va ser nomenat conseller de Cultura el 5 de juliol de l'any passat

Meritxell Serret

Meritxell Serret i Aleu (Vallfogona de Balaguer, 1975) ha estat la primera dona a dirigir la conselleria d'Agricultura

Toni Comín

El conseller de Salut, Toni Comín i Oliveres (Barcelona, 1971), va ingressar a les files de l'independentisme procedent del PSC

L'ENTREVISTA CONSELLERS A BRUSSEL·LES

vern, hi incloc la consellera Ponsatí, hem tingut molta consciència de representar la institució. Ha estat com un deure: representem la Generalitat, neguem la legitimitat del 155 i, per tant, ens considerem govern legítim a l'exili. Fèiem les reunions els dimarts, el mateix dia que feia les reunions el consell executiu a Catalunya. Hem estat exercint com a govern a l'exili, amb la consciència històrica de la continuïtat de la institució. Aquesta institució no és nostra. Tenim obligacions, i garantir la continuïtat és una d'aquestes obligacions. Per fer debat polític era important prendre decisions en aquesta fase tan complicada que hem hagut de passar. I l'hem mantingut amb la consellera Ponsatí, perquè un cop es reincorpora a les seves activitats acadèmiques es manté com a persona convidada en aquest govern a l'exili. Ara passarem de govern a l'exili a Consell de la República provisional fins que es pugui instituir de manera formal i oficial el consell. Quan a Catalunya hi hagi un govern operatiu passarem a ser el Consell de la República.

Com va la gestació del Consell de la República?

L.P.: Tot està molt pensat, treballat i participat. Especialistes a gestionar la participació de persones i tècnics en suports informàtics que permetin la vida molt activa del consell. Hi haurà grups de treball més reduïts o executius. Aquests cinc mesos hem tingut un suport, una xarxa de persones que ens han ajudat amb traduccions, que ens han ajudat en l'aspecte informàtic. De voluntariat, n'hem anat tenint. Ara això s'ha d'obrir i s'ha de fer participat tothom que vulgui sentir-se part d'aquest procés constituent, ja que ningú té un manual d'instruccions. Aquí no hi ha cap manual i, per tant, l'hem d'anar consensuant, l'hem d'anar parlant, l'hem d'anar explicant i anar escampant i que tothom s'hi senti lligat.

Per impulsar el Consell de la República cal que el president Puigdemont pugui tornar a Waterloo?

M.S.: És desitjable i mantenim aquest optimisme. Vam venir aquí per buscar la justícia que intuïem i pensàvem que a Espanya ens costaria més de trobar. I l'optimisme és que el president Puigdemont torni cap aquí i poder fer d'una vegada el disseny de consens amb tothom qui ha de participar en aquest consell.

L.P.: Aquest dimarts el fiscal d'Alemanya ha tornat a demanar l'extradició del president Puigdemont per rebel·lió i el jutge ha tornat a dir que no. Esperem que, en pocs dies o en poques setmanes, es resolgui l'expedient del president Puigdemont a Alemanya.

T.C.: L'escenari és fer l'acte constitutiu del Consell de la República amb el

president, i fer-lo a Bèlgica; per tant volem esperar que ell hagi tornat. És important deixar clar el que ja podem

TONI COMÍN

“Hem exercit a l'exili amb la consciència històrica de continuïtat. Aquesta institució no és nostra”

explicar des d'ara, que és d'on neix el consell. Neix del fet que l'1 d'octubre els ciutadans de Catalunya van donar un mandat a les institucions catalanes. I hem d'aclarir molt bé una cosa:

República és exercir un lideratge polític, també, en el procés constituent que es produeix a Catalunya. I encara hi ha una altra funció, que és exercir un lideratge polític sobre el conjunt d'actors institucionals. La missió és internacionalització, lideratge polític del procés constituent.

L'estructura d'aquest consell té un cost. Com es finançarà?

T.C.: Això ho diu l'acord d'investidura. És una institució que té una funció pública, però que des del punt de vista de la carcassa jurídica tindrà la forma d'una institució privada, i com a tota institució privada, el finançament és privat. No té més secret, això.

S'hi ha començat a treballar?

L.P.: Sí, ja s'hi ha començat a treballar, i està a punt. Per descomptat, si no ens

nats, treballs associatius... sempre s'ha fet allò que la societat tenia ganes de fer. I sabem que hi ha molts catalans amb ganes de ser-hi.

T.C.: Des d'un punt de vista més teòric trencarem una frontera que de vegades tenim molt marcada: la frontera entre societat civil i institució pública. Innovarem institucionalment. Hem d'inventar un tipus d'institucions molt diferents a les que estem acostumats, i això està a cavall entre el que seria una institució de la societat civil i una institució pública. Qui es faci soci, per dir-ho així, d'alguna manera s'estarà dient a ell mateix que vol ser ciutadà de la República que va néixer l'1 d'octubre. Per tant, és aquesta doble condició: jo contribueixo al Consell de la República en la mesura que em sento ciutadà de la República. Per tant, no serà una quota, serà col·laboració, el meu im-

Els tres consellers, al jardí de la Casa de la República, a Waterloo PEP PADRÓS

aquest mandat existeix. Una altra cosa és que aquest mandat no es pugui fer efectiu perquè la repressió de l'Estat espanyol no ho permet, però el mandat hi és, que no sigui efectiu no vol dir que no hi sigui. Què vull dir amb això? Que en els propers temps la nostra feina com a republicans és fer que un mandat que existeix es faci efectiu. El Consell de la República és un dels instruments. Potser és el més important, però segurament no és l'únic. Llavors, quines són les funcions del Consell de la República? És un paraigua dins del qual caben moltíssimes coses. La internacionalització té un front mediàtic, un front institucional, un front acadèmic, un de *think tank*. Per tant la internacionalització és un gran paraigua. Una altra funció del Consell de la

ho creiem i ho paguem entre tots, particularment i individualment, poca cosa podrem fer. Som un país que des de

post per República, que jo lliuro voluntàriament i lliurament, la meua manera d'ajudar que neixi el consell.

Una ciutadania que ja està col·laborant de manera sostinguda en el manteniment de les estructures a l'exili, amb sopars grocs, amb col·lectes...

L.P.: És increïble el suport i l'escalf que rebem i que se'ns fa arribar. I sobretot, l'ajuda econòmica de la societat civil a la caixa de resistència, adreçada a les fiances i a les multes; a l'Associació Catalana de Drets Civils, que és qui recull els diners i ajudes per als viatges dels familiars d'empresonats i empresonades i exiliats i exiliades, i també per als que tenen fills menors d'edat. Per al Consell de la República el suport que es demanaria seria una ajuda

LLUÍS PUIG

“El Consell de la República ha de fer participat tothom, ningú té un manual d'instruccions, cal anar consensuant”

mitjan del segle XIX sempre ens ho hem fet. Des de les primeres cooperatives, els primers molins mancomu-

L'ENTREVISTA CONSELLERS A BRUSSEL·LES

M.S.: En tot aquest procés de república, un dels elements que ens ha d'ajudar a continuar seguint endavant és acceptar la diversitat com un valor i acceptar les crítiques i les divergències com un enriquiment i com una manera de generar dinàmica de progrés i d'avançar.

T.C.: A nosaltres ens ha complagut molt quan la nostra cohesió aquí ha estat útil per facilitar la cohesió a Barcelona. És veritat que les circumstàncies personals, humanes, ho han facilitat. De vegades faig la metàfora de les cinc persones en barca al mig d'un oceà amb tempesta: és clar que tenen unes lleialtats molt fortes! Hem intentat fer de pont com bonament hem pogut quan hi ha hagut discrepàncies entre els actors polítics a Barcelona. El nostre paper sempre ha servit per llimar diferències i facilitar consensos.

Això ha inclòs la tria de Quim Torra per investir-lo president?

T.C.: Tots teníem clar que aquesta era una decisió personalíssima del president Puigdemont.

Amb el president Torra hi haurà una fluïdesa com la que hi havia amb el president Puigdemont? Serà una bicefàlia, o com s'ho estan plantejant?

L.P.: Estiguem o no al govern, tenim un president d'una gran talla.

Aquesta no és la impressió que en tenen a l'Estat espanyol.

T.C.: És una campanya grollera, pobra, lamentable, feta a corre-cuita. Com que els va agafar per sorpresa, s'han hagut d'inventar, com un publicista de quarta divisió, una mena de personatge que no té res a veure amb la realitat, i la realitat s'acabarà imposant.

L'agressivitat, per exemple, és especialment sorprenent en Pedro Sánchez. Vostè, senyor Comín, que ve de

MERITXELL SERRET

"Cal fer més evident la naturalesa dels líders de Ciutadans. No tot l'electorat de Ciutadans és com els seus líders"

l'entorn socialista, com s'ho explica?

T.C.: És inimaginable el que ha passat aquests darrers mesos, però ja fa temps que, per desgràcia, constatem el paper totalment impropri d'un partit demòcrata, del partit socialista. Potser el que hem descobert aquests darrers mesos és que a Espanya no hi va haver una veritable transició. No es va de-

La consellera Meritxell Serret PEP PADRÓS

mocratitzar el poder judicial, no es va democratitzar una part important de l'aparell dels mitjans de comunicació, que van seguir en mans dels que venien de l'antic règim, no es va democratitzar una part de les forces de seguretat. És a dir, res del que sí que es va fer a Alemanya després del nazisme, del que sí que es va fer a Itàlia després del feixisme, a Espanya hem entès que el procés de desfranquització no es va fer. I qui va ser el responsable de no fer això? Qui és el responsable del pecat per omissió? El PSOE. Per tant, no és només el trist paper de Pedro Sánchez, és la vergonya de la dimissió històrica del PSOE de la seva funció, que era democratitzar l'Estat espanyol. Van modernitzar l'economia espanyola, van obrir Espanya a la llibertat cultural europea, però la democratització d'un estat que venia de quaranta anys de franquisme no la van fer. I això té uns responsables que es diuen Felipe González i Alfonso Guerra. Si el PSOE ja ve d'aquí, d'haver permès que el franquisme seguís allà, latent, i de no fer aquesta neteja de l'ànima autoritària de l'Estat espanyol, ens estranyem que ara Pedro Sánchez faci el que està fent?

Quan el president Torra demana diàleg i demana asseure's, es constata que tots els actors possibles es van des-

cartant a si mateixos. El primer va ser el rei, que hauria de ser qui tingués aquest paper de mitjancer en una monarquia constitucional. El PSOE, que seria un partit que podria jugar aquest paper, també s'elimina. No ni ha ningú a l'altre costat? Com creuen que es pot iniciar un diàleg amb l'Estat espanyol?

M.S.: El que estan mantenint encara, per desgràcia, és aquesta estratègia que va verbalitzar Soraya Sáenz de Santamaría, que consisteix a decapitar. Ells continuen volent decapitar els líders independentistes, i per això ara estan demonitzant i menystenint el president Torra, i per això cada vegada que hi ha algú que s'erigeix com a líder comença un altre embat. És evident que mentre la gent persisteixi i mentre ens mantinguem en la constància i en aquestes conviccions fermes això no trabocarà. Aquestes actituds noaju-

TONI COMÍN

"A Espanya no hi va haver procés de desfranquització. I qui va ser el responsable de no fer això? El PSOE"

den a crear aquest clima necessari de diàleg. Des de la part que defensem la construcció de la República ja fa molts mesos que reclamem aquest diàleg. De fet, fa anys que reclamem aquest diàleg. Sobre la base del respecte, parlant de tu a tu. I ens continuem adonant que no volen reconèixer aquest respecte, que no volen tractar de tu a tu. Ha d'arribar algun punt que faci de desllorigador. No quedarà més remei, a mesura que passin les setmanes i que el president Torra es mantingui com a president i que hi hagi un govern que funcioni i que, a més, judicialment, esperem que es pugui anar avançant positivament.

Hi ha pocs elements que a curt termini portin a una finestra d'oportunitat.

T.C.: Deixa'm fer una reflexió històrica. Aquest problema català només té dues maneres de ser gestionat: o per la repressió o pel diàleg. Mirem-nos el segle XX. Sempre que Espanya ha optat per la repressió, no se n'ha sortit. Durant el franquisme van intentar exterminar el catalanisme. I no se'n van sortir. Haurem d'esperar més o menys. Però què passarà? Que es tornarà a constatar a ulls d'Europa i del món que la via repressiva fracassa. I quan fracassa la via repressiva només en queda una altra: la que fan els països normals: el Canadà amb el Quebec, el Regne Unit amb Escòcia. I el que falta en el cas d'Espanya és que es demostrï que la repressió no serveix, que ja s'està demostrant.

Hi ha la sentència del cas Gürtel, no-

TONI COMÍN

"El món veu la deriva turca d'Espanya. A qui més ha perjudicat el 155 és a la imatge espanyola"

ves detencions de gent del PP, la situació espanyola està molt embolicada. Potser la clau és guanyar temps perquè la degradació de la política espanyola permeti una sortida? S'ha d'intentar guanyar temps perquè surti aquest nou interlocutor que ara mateix no se sap d'on pot sortir?

M.S.: És com una partida d'escacs, una estratègia de desgast. Ens interessa que es vagi desgastant, que acabi d'aflojar el cas Gürtel i que cada vegada es faci més evident quina és la naturalesa real dels líders de Ciutadans, perquè jo penso que no tot el seu electorat és com els seus líders. I que es vegi també cap a on va el PSOE, i que ve-

iem quin són els valors democràtics que hi ha i no hi ha dins el PSOE, quin voluntat tenen de resoldre-ho d'una manera dialogada. Tot això s'ha d'anar fent evident. Ho hem d'anar ve-

TONI COMÍN

“Les nostres victòries judicials estan al servei dels companys empresonats a Espanya”

ient setmana a setmana, dia a dia veient com passen els esdeveniments. Això mentre nosaltres mantinguem una coherència política de no renunciar al projecte. I també en el sentit de la manera com continuem en aquest projecte, que és pacíficament i per vies democràtiques, i amb aquesta persistència de la ciutadania.

T.C.: El que és evident és que la repressió ha ensorrat la reputació de l'Estat espanyol, la reputació de la justícia espanyola, i mira que n'hi ha, de jutges que ho fan bé, però la reputació de la judicatura espanyola està molt tocada per com actua el Suprem. En els fòrums institucionals i mediàtics internacionals ja és assumida la deriva turca d'Espanya. Això hi és, la gent ho ha vist, és una realitat, la gent té ulls a la cara. De moment, els sis mesos del 155 a qui ha suposat un cost immens és al govern espanyol. Aquest és el balanç.

M.S.: Des de l'1 d'octubre, penso que és molt evident i que s'ha fet molt evi-

LLUÍS PUIG

“El suport econòmic al Consell de la República cal que s'expliqui bé: què es recull, a què es destina”

dent per a molta gent. Parlant amb la gent del carrer potser ho entenen o no ho entenen, estan a favor o no estan a favor de l'opció política de la independència, de la república, però sí que tenen molt clar que la repressió policial i que la repressió judicial no són la via. Això ho tenen claríssim.

Com es veuen d'aquí a un any?

L.P.: D'aquí a un any em sembla que encara estarem lluitant judicialment. Espero, tant de bo, que ja en instàncies

El conseller Lluís Puig ➔ PEP PADRÓS

europées. Estem convençudíssims que s'haurà d'acabar resolent en instàncies europees.

M.S.: D'aquí a un any em veig encara probablement a Brussel·les, a Bèlgica, treballant amb els companys per aquestes estratègies d'internacionalització, podent fer molt de complement de tots els companys i companyes de Catalunya, que puguin estar treballant i avançant en aquestes possibilitats i vies de diàleg, però sobretot, treballant i avançant perquè aquests valors republicans i aquesta idea de república penetri cada vegada més en més ciutadans i mantenint aquest optimisme i aquestes ganes de defensar un projecte polític.

T.C.: Em veig a Bèlgica, és el més probable. Esperem que d'aquí a un any la tercera euroordre s'hagi resolt satisfactòriament. I si és així, d'aquí a un any estarem posant les nostres victòries judicials al servei de la defensa dels companys que encara estan a Espanya empresonats. El segon capítol de la nostra estratègia judicial és aquest, treballar en totes les instàncies possibles perquè els nostres èxits judicials siguin útils també per a ells, per als de dins. Per a nosaltres és tan important com guanyar aquí. D'altra banda, esperem estar amb el president Puigdemont havent posat dempeus el Consell de la República, i com que la gent

ja l'haurà vist actuar, que l'entengui millor, que s'expliqui pels seus fets.

Fem una projecció una mica més llarga. D'aquí a deu anys, com es veuen?

L.P.: D'aquí a deu anys espero que ja en faci tres o quatre que hàgim tornat a Catalunya, amb la cara molt alta, havent guanyat a Europa tots els embats judicials que hem sofert. En el meu cas, confio estar jubilat...[riu] si no ha desaparegut el sistema de pensions! Tinc 58 anys i m'imagino seguint treballant per la cultura, però des d'una

MERITXELL SERRET

“Com ens veiem d'aquí a deu anys? S'haurà fet un tomb important i serem ciutadans lliures”

nova situació, però veig que haurem tornat al nostre país, i que serà més lliure i més democràtic.

M.S.: Se'm fa molt difícil parlar tant a llarg termini, també perquè jo no soc de planificar. No he planificat gaire la meua vida... Per això estic on estic, ara!

[riuen] Però vull mantenir aquest esperit optimista i, igual que el conseller Puig, crec que d'aquí a deu anys s'haurà fet un tomb important a la situació i serem ciutadans lliures i estarem vivint en plena llibertat en el nostre context diari, desenvolupant-nos professionalment. I amb moltes possibilitats que el projecte polític, si no és una realitat, ja sigui una opció molt assumida per una part molt important de la ciutadania.

T.C.: Una certesa, un pronòstic i un desig. La certesa és que d'aquí a deu anys la meua filla en tindrà 15 i suposo que patiré molt, diguem [riu], com tots els pares que tenen fills adolescents. I la meua filla té molt caràcter, molt! I, per tant, suposo que estaré intentant gestionar la situació. Ja demanaré consell al conseller Puig, que ja ha passat per aquesta etapa [riuen]. Després el pronòstic. Espero poder passejar-me pel país veient acabades algunes de les reformes que vam començar a impulsar des del Departament de Salut ara fa

TONI COMÍN

“D'aquí a deu anys, el desig és que siguem a Catalunya i que la República per a tots sigui una realitat”

dos anys i que estan a mitges, algunes de les quals necessiten més temps. M'encantaria d'aquí a deu anys, a Catalunya, mirar-me la feina feta, que és una feina de tot l'equip, no només meua. I, finalment, vull pensar que d'aquí a deu anys -això ja és el desig, però és el desig pel qual treballem cada dia, i un desig que veiem possible- la República serà una realitat. Que, per tant, haurem tornat, entre altres motius, perquè ja haurem aconseguit que hi hagi la República, que és bona per a tots. Que és bona per als que la volen i per als que avui no la volen, també. I això és la nostra tranquil·litat, saber que és un projecte que beneficia tots els catalans. Que la nostra tornada sigui un símbol de la nostra victòria, de la victòria dels republicans. Perquè és una victòria del país. Jo vull posar la nostra tornada al servei d'aquest esclat d'alegria col·lectiva. De dir que hem guanyat i farem un país millor.

El vídeo amb la conversa sencera està disponible en el web d'aquesta revista, www.lrp.cat, només per als subscriptors de La República.

REPORTATGE

LES 10 CLAUS DE LES MUNICIPALS

Just d'aquí a un any, el 26 de maig del 2019, els catalans triaran els seus representants als 948 ajuntaments del país. Seran unes municipals atípiques, un nou plebiscit entre monarquia o república

SARA MUÑOZ
smunoz@lrp.cat

Falta tot just un any per a la celebració d'unes noves eleccions municipals. Els catalans tindran una cita amb les urnes el 26 de maig del 2019 per triar qui els representarà als seus ajuntaments, però també per escollir els seus emissaris polítics al Parlament Europeu. Un any abans, encara hi ha molts interrogants que planen sobre aquests comicis, però a ningú li passa per alt que seran unes votacions marcades, entre altres aspectes, per les voluntats de fer camí, o de desfer-ne, cap a la República. En aquest article mirem de desgranar quines seran les claus d'unes eleccions que contenen elements inèdits, ja que mai en la història el poble havia triat els seus representants a l'administració local en un ambient tan convuls. Hem parlat, a més, amb totes les forces amb representació al Parlament que el 26 de maig presentaran llistes per governar els municipis catalans. Comença el compte enrere per a les municipals del 2019.

1 Constitució de majories republicanes o unionistes

La realitat del país pesarà com mai sobre les eleccions del 26 de maig. Ho vulguin o no els partits, molts electors tornaran a considerar els comicis com un plebiscit entre monarquia o república. I la construcció d'un eix nacional als consistoris serà clau a l'hora de negociar els futurs governs. No es pot oblidar que Catalunya té actualment més de 700 alcaldes independentistes. La construcció de projectes polítics, al marge del signe, oblidarà a bastir ponts entre forces que anys enrere no s'haurien ni assegut a parlar.

El vicesecretari general de Coordinació Interna, Territori i Organització d'ERC, Isaac Peraire, defensa que els ajuntaments "són l'administració més propera a la gent i, per

tant, l'espai on es comença a fer república". Per Esquerra "és cabdal tenir governs republicans al màxim nombre d'ajuntaments del país". La CUP també ho té clar: "La ruptura amb l'Estat començarà des dels ajuntaments, fins i tot sense disposar de majories independentistes. El contrapoder també s'organitza fent propostes als ajuntaments", assegura la portaveu de municipalisme de la CUP, Laia Estrada. Per la formació cupaire, "el republicanisme té a veure amb drets fonamentals que a l'Estat espanyol no tenen cabuda".

Altres formacions volen deixar en un segon pla aquest debat. Catalunya en Comú-Podem, a través de la diputada Susanna Segovia, prefereix parlar de "guanyar al màxim nombre de municipis per plantejar la transformació social". El PP vol representar l'extrem contrari dels que aspiren a proclamar la república des del poder municipal. "Els ajuntaments no són espais per parlar d'independència o per construir república", subratlla el secretari general dels populars, Santi Rodríguez.

2 Augment de Ciutadans

A ningú se li escapa la progressió a l'alça del partit taronja, però en paral·lel és també, ara per ara, la força amb menys implantació als municipis. Són, de fet, l'únic partit del Parlament que no té cap alcaldia al país (el PP té la de Pontons). El responsable d'Acció Institucional de Ciutadans a Catalunya, Joan García, es refereix a "les expectatives de creixement constants" que tenen des de fa tres anys i confirma que la formació aspira a "algunes de les alcaldies més grans de Catalunya i a formar governs". Ciutadans es disputarà bona part del vot amb el PP. Els populars combatran l'embat de la formació d'Arrimadas "posant de manifest com Cs orienta les eleccions municipals, amb candidatures desconegudes als municipis". Dues ciutats on el PP posarà

Una votant introdueix la papereta a l'urna, en les eleccions municipals del 2015 ELISABETH MAGRE

més èmfasi per no deixar-se ni un sol vot pel camí seran Badalona i Castelldefels, on van conquerir l'alcaldia l'any 2011. "Només un pacte de perdedors ens les va arrabassar" quatre anys més tard, lamenta Santi Rodríguez.

3

Ajuntament de Barcelona

Barcelona és la capital del país i, per tant, totes les formacions posaran tota la carn a la graella per sortir victorioses en aquesta batalla. Algunes enquestes ja assenyalen un frec a frec entre els dos blocs, amb una victòria d'ERC. Els Comuns es neguen a encasellar-se en un front i un any abans només tenen a l'horitzó revalidar, i fins i tot augmentar, la victòria del 2015 que va catapultar Ada Colau fins a l'alcaldia, ja que: "Ara veiem com

ens bloquegen projectes que els partits duen al seu programa", indica Susanna Segovia. ERC dibuixa mentalment un govern republicà a la capital: "Barcelona ha de poder tenir un govern republicà, com molts altres ajuntaments del país", diu Peraire, tot recordant que el 21-D: "Vam ser la força que va destacar per mantenir un bon resultat al conjunt del territori català." El PDeCAT, a través del seu responsable d'Acció Política, Ferran Bel, assenyalava la importància que té "recuperar l'alcaldia de Barcelona", tot qualificant aquest municipi de "fonamental", però sense restar valor a molts altres ajuntaments grans del país. Cs vol fer una campanya parlant de ciutats, però sembla que oblida aquesta fórmula quan parla de Barcelona, on valora fixar el francès Manuel Valls. Joan García ho justifica assegurant: "Barcelona és diferent a la resta d'ajuntaments, i per aquest motiu definirem un projecte més singular." Per Santi Rodríguez (PP), "Barcelona és clau i mereix una reflexió a part a la resta d'ajuntaments".

4

Incertesa actual i interrogants sense resoldre

Tot i que moltes formacions polítiques inflen ràpidament el pit pel seu ADN municipalista, la majoria es miren els comicis del 2019 amb una distància inusual quan falta tot just un any, conscients que aquests dotze mesos seran d'una intensitat desconeguda i que encara s'hauran de resoldre molts interrogants. Potser més dels esperats. L'actualitat anirà definint l'estratègia dels partits durant la campanya, i també posteriorment, i un dels grans dubtes és si es traslladarà a les ciutats el nivell inèdit de mobilització ciutadana assolit el 21-D, amb rècord absolut de participació. El 2015 també va ser l'any de la fragmentació dels plens municipals, la irrupció de noves forces polítiques i

l'afebliment dels partits tradicionals. Ara per ara, es fa molt difícil preveure com quedarà el mapa català municipal i quines sorpreses oferiran aquests comicis. "No sé què passarà demà, però com més forts ens agafi millor", assenyalava el representant d'ERC. Ciutadans també té clar que en un any "poden canviar molt les coses" i el PDeCAT recorda que en aquests 356 dies "fins i tot hi podria haver eleccions al Parlament de Catalunya". "Ens hi jugarem molt, en aquestes municipals, perquè som el projecte que ha guanyat les dues darreres convocatòries al país, i això ens ha permès donar suport a les accions del govern de la Generalitat, també al del president Puigdemont", recorda Ferran Bel. La CUP ja prediu que durant tot aquest any "l'aplicació de l'article 155 de la Constitució no desapareixerà". "Conviurem amb una repressió desfermada dels aparells polític, judicial i policial." Per això Laia Estrada insisteix que les municipals de l'any que ve "són més clau que mai"

REPORTATGE UN ANY ABANS DE LES MUNICIPALS

5

Campanya en clau municipalista o de país

Les intencions seran unes, però la realitat superarà les voluntats dels partits. Quan queda just un any per a les eleccions municipals, sembla més que probable que la campanya es desplegarà en dos fronts i que ningú podrà defugir el debat nacional. Les urnes poden ratificar tant el projecte republicà com l'unionista, i tothom n'és conscient. Enmig, hi haurà els Comuns i el PSC intentant mirar-se de reüll el context i parlant, sobretot, de ciutats. Els Comuns volen dirigir la campanya: "Cap al model de ciutat que volem i cap als problemes reals de la gent" i pensen que altres formacions que no tenen clars aquests conceptes "voldran parlar d'altres coses". El PSC és un dels grans interessats que les campanyes siguin en clau local: "De què hem de parlar, si no? Doncs dels problemes de la gent i dels reptes de les ciutats", subratlla el seu secretari d'Organització, Salvador Illa, tot matisant que el partit "no defugirà cap debat".

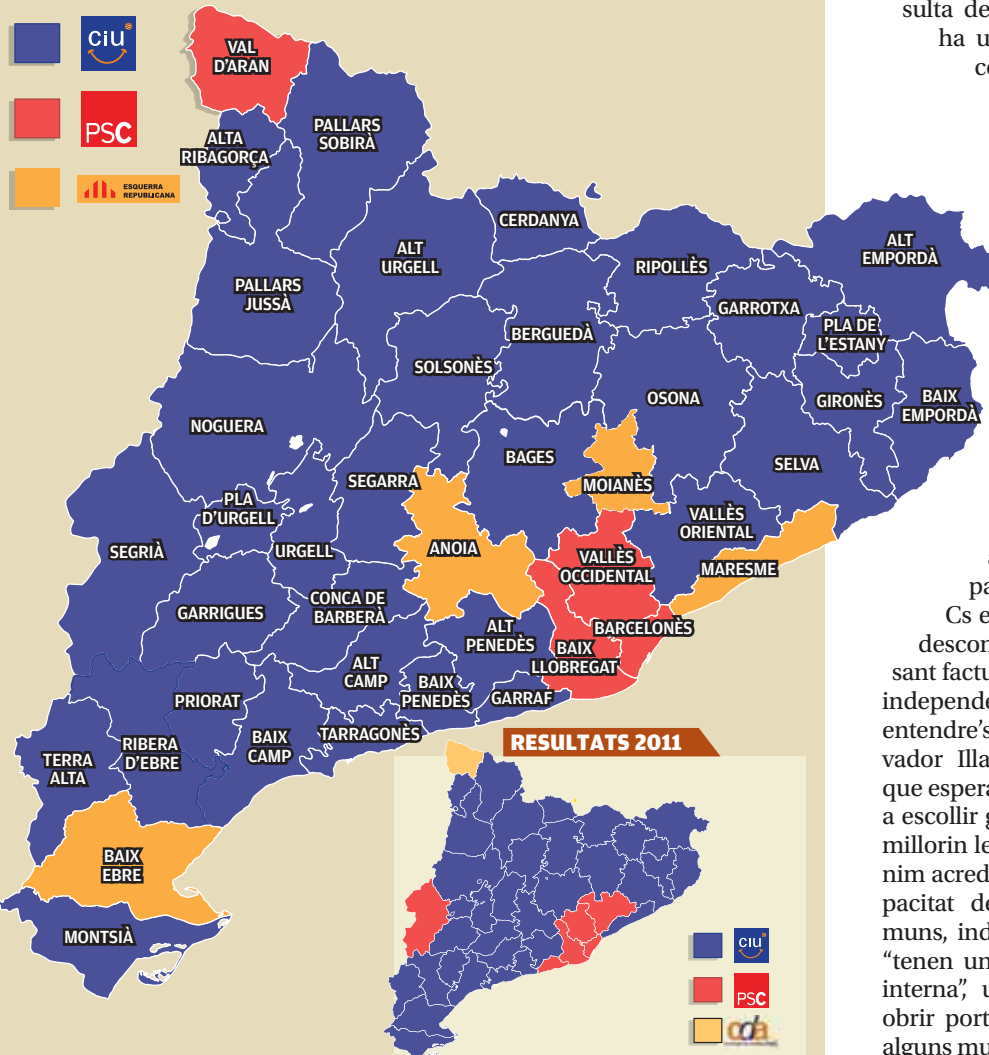
El PP i Cs també anuncien la seva voluntat de dissenyar campanyes "parlant dels municipis", però de ben segur que les dues formacions són conscients del rèdit electoral que pot tenir el discurs unionista, sobretot als barris amb les capes socials més febles. "És molt probable que el debat s'orienti cap al tema de la independència, però nosaltres volem parlar dels municipis, que són els que gestionen el dia a dia de les persones", explica el popular Santi Rodríguez. El PDeCAT es refereix a una campanya "d'una gran flexibilitat" en què: "Es podrà parlar de tot, no només de ciutats, que és on ens sentim més còmodes". La CUP, per la seva banda, sosté que el seu gran interès rau a parlar de "vides dignes", però recorda que "no hi ha alliberament social sense alliberament nacional".

6

Paper del PSC

Més enllà del dia 26, el diàleg entre forces polítiques podrà superar o esquivar el procés? I més

ELECCIONS MUNICIPALS 2015

Electors	5.376.553
Votants	3.146.017
Vots	3.063.008
Vots en blanc	52.804
Vots nuls	30.205
Participació	58,5%

ALCALDIES ALS 948 MUNICIPIS

PDeCat	436 alcaldies	3.336 regidors
ERC	259 alcaldies	2.382 regidors
PSC	121 alcaldies	1.278 regidors
Comuns	23 alcaldies	358 regidors
CUP	19 alcaldies	361 regidors
PP	1 alcaldia	
Altres	89 alcaldies	

tenint en compte que el republicanisme aspira a fer una demostració de força i a alinear totes les formacions. L'embat de l'Estat contra els alcaldes que van autoritzar la consulta de l'1 d'octubre encara els

ha unit més. Enmig d'aquest context, el PSC ja es comença a presentar com

l'únic partit amb capacitat de dialogar i de

bastir ponts amb tothom, situant en

l'horitzó un objectiu primordial:

"Que les ciutats avancin." El 2015, els socialistes ja

van aplicar la geometria variable, i van arribar a signar pactes

diametralment oposats. Però el rumb del partit, tot i

aparèixer veus discrepantes, l'ha acostat al PP i a

Cs en la qüestió nacional i es desconeix si això li acabarà pas-

sant factura. Ara per ara, cap partit independentista sembla disposat a

entendre's amb els socialistes. Salvador Illa resumeix el panorama que espera el PSC: "Només pensem

a escollir governs progressistes que millorin les ciutats. Pensem que

tenim acreditada l'experiència i la capacitat de gestió." Des dels Comuns, indiquen que els socialistes

"tenen un sol nom però diversitat interna", un element que els pot obrir portes a "ser significatius en

alguns municipis".

7

Coincidència amb les europees

El duel entre dos blocs beneficia uns partits més que no pas

uns altres, com s'ha vist en els darrers comicis. Per això el més probable és que la coincidència de les

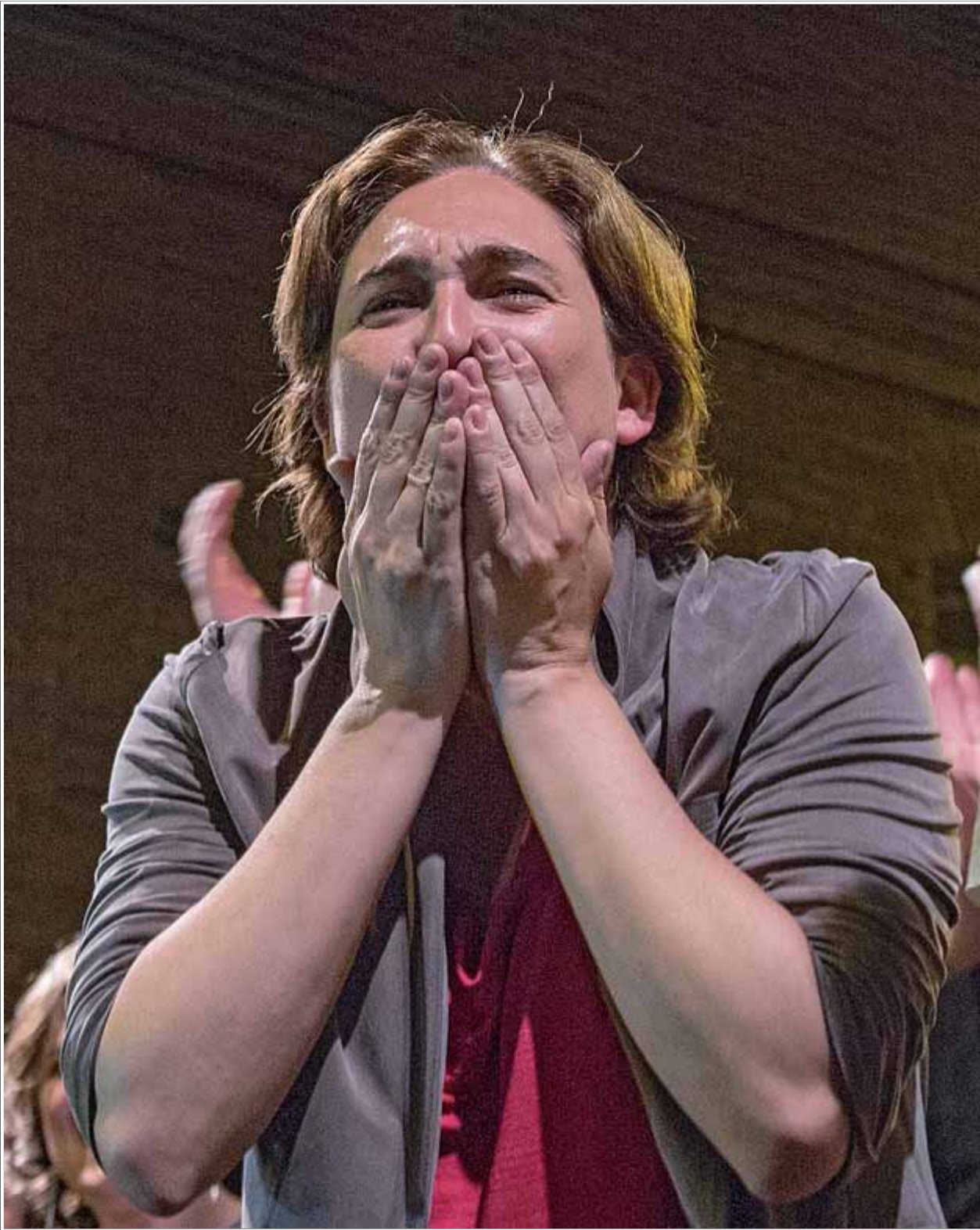
eleccions municipals i les europees es tradueixi en una campanya in-

èdita, en què les forces que concorreran miraran de dirigir la campanya cap a l'horitzó que més els convingui.

El PP i Cs admeten obertament que la coincidència els va bé. El PSC també advoca per la

concentració de les eleccions en un sol dia, però per raons de caràcter tècnic: "La coincidència és positiva, sobretot perquè redueix els costos electorals", manté Salvador Illa, que

considera que els electors "saben

La victòria d'Ada Colau a Barcelona va ser una de les grans sorpreses fa tres anys JOSEP LOSADA

distingir perfectament entre els dos tipus d'eleccions”.

8

Noves aliances

Abans del 26 de maig s'hauran de definir encara algunes aliances. Els Comuns ampliaran, a grans trets,

la fórmula del 2015 i sumaran noves forces d'esquerra. “Mostrarem la màxima generositat per sumar tanta gent com sigui possible”, diu Susanna Segovia. Aquesta formació també es refereix a les aliances supramunicipals com una de les seves fites “per tenir més pes a l'àrea metropolitana i a les diputacions”. La CUP difícilment encaixarà en aquesta suma, però aquest partit no descarta que la fórmula de Badalona, l'única ciutat on es van unir la CUP i Podemos per

derrotar García Albiol, no es pugui estendre a algun altre municipi. Els cupaires es mostren oberts a negociar aliances de tota mena respectant el codi ètic de la CUP i l'essència cupaire al voltant de l'assemblearisme. Pel que fa al PDeCAT, al juny tenen previst celebrar una convenció per decidir el nom amb què concorreran a les properes municipals. Ferran Bel no dona per fet que es repetirà la fórmula de Junts per Catalunya i no dubta quan afirma que el candidat

serà aquell que el PDeCAT està elegint ara en processos de primàries. Al juny s'aprovarà la marca definitiva, però: “Si un poble vol una marca amb caràcter local ho encaixarem”, avança.

9

Interferències judicials

L'existència o no de presos polítics i de polítics exiliats el maig del 2019, el rumb que emprengui el front obert de la justícia contra els més de 700 alcaldes catalans que van cedir espais per al referèndum de l'1-O i el cas de les persones condemnades en un atac de l'Estat contra la llibertat d'expressió condicionaran inevitablement qualsevol cita amb les urnes. El PDeCAT opina que condiciona “la vida política del país, més que no pas les municipals”. Els Comuns creuen que no s'ha de perdre cap oportunitat per lluitar contra la repressió permanent, “també la que afecta els cantants i els titellaires, entre d'altres” i el PSC, en canvi, és del parer que l'existència de “polítics presos, no pas de presos polítics, influirà en la campanya”, tot i que: “Nosaltres ens centrarem en els temes importants, com els projectes de ciutat.” Des de Cs, diuen: “No ens plantejem la campanya en funció d'això.”

10

Feminització de la política

Els moviments feministes acumulen anys de lluita a favor de la presència de les dones allà on es prenen les decisions polítiques. Els partits han anat incorporant dones a les seves esferes i molts tenen clar que el discurs feminista ha de formar part del seu relat perquè així ho reclama la societat. ERC garantirà les llistes cremallera: “Amb candidatures que s'assemblin a la societat que volem representar.” Els Comuns alerten que els partits sense polítiques amb visió feminista “patiran a les municipals” i la CUP recorda: “Encara queda molta feina a fer, fins i tot a nosaltres.” Altres forces entenen que, tot i que sempre és millorable, tenen els deures fets. El PSC es declara “pioner” tenint en compte que Zapatero va impulsar la llei de la paritat, i el PP i Cs prefereixen parlar de “capacitats, no pas de gènere”. El PDeCAT recorda: “Tenim alcaldesses i regidores des de fa molts anys, i llistes cremallera.”

REPORTATGE UN ANY ABANS DE LES MUNICIPALS

Valentí Agustí Alcalde de Palafolls (PSC) **Rosa Pou** Alcaldessa de Caldes d'Estrac (ERC)

Alcaldia amb data de caducitat?

TERESA MÁRQUEZ
mtmarquez@lrp.cat

D Valentí Agustí (PSC) és l'alcalde en actiu més veterà de la comarca del Maresme. Va arribar a ser el cap del govern l'any 1983 i el 2019 haurà complert 36 anys al capdavant del consistori. Rosa Pou es va estrenar en política el 2015 com a cap de llista d'ERC a Caldes d'Estrac per trencar la històrica polaritat entre convergents i socialistes. Un any després, i gràcies a una moció de censura contra CiU, entrava a l'alcaldia amb el suport del PSC. Agustí, com diu ell, és un gat vell de la política municipal que afronta el que possiblement sigui el seu darrer mandat, i Pou anuncia que repetirà perquè en tres anys "no hi ha temps material per fer pràcticament res".

VIRTUTS IMPRESCINDIBLES

Ens citem en territori neutral. A l'Ateneu d'Arenys de Mar un assolat matí de dijous a l'hora d'esmorzar. Arriben amb poc temps de diferència. Primer Rosa Pou –viu al poble del costat– i després Agustí, tot anunciant que s'ha despistat i ha aparcat el cotxe al capdamunt de la riera. No es coneixien en persona i mentre el fotògraf capta les imatges ells dos comencen a parlar. No els costa trencar el gel perquè estan molt acostumats a tractar amb la gent. L'alcalde de Palafolls és metge i psiquiatra i l'alcaldessa de Caldetes té una sòlida for-

mació com a titellaire. Quan la sessió fotogràfica ha acabat arriben els entrepans, els refrescos i la bona predisposició a parlar. "Per ser alcalde has de tenir molta paciència i molta calma, però confesso que encara avui no dormo bé a les nits. Tinc massa coses al cap per pensar", enceta Pou quan li demano les virtuts que al seu entendre són indispensables quan hom assumeix el càrrec. Agustí, en canvi, diu que dorm la mar de bé, ja que: "Fa temps que veig entendre que no es pot fer content tothom." Ell fa

memòria de com va arribar a un poble "on tot estava per fer" i lliga la seva longevitat a l'Ajuntament al fet de no haver tingut mai "un sou com a alcalde". "He viscut de la meva professió com a metge i he pogut compaginar la feina a l'Ajuntament gràcies, sobretot, a un equip que sí que s'hi podia dedicar de ple", assenyala. Rosa Pou també considera molt important que el cap del govern local "no tingui el càrrec com a únic *modus vivendi*, perquè crea lligams que després són difícils de trencar": "Cal tenir vida professional pròpia, sobretot per salut mental." Tots dos, però, ressalten que no renunciar a la seva feina prèvia a l'alcaldia "és possible perquè es tracta de pobles no gaire grans".

OBLIGATS A SER PROPERS

Precisament, quan es tracta de municipis petits i mitjans, la figura de l'alcalde manté una proximitat que Valentí Agustí i Rosa Pou valoren positivament, però que també pateixen en el dia a dia. "Fa molts anys que visc a Barcelona, però això no ha estat cap impediment perquè sàpiga en tot moment què passa al meu poble", diu l'alcalde de Palafolls davant la mirada de sorpresa de Rosa Pou, que confessa que desconnectar de la seva faceta d'alcaldessa "és gairebé impossible". Es troba a faltar certa preparació que faciliti l'accés al càrrec? Tots dos asseguren que la grandesa de la democràcia recau

'Ara que et veig'

Han assumit la pèrdua d'anonimat i que els aturin constantment pel carrer amb la cantarella: "Ara que et veig..." Rosa Pou i Valentí Agustí reconeixen que per poder desenvolupar la seva tasca és imprescindible saber atendre el ciutadà. "Has de recordar que treballes per a ell i que mereix obtenir respostes a les seves preguntes", diu Pou, i Agustí afegeix: "No és fàcil, perquè no sempre les respostes que li dones són les que vol escoltar."

Bones vibracions
Provenen de mons molt diferents, però Rosa Pou i Valentí Agustí asseguren que fer d'alcalde els ha suposat un aprenentatge tan intens com dur i recomanen que tothom hauria de passar per l'Ajuntament per entendre millor la política municipal

ORIOI DURAN

Rosa Pou

Ningú no et posa la pistola al pit, has de tenir clar que ets alcaldessa perquè vols

Valentí Agustí

Malauradament, el polític és vist com a subsidiari de la corrupció i això, que no és cert, ha fet molt mal

Rosa Pou

Anem a dues velocitats, la que et demana el ciutadà i la que t'imposa l'administració

Valentí Agustí

Veure que amb els anys has pogut ajudar a construir i a fer créixer un poble no té preu

en el fet que tothom pot accedir a ser alcalde, però també ho matisen. "Comences a aprendre'n realment quan ets a dins, a còpia de cops i d'equivocacions", constata l'alcalde de Caldetes.

La situació del país i com pot acabar influenciant en les eleccions municipals és inevitable que surti a la conversa. "La política municipal té les seves pròpies regles, es vota per proximitat, per coneixença del candidat i la llista", diu Rosa Pou, i Valentí Agustí assenyalava que "el govern català s'hauria d'emmirallar en les polítiques municipals, les de tocar carrer, les que recullen les necessitats reals de les persones". L'alcalde de Palafolls, però, reconeix que hi ha hagut excepcions i lloa la tasca dels consellers Comín i Bassa "en àrees tan sensibles com la sanitat i el benestar social", però també alerta: "La política de la unilateralitat ha creat una polarització dins les poblacions que jo no havia viscut abans i que m'ha fet sentir incòmode." "Però és inevitable que se'n parli, perquè ja no es tracta d'independència, es tracta de democràcia", insisteix Pou. I què fem amb el debat de la limitació de mandats? "Un de sol no et dona marge per fer res, però tinc claríssim que no m'hi vull dedicar gaires anys", manté Rosa Pou, i llança el testimoni a Valentí Agustí, que somriu murri. "Ser alcalde és el millor ofici del món i, al final, és la gent la que et demana que segueixis", afirma.

OPINIÓ

Fer república des dels municipis

En altres moments de la història de Catalunya, els municipis ja han tingut un paper clau en la construcció de l'autogovern i la República. Sempre recordem el 1931, quan una victòria de les forces republicanes en les eleccions municipals va precipitar els esdeveniments i va portar a la proclamació de la República. Després, en els fets d'octubre del 1934, els municipis van ser de nou clau i per això molts alcaldes van ser destituïts.

No és gaire agosarat anticipar que els partits republicans tornaran a insistir en el paper clau dels municipis en la construcció de la República a mesura que s'atansen les eleccions municipals de l'any vinent. Fer república des dels municipis serà, molt probablement, una de les expressions que més sentirem. I és lògic, especialment veient la gran incertesa i debilitat de la Generalitat intervinguda: els municipis són un dels principals puntals d'autogovern democràtic que queden, malgrat l'afebliment que han patit en els darrers anys.

Ara bé, val la pena qüestionar-se ben bé què vol dir fer república des dels municipis. Si hi ha la temptació, un altre cop, de

Gent votant en les eleccions municipals E. MAGRE

pressionar per fer candidatures úniques de l'independentisme, això pot acabar transportant la polarització que viu el Parlament a les eleccions municipals. Si passa això, és molt probable que el mapa electoral municipal s'acabi semblant al de les eleccions al Parlament, i això vol dir que Ciutadans aconseguirà un notable poder local en bona part dels territoris metropolitans. De moment, Ciutadans és un partit amb poca estructura i poques bases, però si se li posa amb safata la consolidació en l'àmbit local, i comencen a gestionar grans ciutats de Catalunya, el que ara pot ser encara una febrada passatgera es consolidarà com un element estructural del nostre sistema de partits. Potser l'espai municipal és l'adient per trencar la lògica de la polarització, i preservar espais d'acord i de cooperació transversal, que barrin el pas al populisme espanyolista. I que demostrin, també, que el republicanisme comença per garantir condicions de vida dignes a tots els ciutadans i ciutadanes d'aquest país.

JORDI MUÑOZ
jordi.munoz@ub.edu

MEGAGRÀFIC

EL MERCAT LABORAL A CATALUNYA

L'economia espanyola creix més que les dels grans països (per *renda per capita*), i la catalana creix més que l'espanyola, però els costos laborals que no es reverteix un cop s'augmenta.

Ocupats a Catalunya

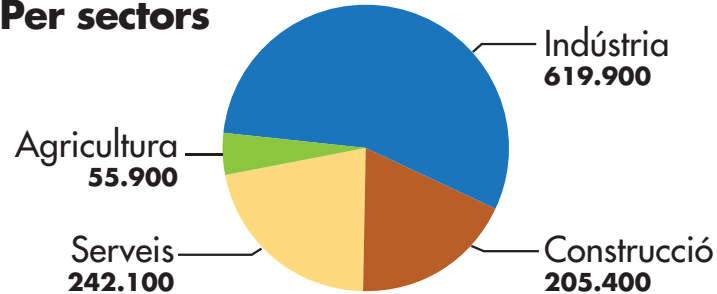
(1r trimestre de 2018)

1.748.500 homes
1.554.900 dones

Total: **3.303.300**

Per sectors

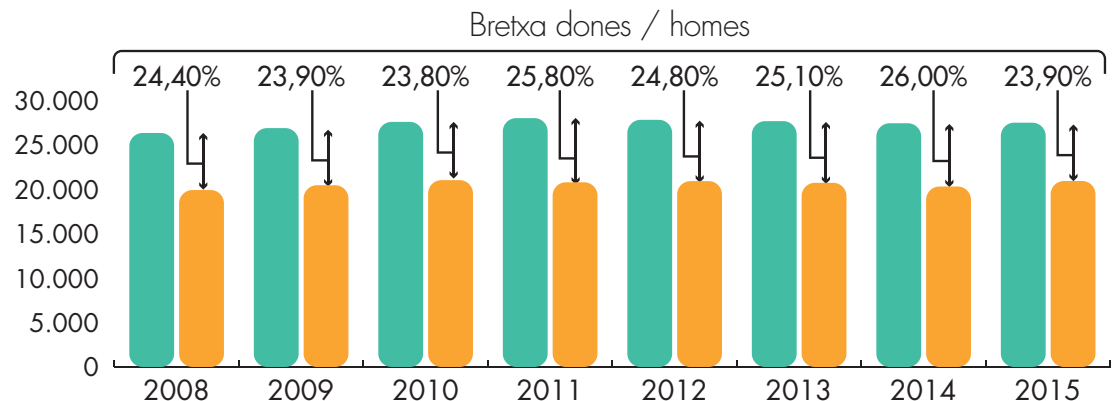
Mentre falti feina, les empreses no se sentiran pressionades per pujar els sous. En el primer trimestre d'aquest any hi havia un 12% més de catalans ocupats que el 2012 (any de l'última reforma laboral), però en treballaven un 6% menys que el 2008. La taxa d'ocupació a temps parcial femenina és més del doble que la masculina. El 23,6% de les dones assalariades tenen contracte temporal, quatre punts més que els homes.

	Homes	Dones	Total
Ocupats a temps complet	93,00%	83,40%	85,80%
Ocupats a temps parcial	7,00%	16,60%	14,20%
Població assalariada	1.388.100	1.383.100	2.771.200
Amb contracte indefinit	80,30%	77,80%	79,00%
Amb contracte temporal	275.000 (19,6%)	325.400 (23,6%)	600.400 (21,6%)

Evolució dels salaris bruts mitjans anuals a Catalunya

En euros

Amb crisi o sense, els salaris de les dones són una quarta part inferiors als dels homes.

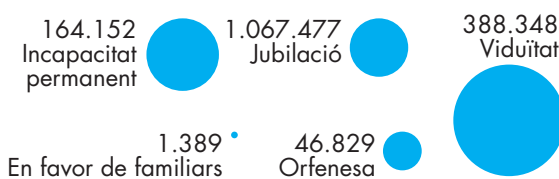

Pensions contributives de la Seguretat Social a Catalunya

Any 2016, euros, 14 pagues l'any

Nombre de pensions per tipus

Total: 1.668.195

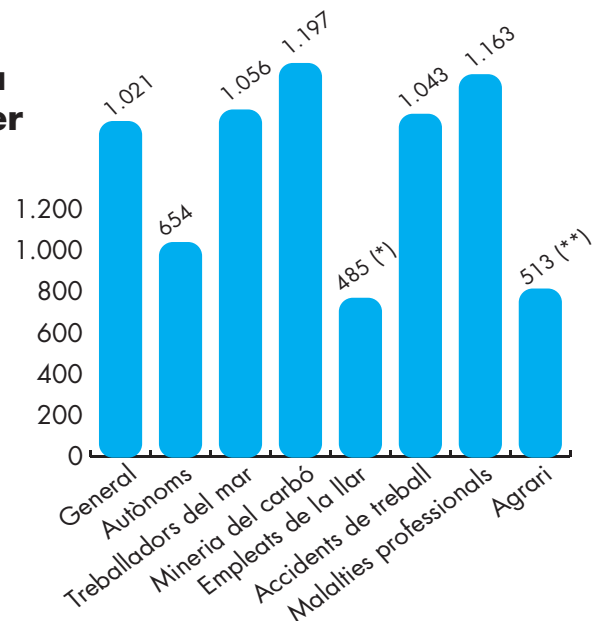

Pensió mitjana total per règim

En euros

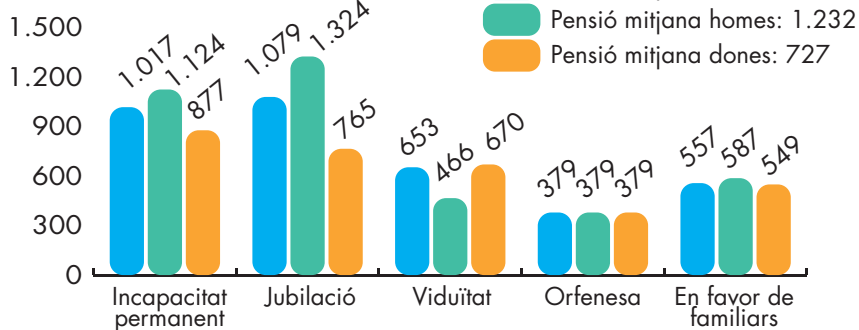
(*) 2012

(**) 2011

Import de les pensions

En euros

Com més ingressos, més cotitzacions i pensions més altes. L'any 2016, la pensió mitjana a Catalunya era de 954 euros. Les de les dones, un 41% inferior a les dels homes, per dues causes: per les seves menors cotitzacions i pel fet de cobrar el 92% de les pensions de viduïtat, l'import de les quals és del 52% del que cobrava el cònjuge mort.

Joan Poyano jpoyano@lrp.cat
Lluís Romero infografia

ans estats de la Unió Europea (acaba de superar Itàlia en espanyola. Aquesta recuperació es basa en una retallada s'ha sortit de la crisi que va començar fa deu anys.

Fonts: Departament de Treball, Afers Socials i Famílies; Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social; Eurostat, Idescat, INE.

Aturats a Catalunya

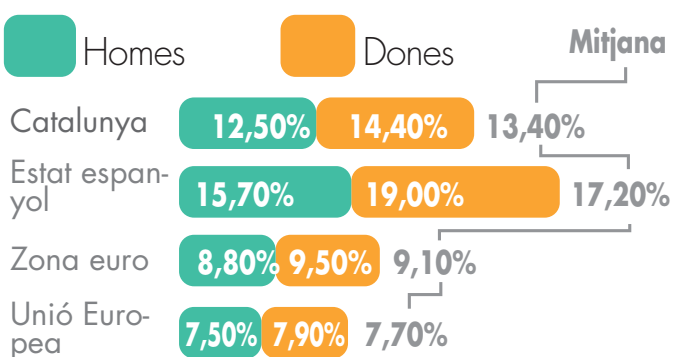
(1r trimestre del 2018)

Total: **458.700**

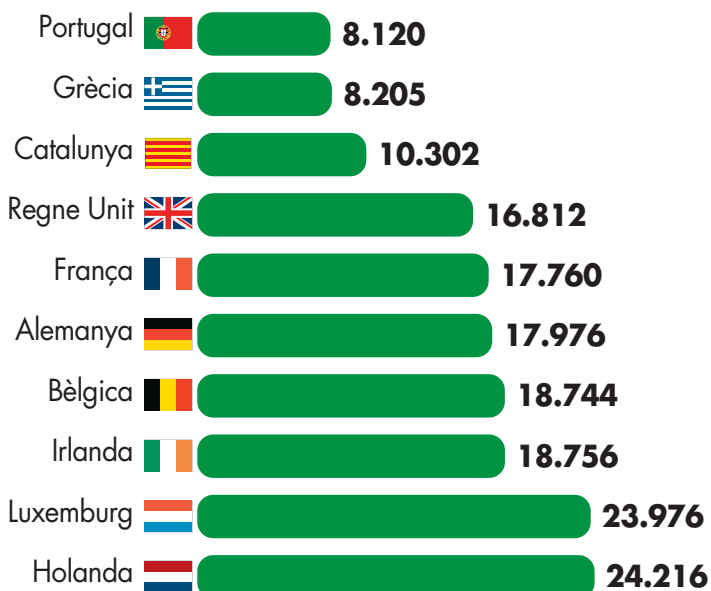
El primer trimestre del 2018 hi havia 458.700 aturats, un 45% menys que el 2012, però un 57,7% més que el 2008. La taxa d'atur general era del 12,19%, i s'enfilava fins al 41,8% en els joves de 16 a 24 anys.

Taxa d'atur 2017

Salaris mínims any 2018

En euros anuals

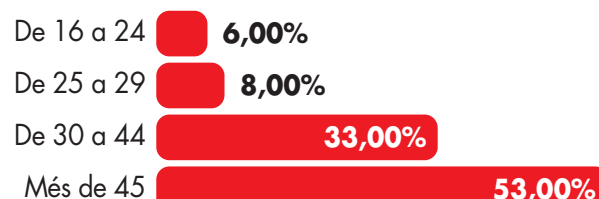
El 2015, 900.000 treballadors (més d'un de cada quatre) cobraven a Catalunya el salari mínim o menys. Enguany, el salari mínim ha augmentat un 4%, fins a 14 pagues de 735,9 euros l'any, però es continua incomplint la Carta Social Europea, segons la qual ha de ser d'almenys el 60% del salari mitjà (866 euros per paga l'any passat).

Perfil de l'aturat català el 31-12-2017

Per sexe

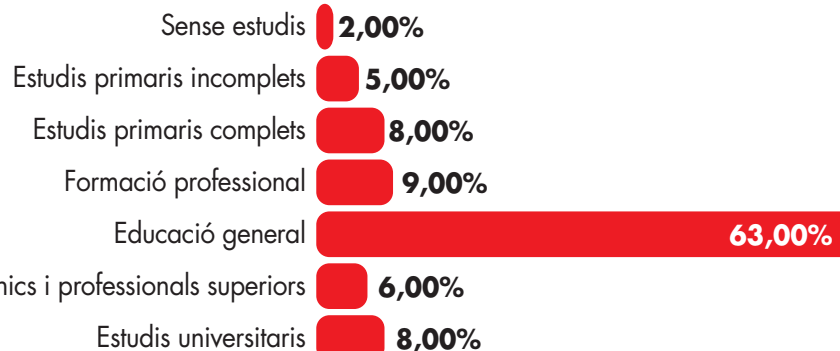
Per edat

Per durada de la demanda

Per nivell de formació

Per ocupació

El 39% dels registrats a les oficines de treball fa més d'un any que no tenen feina. Més de la meitat tenen 45 anys o més d'edat.

INTERNACIONAL

UNA NOVA VIDA

Fa sis mesos, una família siriana va arribar a Catalunya després de cinc anys en un camp de refugiats del Líban. Destinats a un centre d'acollida de Manresa, intenten sobreposar-se a l'horror de la guerra i començar de zero en un país nou

ADELA GENÍS
agenis@lrp.cat

Una família siriana al complet. Avis, pares, filles, gendre, fills i nets. Símbol de la unió familiar que és tradició al país àrab. Els nou membres van arribar a Catalunya fa mig any. Viuen en un centre d'acollida per a refugiats de Manresa i en aquest temps, el jove i dinàmic gendre, Abdul Mouneem, ja ha trobat feina. Cada dia agafa la bicicleta i se'n va al polígon a treballar. A Síria, abans que comencés la guerra, en compaginava dues: era carnisser a Hama i rentava cotxes a Damasc.

No són dues ciutats que estan lluny l'una de l'altra? Fa que no amb el cap: "Són unes dues o tres hores en cotxe." El jove Mouneem podia amb les dues feines. La seva dona és la Maria i té 22 anys. Després de passar més de cinc anys al de camp de refugiats de Xatila, al Líban –tristament conegut per la matança 6.000 refugiats palestins a mans de la Falange Libanesa el 1982– assegura que li agrada haver-se instal·lat a Catalunya. El matrimoni té tres fills: la Salam (8), en Mohammed (5) i la Fàtima (2). Els dos grans van a una escola pública de Manresa i en aquest poc temps ja són capaços de parlar i cantar cançons en català, les que en-

tonaria qualsevol nen de la seva edat. També reciten poemes. I fan les delícies en un acte d'Òmnium Cultural a Artés, a pocs quilòmetres de la capital del Bages, que sota el títol d'*A tota veu* convidava parelles lingüístiques a llegir poesia en diver-

men part d'una generació siriana que gairebé no ha pogut anar a l'escola al seu país. Els que s'han quedat a Síria tenen serioses dificultats per rebre educació i molts no saben ni llegir ni escriure. D'altres, si han tingut sort, han pogut rebre classes als camps de refugiats.

Els pares de la Maria –i avis de les tres criatures– són en Khaled (51) i la Fatah (41). Ells tenen onze fills, un encara a Síria, d'altres al Líban, i les tres filles (Maria, Asma i Janhat) a Catalunya, la més petita de tan sols sis mesos d'edat. En Khaled treballava de soldador al seu país, però la guerra els va obligar a marxar. Hama, una de les ciutats on les faccions rebels van aconseguir imposar-se a l'inici del conflicte, el març del 2011, es va convertir en una urbs insegura. "Cada dia hi havia intercanvi de trets entre uns i altres", explica la Maria. La família siriana es mostra indignada per com han anat les coses al seu país. Són dels pocs que han aconseguit un visat per entrar a l'Estat espanyol. Es calcula que a hores d'ara són uns 1.400, dels 17.000 refugiats que es va comprometre a acollir el govern de Madrid en els acords a què es va arribar a la Unió Europea. Consideren que les ingerències estrangeres i les lluites per la religió (que abans de la guerra no havien

Van fugir de la ciutat de Hama el 2012, quan l'intercanvi de trets entre faccions era diari

tos idiomes. L'Abdul Moneem hi participa amb una poesia escrita i llegida per ell en àrab, amb què recorda el seu país. En un altre text recorda la bellesa i la importància que Damasc té per al món àrab. Els tres nens l'escolten entre el públic. For-

La família siriana, en un parc d'Artés, al Bages ➔ A.G.

aflorat) han provocat el conflicte, que ara ja encara la recta final. "Tots aquests grups de guerrilles estan finançats per agents externs. No treballen a favor del país ni del poble", assegura Mouneem. Creuen que aquesta guerra ha estat fabricada a l'exterior. "Han provocat que l'home sirianès sigui una bomba en ell mateix", explica Mouneem "L'Àrabia Saudita ha pagat milions perquè la guerra continuï, paguen per protegir-se. Europa acull els refugiats sirians i l'Àrabia Saudita i Qatar, no. Han pagat diners a Jordània, Turquia i el Líban perquè mantingui els refugiats, fins i tot abans que esclatés el conflicte", denuncia, indignat, el jove.

La guerra siriana ha causat més de 400.000 morts i milions de desplaçats. Es calcula que sobre una població de 22 milions de persones (abans de la guerra) la meitat han hagut de marxar de casa seva. Molts són desplaçats interns, però d'altres estan repartits en camps de refugiats de països veïns. Turquia (més de 3 milions) i el Líban (més d'1 milió) són els que han rebut més refugiats. Lluny queden les xifres europees, que lidera Alemanya, amb més de 400.000. Els membres d'aquesta família siriana saben que, de moment, no podran tornar a casa seva i, amb optimisme, miren d'adaptar-se a una nova vida.

"M'he arruïnat intentant salvar la família"

JOAN BABELI

Joan Babeli és un sirianès que viu a Catalunya des de fa més de trenta anys. Natural d'Alep, capital econòmica del país, va marxar de Síria a principis dels vuitanta, quan una altra crisi política afectava el país. Desconnectat de la seva terra durant molts anys, el conflicte bèl·lic l'ha tornat a posar en contacte amb amics i familiars, a qui mira d'ajudar. Babeli és president del PDeCAT a Artés (Bages) i treballa a la Generalitat.

Ajudar els refugiats sirians no és una tasca fàcil...

Vaig anar a buscar el meu germà amb cotxe a Eslovènia, vaig portar dos nebots cap aquí. Molts alcaldes m'havien promès que ens ajudarien i ens donarien sostre i un cop aquí em van dir: "És que has vingut massa d'hora." Massa d'hora? La mort no pot esperar. No tenien voluntat de fer-ho. Al final els vaig portar a Alemanya. A l'Estat espanyol no s'hi vol quedar ningú. He ajudat dinou familiars. He anat a Àustria i al Líban. I encara ajudo les meves germanes que són allà, un germà discapacitat que no en pot marxar... He hagut de vendre un pis que tenia per poder ajudar-los. M'he arruïnat. Es viu un gran drama, allà.

Serà difícil tornar?

Tornarà poca gent, a Alep. És terra cremada. Dues terceres parts de la ciutat estan destruïdes, ja no hi ha fàbriques. Ho han perdut tot. Barris sencers que necessiten anys i anys per ser reconstruïts. Penso que hi ha un èxode forçat. Està calculat, ja veurem d'aquí a vint anys. Hi ha un canvi demogràfic calculat. A la costa mediterrània de Síria, gairebé no s'hi ha desplaçat ningú, i tot el que és la línia fèrtil (zona d'Alep) s'ha desplaçat. L'objectiu és buidar el país i repoblar-lo. Hi guanyen les empreses.

I per què?

A Síria hi havia un problema de classes, ara s'ha disfressat amb la religió, però era un problema de classe.

Les classes dominants es van anar empoirant i els que eren pobres es van fer rics. El sistema de Síria va repartir el poder, els càrrecs. L'administració per als cristians; els audiovisuals per als drusos; la carrera militar per als alauites, i per als sunnites, coses més esporàdiques. S'han creat ètnies a través de l'economia. També hi havia moltes diferències entre ciutats com Damasc i Alep i la Síria rural. Hi ha pobles que no tenien carreteres. La gent dels pobles odiava la gent de la ciutat i això s'ha notat en el conflicte. S'ha incitat a l'odi de la gent i ara això és molt difícil d'arreglar tot i que confio que hi hagi voluntat.

La guerra de Síria també ha tingut molts actors externs.

La tercera guerra mundial es fa a Síria. El què està passant allà és molt més gran que Síria. Síria s'ha convertit en un titella i el règim d'Al-Assad, també. No ho poden controlar, han de fer veure que sí, però no poden.

Es troben voluntaris a Catalunya, un país que va fer una de les mobilitzacions més importants a favor dels refugiats?

La gent no fa res. Jo vaig al centre d'acollida a donar-los suport i estan sols. Es necessiten més voluntaris, i els serveis que es donen no són els millors.

INNOVACIÓ

Superació TECNOLÒGICA

El pilot Isidre Esteve ha promogut la creació del coixí intel·ligent Nubolo, que evita l'aparició d'úlceres per pressió

XAVI OLTRA
xoltra@lrp.cat

Isidre Esteve, expilot lleidatà de motos amb deu ral·lis Dakar a les espatlles, va participar amb un cotxe adaptat en l'edició d'aquesta cursa del 2009, dos anys després de patir un greu accident que el va deixar paraplàgic. L'exigència a què va sotmetre el cos li va provocar l'aparició d'úlceres per pressió (UPP), difícils de curar en aquest tipus de discapacitats. Esteve en va patir les conseqüències amb mesos de repòs al llit.

La seva història personal de superació va tenir continuïtat amb la recerca, a través de la seva fundació, de la solució a aquest problema. I la va trobar després d'una feina de cinc anys. El resultat és el coixí intel·ligent Nubolo, que ell mateix va provar en el Dakar de l'any passat. L'estat del pilot es va monitoritzar durant la cursa i els resultats van ser satisfactoris.

Ara, l'empresa gironina OKM, ubicada a Avinyonet de Puigventós, ha adaptat i comercialitzat aquest coixí per fer-lo accessible a tothom. Nubolo, presentat en societat el 25 d'abril a l'Antiga Fàbrica Estrella Damm de Barcelona pel mateix Esteve, fusiona la tecnologia intel·ligent amb els beneficis d'un coixí amb cèl·lules d'aire. "Un cop vam tenir el primer prototip perquè jo tornés a competir vam creure que l'havíem de compartir i posar-lo al mercat. Ha estat el colofó a un projecte extraordinari, que ha unit de manera altruista persones, empreses i entitats, amb compromís, generositat i esforç per aportar qualitat de vida a tot un col·lectiu", va dir Esteve en la presentació.

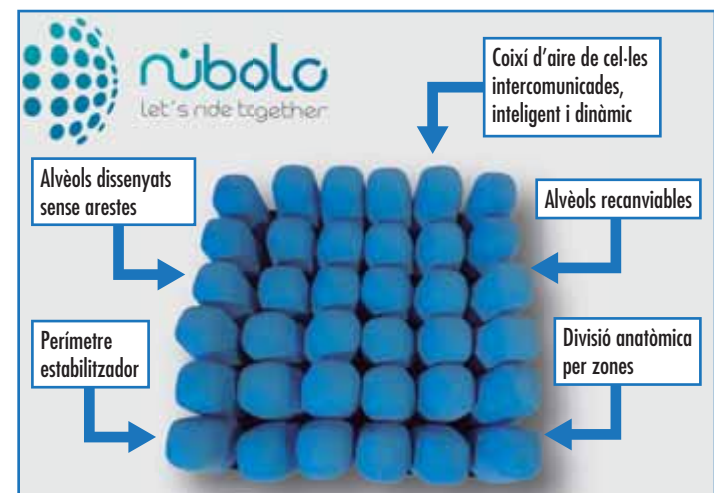
L'aparell simula els moviments que fa una persona amb paràlisi quan està asseguda. Amb una unitat de control i un sistema de càmeres d'aire intern es pot inflar i desinflar. Nubolo exerceix un efecte massatge a les zones de risc.

Ha estat el colofó a un projecte extraordinari, que ha unit de manera altruista persones i empreses per aportar qualitat de vida a tot un col·lectiu

APP de control

Nubolo també té una aplicació per a mòbil. L'usuari pot controlar en temps real en quin estat es troba el coixí, si la pressió és correcta i quanta bateria li queda. És un sistema autònom connectat per Bluetooth al coixí, que té alertes i en què es pot consultar tot el que fa referència al seu estat i funcionament, a banda que permet apagar-lo.

Amb alvèols de làtex i programable

Nubolo està format per uns alvèols de làtex i velcro sense arestes que redueixen el risc per punts de pressió i que es poden personalitzar per a cada usuari, amb un programa de pressions amb sensors que gestiona l'entrada i la sortida d'aire a cadascuna de les vuit zones. El coixí mai té més pressió de l'establerta, tot i que es canvia l'altura. S'adapta i accelera el reg sanguini del teixit pressionat, fet que permet a qui l'utilitza estar més hores assegut. N'hi ha tres models: Cell, amb aire estàtic; Pro, amb quatre modes predefinits de funcionament, i Med, per a usuaris d'alt risc i amb un software propi.

MADE IN CATALONIA

Sense cap esprai i amb essència de gessamí, aquesta nova col·lecció insecticida de Ceres Roura elimina els mosquits i aporta una fragància floral

Llum i disseny 'antimosquits'

Ceres Roura, de Figueres, produeix aquest estiu les primeres espelmes per eliminar els mosquits d'una manera més ecològica

XAVI OLTRA
xoltra@lrp.cat

▶ Durant les nits d'estiu podreu tenir la satisfacció de crear un ambient acollidor a casa vostra amb espelmes de disseny i, a més, eliminar els mosquits. Ceres Roura ha creat aquest producte estètic i innovador, que fa d'insecticida sense emprar esprai, i amb un component actiu més eficaç inclòs a la cera per eliminar de manera ecològica tot tipus de mosquits, incloent el tigre i els transmissors del virus del Zika. A més, incorporen essència de gessamí, que proporciona una olor floral molt agradable. Tot presentat en un recipient de ceràmica pintada i de cera blanca. És la primera espelma del mercat amb aquestes característiques, més eficaç respecte a les clàssiques espelmes amb citrònel·la, que només allunyen els mosquits. I ja que ens esperen mesos de mar i de sal, també us podeu endinsar en la col·lecció Secret Scapes, sense insecticida, amb tres fragàncies diferents, per exemple la Mediterranean Sea Salt, amb essències marines.

Preu espelma insecticida: 3,65 euros
www.cerasroura.com

Museu arxiu

▶ L'any 2012, amb motiu del centenari de la fundació de l'empresa, Ceres Roura va inaugurar a la seva fàbrica, a Figueres, un museu arxiu amb documents, fotografies i objectes significatius i curiosos utilitzats en els darrers cent anys. L'espai és un homenatge als fundadors i treballadors del negoci, i qualsevol escola, institut o centre professional el pot visitar. Des del 1912, Ceres Roura fabrica i comercialitza tot tipus d'espelmes. El primer catàleg el va publicar el 1933, amb espelmes de cera pura, carbó, encens i el llum d'oli, patentat l'any anterior. Cinc generacions han aportat passió i artesanía a aquesta empresa familiar, referent a l'Alt Empordà, que exporta a Europa, els Estats Units i l'Orient Mitjà.

La bateria permet rodar 90 quilòmetres

Pedaleig autònom

▶ Moure's avui dia per ciutat no és fàcil. En bicicleta? Ideal. Però si és amb una Eco Street Flex, encara millor. Aquesta e-bike de Rieju (la marca figuerenca) és còmoda, de reduïdes dimensions i molt accessible per a qualsevol persona. El quadre i els principals components com el manillar, les tiges, les bieles i les llandes són d'alumini. El canvi de marxes i el fre van integrats dins del carret de la roda del darrere. A la de davant hi ha un motor de 250W i des del comandament del manillar es pot seleccionar el nivell d'assistència a la pedalada d'entre els tres que hi ha disponibles.

Preu: 1.200 euros
www.rieju.es

La varietat Valenciate, amb molt de suc

Cítrics ecològics

▶ A qui no li ve de gust una taronja o una mandarina? A les Terres de l'Ebre, la societat agrícola SAT Varsella conrea cítrics ecològics de gran qualitat gràcies al clima, a unes terres riques per al conreu aquest tipus de fruita i a més de trenta anys d'experiència. Cada varietat té les seves particularitats. La Navelina, de principi d'any, té una mida gran amb la pell una mica més gruixuda, mentre que la taronja Valenciate, d'abril a juny, és més petita i amb la pell més fina, amb alguna llavor, molt de suc i un gust suau. De febrer a maig, es pot tastar la mandarina Orthanique, de pell consistent.

Preu: 8,20 euros (4 kg)
www.ecoebre.cat

LA CONVERSA

Mara Dierssen

Neurobiòloga i investigadora del Centre de Regulació Genòmica

“El cervell necessita l'avorriment”

MERCÈ MIRALLES
mmiralles@lrp.cat

El Centre de Regulació Genòmica (CRG), a Barcelona, és el punt de trobada. Allà quedem amb Mara Dierssen, cap del grup de Neurobiologia Cel·lular i de Sistemes del CRG. El centre és enorme. Per contra, el despatxet de Dierssen, a la cinquena planta, és molt petit. El seu reconeixement internacional com a investigadora de la síndrome de Down, i els nombrosos premis que ha rebut, no hi caben, en aquest espai espremut com una llimona. Dierssen i el seu equip treballen en el cervell i la discapacitat, en els processos cognitius i en allò que els pertorba i els afavoreix. Veu la neurociència des d'una concepció àmplia de l'ésser humà. Sempre està disposada a fer divulgació científica.

Ens ve a rebre als ascensors. Enèrgica, du el somriure de fàbrica. Nascuda i crescuda a Cantàbria, està instal·lada a Catalunya des de fa molt temps. Fa música, estudia xinès, ha criat quatre fills... Entusiasta. Va per feina, sense encomanar pressa. Parlem del cervell i de la vida. On són les emocions? “Totes depenen d'estructures cerebrals concretes. Sabem que també depenen de substàncies químiques, els neurotransmissors. No és que la tristesa, per exemple, estigui en un lloc concret, però sí que es poden fer traçats de regions i neurotransmissors que hi estan relacionats.” Les emocions, comenta, tenen un valor adaptatiu, “i és lògic, perquè és el que ens permet ser, com a espècie, allò que som”. És a dir, humans.

ENS PODEM ENTENDRE?

El cervell, cada vegada més estudiat, té un aspecte apassionant: la plàstici-

tat. Està obert al canvi, a l'aprenentatge, a la millora. De vegades, en les relacions, hi ha conflictes, divergència d'opinions. I d'emocions. Parlem i no ens entenem. Ella assegura que sí, que és possible l'entesa. “Cal molta empatia per canviar, perquè els humans tendim a pensar que sempre tenim la raó.” Estem d'acord que algunes emocions no tenen “bona fama”. Ens centrem en el plor. Debilitat? “És justament el contrari! Mostrar les emocions és un signe de força: cal ser més fort per deixar veure als altres allò que sentim que no pas per amagar-ho. Això de «sigues un home!», «no siguis nena!», ho hauríem de superar d'una vegada!”

Recuperem el fil del conflicte. Quan esclata, cal buscar als racons del cervell l'empatia, una habilitat fonamentalment humana. “És saber-se posar dins de l'altre i intentar comprendre què passa pel seu cap. Si tu ets l'altra persona, et veus a tu mateix des de la seva perspectiva. O veus les situacions des de la seva perspectiva. No és fàcil, però! A més, t'has de menjar tot l'orgull [somriu].”

FELICITAT 'VERSUS' FACILITAT

La felicitat, tan desitjada, *flota* entre les nostres neurones. I la nostra conversa. “La felicitat no és un estat, són moments. Hi ha moments de felicitat que són de felicitat, precisament, perquè hi ha moments de tristesa.” Aprofita i insisteix: “Es pensa que la felicitat es troba en la facilitat per aconseguir-ho tot de manera ràpida i fàcil, sense esforç. I és tot el contrari: allò que et fa més feliç és posar esforç en el que fas, perquè al final fa que et sentis bé, perquè saps fer-ho, perquè pots, perquè vols... Una societat basada en la recompensa fàcil només genera persones infelices.”

SÍNDROME DE DOWN

“Estem perdent talent i l'oportunitat de millorar tots, perquè no som capaços de capitalitzar el talent de persones diferents de la «mitjana.»”

CERVELL I COR

“Mostrar les emocions és un signe de força: cal ser més fort per deixar veure als altres allò que sentim que no pas per amagar-ho”

FELICITAT

“Allò que et fa més feliç és posar esforç en el que fas, perquè fa que et sentis bé, perquè saps fer-ho, perquè pots, perquè vols”

EDUCACIÓ

“Per a què eduquem? Per fer individus amb una capacitat crítica que els permeti ser més feliços?”

Ho relaciona amb un altre mantra: “Fer, fer, fer!” Dierssen porta la contrària: “Tenim l'horrible sensació que cal produir a tota hora... No! El cervell necessita l'avorriment. És com reiniciar-lo. En els moments d'inactivitat, el cervell va fent, encara que no ens n'adonem. Va teixint idees, fent associacions... Les millors idees no venen quan estàs concentrat buscant una solució, sinó quan, de sobte, deixes de pensar en allò que et preocupa. Tenim un concepte molt equivocat del que és ser productiu.”

Les primeres pedres es posen de petits. Però cal entendre com “aprenem”. “Allò que ens agrada -un altre cop l'emoció-, ho aprenem amb més facilitat, gust i concentració”, diu. I obre un altre debat: “Quin model educatiu volem?” I es respon: “El sistema continua sent d'arrel victoriana: pretenem que tothom aprengui de la mateixa manera. On volem portar l'educació? Tal com es planteja, que bàsicament és transmetre informació, no funciona.” Era vàlid, assenyala, quan el coneixement es multiplicava cada cent anys, en l'època d'Aristòtil,

Mara Dierssen, nascuda a Cantàbria el 1961, explica que l'interès és necessari per a l'aprenentatge i que l'esforç és una font de satisfacció

JOSEP LOSADA

però avui dia, que es duplica cada any, o cada menys... "Què, per què i de quina manera volem ensenyar? Per a què eduquem? Per fer individus amb una capacitat crítica que els permeti ser més feliços? Per treure el millor de cada persona, encara que aquest *millor* sigui diferent en cadascú? O estem educant per treure clons que acceptin sense pensar allò que se'ls imposa?"

Segueix parlant i defensa el que la ciència diu, i que els responsables de l'educació poden oblidar. "La neurociència sap que és lògic que aprenem millor allò que ens interessa." D'acord. Però, com podem fer que darrere d'un càlcul, que per a un nen no té sentit -i l'oblidarà-, hi hagi interès? "Aplica les fórmules! A Valladolid fan el que anomenen els passejos matemàtics. Són espectaculars. Fan el passeig geomètric, l'àlgebraic... Les matemàtiques estan al món, ens ajuden a descriure, a interpretar, a comprendre. El nostre cervell està fent càlculs constantment; les matemàtiques són només una formalització d'allò que ja fem de manera natural.

Hi ha llibres, preciosos, que ajuden, com *El diable dels nombres*."

LA 'NORMALITAT'

La xerrada deriva cap a la seva recerca. Fa unes setmanes van presentar els beneficis de l'ús del te verd en persones amb síndrome de Down. És un coadjuvant de la plasticitat cerebral que depèn d'experiències; ara estan iniciant un estudi de seguretat pediàtric. "Les persones amb síndrome de Down van ser un descobriment per a mi! La primera que vaig conèixer va ser la filla del meu director de tesi, Jesús Flórez, la Míriam. És increïble! Aquestes persones són molt empàtiques. En aquest sentit, són més humanes, de fet, que molts humans." No es queda aquí: "Tenen moltíssimes capacitats... Sembla mentida que duguin un estigma al damunt. La societat és la culpable

que aquestes persones no arribin on volen arribar. Si et fixes en com ha evolucionat el seu quocient intel·lectual els últims quaranta anys, des que han deixat d'estar en institucions, es veu que ha pujat uns deu punts, que és una barbaritat." Ho té molt clar: "L'entorn i com et tracta la societat defineix qui pots arribar a ser. Novament, com a societat, hi hem de pensar. Estem perdent talent, i l'oportunitat de millorar tots, perquè no som capaços de capitalitzar el talent de persones que són diferents de la *mitjana*, de la *normalitat*."

La conversa tracta ara d'allò que considerem "normal". "No fa gaire, en una enquesta d'abast europeu es van fer preguntes com: «Acceptaries modificacions genètiques per curar?» «Prenatals o postnats?» «Acceptaries modificacions per millorar, per ser més llest, més... el que sigui?» Hi havia un percentatge relativament alt de persones que consideraven que sí, que ho acceptarien. Quan lleixo dades com aquestes, em pregunto per què deu ser que els humans pensem que sabem què és el millor."

EN DETALL

► No van sobrats de diners, oi?

Necessitem recursos econòmics per seguir progressant. Però es tracta que els polítics a qui hem encarregat que facin millor aquest país valorin la ciència. Per això els hem escollit, perquè facin que aquest país sigui un lloc millor per viure, i això, sense la ciència, és impossible. Justícia no és crear desigualtat ni sofriment. La justícia ha de ser crear un món on els nens tinguin l'oportunitat de ser el que vulguin i puguin ser. Així, farem un món millor, entre tots. Però el canvi ha de créixer des de l'arrel del sistema: les institucions. S'ha de tenir una visió més holística.

Com podem tenir un cervell 'en forma'?

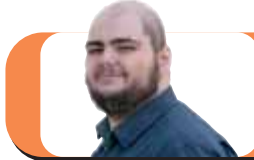
Amb automotivació: es tracta de voler. Qui vol, pot. És qüestió de llegir, d'interessar-se per les coses, de sortir, de parlar amb els altres... De fet, és molt fàcil: estudiar, escoltar.

Si pot canta en un cor, també està al grup From Lost To The River... Què sent el seu cervell?

La descàrrega de dopamina és brutal. Per mi la música és una vida paral·lela a què puc escapar de tant en tant i que em proporciona allò que no pot proporcionar l'activitat habitual. I va molt bé. A més, hi ha la connexió amb els altres. Quan fas música en grup, com és el meu cas, notes la comunió, la sincronització... Al final, el que en surt és tan interessant... Els que canten en un cor no solament sincronitzen els seus batecs cardíacs, sinó que també sincronitzen els seus patrons cerebrals d'activació. És aquesta mena d'intel·ligència col·lectiva el que fa que allò que fem funcioni, precisament, perquè ho estem fent junts. Ho fem entre tots! Em sembla espectacular!

Ha arribat on arribat i ha tingut quatre fills. Com s'ho ha fet?

[riu] Apassionant-me per les coses, per tot. Posant-hi passió, el temps s'estira.

Ras i curt **BIEL FIGUERAS** @rincewindcat

Joaquim Rubió i Ors, lo Gayter del Llobregat, deia el 1841 que no podíem aspirar a la independència política i, per tant, que hauríem de ser independents literàriament. Alguns voldrien recuperar-ho, però és impossible tornar enrere; ja no aspirem només a la llibertat cultural, sinó de tot el nostre poble.

L'HEMEROTECA

Pere Bosch i Cuenca pbosch@lpr.cat

EL QUIOSC

El 155 és culpa nostra

Potser no ho sabien, però això del 155 és culpa nostra. Això, com a mínim, és el que es dedueix després de llegir la premsa espanyola i alguna d'aquí. Els mitjans, com els partits, han entrat en una cursa desenfrenada per posar de manifest qui és més dur; i, per art d'encanteri, la víctima s'ha convertit en el botxí. Diumenge passat, *El País* ja ens avisava que "Rajoy mantindrà el 155 davant la provocació de Torra"; i a l'editorial afegia que "amb la seva proposta de consellers, Torra fa impossible l'aixecament del 155". El problema, doncs, no és la vulneració dels drets polítics dels consellers o la voluntat repressora del govern del PP i dels seus aliats, sinó dels d'aquí. Potser perquè el tennim més a prop, resultava especialment feridor el titular d'*El Periódico*: "Torra allarga el 155." Així de senzill. Curiosament, el titular coincidia amb l'editorial de *La Razón*, que arribava a afirmar que "la responsabilitat recau directament en el president Torra,

A dalt, manifestants contra el 155; a l'esquerra, 'El Mundo' del 21 de maig passat

autor de la iniqua provocació, que ja sap quin és el camí que ha de prendre si vol que Catalunya recuperi l'autogovern". El lector més despistat pot arribar a pensar que el president té competències per aplicar el 155 i que es va voler immolar. Però el problema no és aquest, sinó més aviat que alguns han confós víctima amb botxí.

L'APARADOR INTERNACIONAL

La democràcia espanyola no passa la prova del cotó

Fa pocs dies, el diari *The New York Times* publicava un article en què es preguntava: "Per què s'estan trencant tantes democràcies?" Michael Albertus i Victor Menaldo, professors de ciència política a les universitats de Chicago i de Washington i autors d'un estudi sobre el tema, afirmen que "més de dos terços dels països que han fet la seva transició a la democràcia després de la Segona Guerra Mundial ho han fet amb constitucions escrites pel règim totalitari sortint" amb l'objectiu de "preservar les elits establertes de l'estat de dret i donar-los un avantatge polític i econòmic després de la democràcia". Per cert. Un d'aquests països és Espanya.

El reportatge del diari 'The New York Times'

L'HAN DITA GROSSA

Del català dels enterraments...

El País Valencià i les Illes s'han convertit en un mirall perfecte per comprovar què pretenen Ciutadans i el PP en matèria lingüística. Que, com bé saben, és força diferent del que demanen a Catalunya. Les darreres setmanes, els diaris conservadors estaven alterats perquè el govern balear, a més de requerir el castellà per accedir a determinats llocs de treball, també vol fer demanar el català. El diari *El Mundo*, ho resumia així: "Primer va tocar el torn als escombriaires de l'empresa municipal Emaya, després als encarregats de les gandules de la platja i ara són els enterradors els que hauran de certificar el domini oral i escrit de la llengua catalana per poder treballar a l'empresa funerària municipal de Palma." Per si algun lector no estava prou sensibilitzat amb el tema, en l'edició de dimecres s'advertia: "Quinze enterradors de Palma es poden quedar al carrer pel català." Per cert, ja poden estar tranquils. La portaveu de l'Ajuntament ha advertit que no estava previst exigir cap nivell de català.

...al perill de mort del castellà

Si a les Illes la premsa va atabalada amb la possibilitat que només s'exigeixi el castellà i no el català (ja se sap, però, que el supremacisme és dels d'aquí) en el cas del País Valencià encara cueja la polèmica sobre el trilingüisme en l'ensenyament. Per entendre'ns, allò que Ciutadans demana aquí però no accepta allà. El diari *Las Provincias* es mostra consternat perquè "les classes de castellà havien caigut a la meitat a les escoles públiques de València". De les privades, ni parlar-ne. El problema de tot plegat és que el valencià és tan residual que allò més lògic és que es produeixi un reequilibri en el pes de les llengües oficials.

Ras i curt GEMMA CALVET @gcalvetbarot

La base de la democràcia és que el vincle entre la voluntat de la gent i la política sigui coherent. Quan es trenca aquest fil es perd l'horitzó i hi ha risc d'embarancar-se. Tot el que s'ha guanyat en la defensa del dret a decidir no es pot posar en risc per pactes que ens poden portar a abans de l'Estatut.

L'HEMEROTECA

L'ACUDIT HISTÒRIC

El mal humor dels militars

Hi ha acudits que han aconseguit capgirar la història. Aquest és el cas del que va aparèixer el 23 de novembre del 1905 al setmanari satíric *¡Cu-cut!* El signava el dibuixant Joan Junceda i es feia ressò de la celebració de la victòria de la Lliga Regionalista en les eleccions municipals a Barcelona. L'acudit podria haver passat desapercbut, però l'estat d'excitació d'alguns militars el van convertir en l'excusa perfecta perquè l'exèrcit tornés a treure el sabre en la política espanyola. A les 9 del vespre del dia 25, un grup d'oficials es van reunir a la plaça Reial i, tot seguit, es van desplaçar a la impremta del setmanari tot cridant "*vivas a España, al Ejército, a la unidad nacional y mueras a los separatistas y traidores de la patria*". Quan van arribar a lloc, van entrar a la redacció i, després de destrossar el mobiliari, van cremar màquines, papers i exemplars del setmanari. Poc després, van fer el mateix amb la redacció de *La Veu de Catalunya*. El saqueig va durar

tres quarts d'hora, però les conseqüències es van perllongar durant mesos. La notícia d'aquella barbàrie es va estendre com una taca d'oli. A les seves memòries, el periodista Amadeu Hurtado explica la conversa que va mantenir, aquella mateixa nit, amb el republicà Josep Roca i Roca, durant la qual aquest li va dir:

Una broma contra l'exèrcit. L'acudit contrastava les derrotes de l'exèrcit espanyol amb la victòria electoral del catalanisme; una barreja que molts militars, imbuiets d'anticatalanisme, van digerir molt malament.

"Això no pot continuar; s'han d'acabar d'una vegada les nostres baralles; hem d'ésser una cosa tots els catalans." La frase va esdevenir la base a partir de la qual es va construir una plataforma transversal. El moviment, que es va anomenar Solidaritat Catalana, va capgirar de dalt a baix la política catalana.

TEMPUS FUGIT

De Primo de Rivera a Rivera

JOSÉ ANTONIO PRIMO DE RIVERA
Fundador de la Falange
29 d'octubre de 1933

"Prou d'esquerres i dretes. Prou d'egoïsmes capitalistes i d'indisciplina proletària. Ja és hora que Espanya unida, forta i resolta recuperi el timó dels seus grans destins."

ALBERT RIVERA
President de Ciutadans

20 de maig de 2018

"Quan recorro Espanya no veig rojos i blaus, veig espanyols; no veig joves i grans, veig espanyols; no veig creients i agnòstics, veig espanyols. Unim-nos per recuperar l'orgull de pertànyer a aquesta gran nació"

NEGRE SOBRE BLANC

El 1899 ja es xiulava l'himne espanyol

La preocupació dels militars sobre els "perills" del catalanisme ve de lluny. Per donar-ne prova, reproduïm un article de *La Correspondencia Militar* del 1899 en què es feien ressò de "la manifestació antiespanyola" que es va fer al teatre Tívoli amb motiu d'una funció celebrada en honor dels marins francesos. Segons sembla, el públic es va posar a cridar "Visca Catalunya francesa!, Visca Catalunya republicana! i Visca Catalunya independent!" I, per acabar-ho d'adobar, van xiular la *Marxa reial*, "no per ser reial, sinó per ser espanyola".

'La Correspondencia Militar' del 22 de juliol del 1899, amb l'article titulat "Intolerable".

UNIVERSITATS

Josep Domingo-Ferrer Director en funcions del Cybercat i director de la càtedra UNESCO de privadesa de dades de la Universitat Rovira i Virgili

“Si vols una conversa segura, queda cara a cara i sense mòbil”

MERCÈ RIBÉ
mribe@lrp.cat

Des del seu despatx al campus de Sescelades de la URV, a Tarragona, Domingo parla del naixement del centre de recerca interuniversitari en seguretat informàtica de Catalunya, el Cybercat, i de la nova llei europea de protecció de dades, ja en vigor.

Què és el Cybercat?

És un centre de recerca en ciberseguretat que agrupa tota l'activitat de recerca que es fa a les universitats catalanes en l'àmbit de la seguretat informàtica i la privadesa de dades. Està integrat per set grups de sis universitats: la URV, la UOC, la UdL, la UPC, la UPF i la UAB. Tot i que el centre neix ara, alguns d'aquests grups ja fa més de vint anys que ens coneixem, col·laborem i treballem junts.

Posi'm algun exemple per saber exactament què fan.

Recerca en seguretat en l'automòbil. Els cotxes han passat a ser ordinadors sobre rodes i cada vehicle porta un centenar de petits ordinadors industrials que també poden patir atacs que cal evitar. A més, en el cas del cotxes tenim uns condicionants que ens ho compliquen: duren més que un ordinador de taula i no t'arriben missatges d'actualitzacions de seguretat cada dos per tres. Un altre camp en què treballem és l'internet de les coses, un àmbit en què és molt important garantir seguretat i privadesa. Parlem de dispositius que no són ben bé ordinadors, com poden ser càmeres de seguretat, sensors, neveres... però que estan connectats per recollir dades. Com que la seva finalitat primària no és informàtica, se'n descuida la seguretat i és més fàcil atacar aquests dispositius. El nostre repte és garantir que tinguin un nivell de seguretat suficient sense que això costi gaires diners.

Ciberatacar una nevera?

La persona que té la nevera potser ni ho sap, perquè l'objectiu és fer servir la potència de càlcul d'aquest dispositiu per fer atacs de denegació de servei contra tercers. L'atac que va rebre la Generalitat el 8-N va ser un atac per denegació de serveis i el seu funcionament és molt simple: un pirata va capturant ordinadors per la xarxa mundial perquè passin a ser els seus zombis. Aquests ordinadors no noten cap efecte especial fins que el pirata decideix

“La ciberseguretat ja és una de les principals preocupacions de les empreses”

fer-los servir, donant-los una ordre que, en el cas del 8-N, va ser enviar missatges a la Generalitat en massa fins a saturar el servei. I és més fàcil convertir en zombis dispositius senzills com els de les neveres o les càmeres de seguretat que els dels ordinadors.

El context actual del país ha accelerat el projecte del Cybercat?

S'estan creant centres de ciberseguretat arreu del món i totes les universitats una mica grans en tenen. Sorprenentment, a Catalunya no existia res semblant i, o ho fèiem nosaltres ara o era qüestió de temps que ho fes algú altre, perquè és una tendència mundial. A Europa, a més, hi ha la necessitat de defensar-se d'atacs que es reben de fora de la Unió, i ja fa temps que la ciberseguretat és una prioritat. Si ampliem el focus veiem que l'intent de manipulació d'eleccions amb atacs de denegació de serveis, amb notícies falses i manipulacions a les xarxes no és exclusiu d'aquí.

Quines empreses corren més risc de ser atacades?

Les que tenen moltes dades i es gasten pocs diners a protegir-les. El 2013 l'atac contra Yahoo va ser la tempesta perfecta, perquè era una empresa que tenia milions de comptes de correu electrònic, però financerament havia anat malament i no es gastaven diners a protegir-los. Hi ha altres empreses, com entitats sanitàries, que potser no són tan atractives, però que han d'estar molt alerta perquè tenen dades molt confidencials. Els bancs també procuren tenir bons sistemes perquè s'hi juguen molt. De fet, la ciberseguretat és, després de la viabilitat financera i la reputació, la principal preocupació de les empreses.

Com a usuari de mòbil o d'ordinador, com em puc protegir dels ciberatacs?

En el cas de l'ordinador cal tenir anti-virus i fer les actualitzacions de seguretat que envii el fabricant del sistema operatiu. Amb el telèfon mòbil la cosa es complica, perquè passar un anti-

“L'aplicació que et descarregues gratis acostuma a fer més coses que les que diu que fa”

virus costa més i, a banda, gran part de la feina la fan les aplicacions que la gent es descarrega. I en general aquestes aplicacions acostumen a fer més coses de les que diuen que fan.

Què vol dir?

Tu vols una aplicació per seguir un itinerari, però quan te la descarregues dius que sí a tot i li dones accés a agafar les dades dels teus contactes i enviar-les no sé on. Quan s'instal·la una

aplicació la gent ha d'estar segura que realment la necessita i ha de ser una mica crítica amb el que et demanen i renunciar-hi si allò que volen no toca. I sobretot quan són aplis de salut, en què és important saber què fan més enllà de mesurar-te els passos i la tensió. A qui més ho expliquen tot això? Perquè potser no cal que a l'altra punta de món algú sàpiga el teu estat de salut.

L'usuari no n'és conscient, de tot això?

No. I el mòbil és bastant més perillós que un ordinador, perquè té molts sensors i capta moltes coses. Per començar, el portes sempre a sobre i la companyia telefònica pot saber on ets en tot moment. Això, d'entrada, ja és un problema, però en el cas dels mòbils intel·ligents moltes aplicacions tenen accés a la localització i ja són més els que saben on ets en tot moment. No ho tenim present, però pel simple fet de portar el mòbil saben amb qui estàs, quanta estona i cada quan hi

quedes. Tota aquesta informació de contorn, les metadades, són suficients per posar-te la creu a sobre. No cal saber què es diu en una conversa, no-

“Cal pensar si allò que estàs escrivint vols que s'associï a la teva persona durant molts anys”

més amb qui es té i quan dura, només amb aquestes metadades n'hi ha prou per matar, deia des de la CIA David Cole. Si ets una persona anònima no passa res, però si resultes incòmode per a algú és molt fàcil controlar-te.

Quina és la manera més segura de comunicar-te?

Punxar una trucada de telèfon és molt

Josep Domingo-Ferrer no té xarxes socials perquè creu que tanta hiperconnectivitat interfereix sobre la capacitat de reflexió, d'abstracció i de repòs intel·lectual de la gent. Ell, en lloc d'amics, col·lecciona títols i reconeixements a la seva trajectòria

JOSEP LOSADA

fàcil i només cal que ho sol·liciti un jutge o la policia. De fet, amb la tecnologia actual es poden fer punxades massives i ni tan sols cal que hi hagi algú escoltant-les. Fer trucades per WhatsApp és més segur, perquè van xifrades i són més difícils de punxar i, en tot cas, la companyia hauria d'estar disposada a filtrar-les. Però si vols tenir una conversa segura, el més prudent és quedar amb algú cara a cara, sense mòbil o amb la bateria fora.

I missatges de WhatsApp o Telegram?

Són segurs sempre que la companyia no decideixi posar-s'hi pel mig. Els usuaris fan servir unes claus per xifrar la conversa, però aquestes claus les genera el servidor de la companyia i no l'usuari.

Acabem d'estrenar una nova llei europea de protecció de dades. Quins canvis suposa?

Fins ara ens regíem per una directiva del 1996 prèvia al desplegament massiu d'internet que no reflectia moltes de les coses que passaven i tothom feia el que li donava la gana. La nova llei era necessària i la posició que ha adoptat Europa ha estat molt garantista pel que fa a la privadesa de les persones i, com que el mercat europeu és molt gran, tindrà poder d'arrossegar en l'àmbit mundial. Ara per recollir dades cal un consentiment explícit. Fàcil d'entendre i només per un propòsit concret. No es poden dema-

nar més dades de les necessàries i hi ha d'haver transparència i obertura en tot el procés. La llei garanteix el dret a l'oblit i que les teves dades desapareguin o que es guardin en un lloc segur mentre siguin vigents. I només es poden transferir a tercers per fer exploracions de dades si són anònimes.

Regalem les dades sense saber que tenen un preu...

Dones dades i reps uns serveis molt atractius i gratuïts a canvi, com els correus electrònics o les xarxes socials, i sí que hi ha algú reticent com jo que no té xarxes socials ni res, però la majoria està encantada de fer-ho sense percebre'n els problemes. El negoci clàssic d'aquestes empreses és enviar anuncis dirigits de coses que t'interessen i la gent ho troba un preu raonable. El problema ve quan s'hi barreja la políti-

“La majoria de gent està encantada de cedir les dades a canvi d'un servei gratuït i d'anuncis”

ca o quan les teves aficions es fan servir per a altres coses en lloc d'enviar anuncis. La decisió de comprar o no un producte només t'afecta a tu, però si el que compres és un programa electoral i el votes, la teva decisió afecta tothom, si guanyen!

No té xarxes socials?

Només una pàgina web, un correu electrònic de la universitat i un telèfon que és la mínima expressió d'un telèfon. No considero que necessiti tanta connectivitat i, per tant, no crec que hagi de cedir dades meves a canvi d'una cosa que jo percebo que no necessito. Hi ha gent que potser està en unes condicions diferents i tenir xarxes socials li suposa mantenir contacte amb gent, però en general ens hauríem de preguntar: necessito tota aquesta connectivitat o més aviat m'enreda, tot això? I jo he arribat a la conclusió que més aviat m'enreda.

Per als que som a les xarxes, quines recomanacions ens fa?

Cal pensar si allò que estàs escrivint vols que s'associï a la teva persona durant anys, perquè és com si ho estiguessis picant en pedra i quedarà visible durant molt temps. Encara que la xarxa social et digui que ho ha esborrat, algú pot tenir la informació que has penjat, les piulades que has fet i els “m'agrada” que has clicat, i tot això es pot girar en contra teu. Tenim recent l'exemple amb el president Torra i les piulades del 2012.

LA REPÚBLICA DE LES ARTS

El llibre recomanat per...

La vida exagerada de Martín Romaña, de Bryce

Echenique, me'l va descobrir el meu pare, el meu talismà literari. El viatge de Martín, un escriptor que deixa el Perú i marxa a la París del Maig del 68, combina el sentit de l'humor amb una literatura excel·lent que traspasa generacions.

Joana Soto
Editora i periodista

Productores en crisi

La desaparició de la taxa a les operadores i la crisi de l'IVA a TV3 deixa el sector audiovisual sense ajuts i en una situació límit. Televisió de Catalunya només ha llançat una nova ficció el 2018 i el sector clama solucions urgents

DAVID MARÍN
dmarin@lrp.cat

Un any en blanc. Tant la Generalitat intervinguda com TV3 han deixat pràcticament a zero els ajuts a nous projectes, i els rodatsges i projectes que ara estan en marxa, o bé són de factura independent, o bé provenen de l'impuls financer dels exercicis anteriors. Però sense cap projecte aprovat des del juny passat, l'horitzó que s'albira per a l'any vinent és ben complicat per a un sector que mou uns 15.000 llocs de treball.

"El que ha passat a Catalunya és la tempesta perfecta", explica Raimon Masllorens, director de Brutal Media i president de la patronal PROA Productors Audiovisuals Federats. Una tempesta en què s'han ajuntat dues tisorades per motius polítics: la suspensió el setembre passat per part del Tribunal Constitucional espanyol de la taxa de l'audiovisual a les operadores de telefonia, de la qual la Generalitat obtenia uns 20 milions d'euros anuals destinats a donar suport a la indústria audiovisual catalana; i la frenada en sec dels projectes de coproducció de la Corporació Catalana de Mitjans Au-

diovisuals a causa de la crisi provocada per l'exigència de part del govern espanyol a l'ens públic català de retornar l'IVA de les subvencions. La CCMA aportava uns altres 20 milions d'euros anuals a la indústria a través de coproduccions. El mes de juny farà un any de l'última reunió de la comissió de la Corporació que analitza i atorga propostes de coproducció.

En total, doncs, han desaparegut per a aquest any 40 milions d'euros amb què el sector públic ajudava la indústria audiovisual catalana. Una política de suport que és l'habitual a la resta d'Europa, amb la combinació d'aquests dues vies: l'ajut directe públic i la coproducció a través de l'impuls de la televisió pública. En un context en què el finançament privat està també a zero, el sector ho té molt difícil per iniciar nous projectes durant el 2018. "En aquests moments, la gran majoria de productors només podem tirar endavant projectes aprovats abans del 2017 o bé produccions independents d'escàs pressupost i amb fórmules de finançament alternatives com el *crowdfunding*", explica Santi Lapeira, director del Centre Experimental de la Cinematografia i les Arts

Audiovisuals de Catalunya i president del col·legi de directors.

ALARMA EN EL SECTOR

La situació ha disparat totes les alarmes. "Tenim socis que estan al límit, d'altres ja han tancat, i molts professionals del món audiovisual marxen a Madrid perquè allà sí que s'està mantenint l'ajut i l'activitat", explica Raimon Masllorens. La situació política està aprofundint la crisi. La intervenció de la Generalitat a través del 155 ha deixat el sector sense la possibilitat de negociar amb el govern una alternativa als diners provinents del cànon de les operadores de telefonia suspès pel TC. "Aniria bé que es fes govern i que hi poguéssim negociar una fórmula alternativa a la taxa de les telecomunicacions", defensava Lapeira setmanes abans de la investidura de Quim Torra. "Ara mateix no tenim ningú a l'altre costat del telèfon", lamentava Masllorens des de la federació de productors PROA.

NOVA TAXA, JA REDACTADA

El nou govern, però, té una alternativa per recuperar els ajuts al sector. "Ja està redactada una llei nova per subs-

tituir la taxa que va tombar el TC, tot i ser copiada d'altres països", explica Masllorens. Una altra cosa serà la decisió sobre Televisió de Catalunya. Des del sector de la producció privada es critica que s'hagi optat "per l'opció més dràstica", tancant l'aixeta a les coproduccions "quan el problema és general, i en altres televisions de l'Estat els governs no han optat per tallar-les", lamenta Masllorens. "El consell de la CCMA s'ha precipitat, això ho hauria d'haver aprovat el Parlament", rebla.

De fet, des de Televisió de Catalunya només s'ha pogut tirar endavant aquest 2018 una sola producció de ficció: *Benvinguts a la família*, que s'ha emès en aquest primer trimestre. De cara a la tardor, s'estan estudiant quines possibilitats hi ha de poder preparar una ficció per al *prime time*, però els responsables estan pendents que es resolgui el finançament, segons ha explicat el cap de Ficció i Cinema de Televisió de Catalunya, Oriol Sala-Patau. "La situació econòmica complicada en què ens trobem no ens ha permès posar en marxa nous projectes", explica i afegeix: "Actualment, les ficcions que estem pro-

Realitat i ficció

Una feïnada immensa es desplega davant del flamant govern que ara inicia un camí de no retorn cap a moltes coses. Entre tanta activitat, hauria de quedar un raconet per fer revifar un sector, el de la producció audiovisual de ficció, que en els darrers temps ha quedat molt tocat. No hi ha cap projecte nou aprovat des del juny de l'any passat perquè els ajuts directes públics han quedat a zero i perquè les coproduccions amb les televisions també s'han esfumat. Conseqüències d'un govern i d'una televisió pública intervinguts. Enmig de tota la feïnada d'apagar flamerades diverses que segur que tindrà, l'equip de Quim Torra haurà de trobar un moment de serenor per intentar que la nostra producció audiovisual torni a rutllar.

CARINA FILELLA

La producció catalana de ficció ha patit un cop dur per l'absència de govern i els problemes financers de TV3 ➔ ARXIU

gramant són produccions aprovades i enregistrades el 2017." És el cas de *Cançó per a tu* i *La dona del segle*. Per evitar que s'exhaureixi aquesta reserva de material, TVC necessitarà presupost per començar a produir noves ficcions. La situació també posa en risc la sèrie *Com si fos ahir*. Els responsables de Televisió de Catalunya estan molt satisfets amb els resultats de la telenovel·la, que continua liderant les sobretaulas amb 253.000 espectadors i un 15,8% de quota de pantalla de mitjana. Ara mateix "s'està treballant per continuar la temporada que ve, tot i que les dificultats econòmiques fan que això no estigui assegurat", explica Sala-Patau.

La situació contrasta amb la dels anys anteriors. El 2016 es va fer una aposta decidida per les sèries de ficció després de l'èxit de *Merlí* i *Cites*, i es va estrenar *Nit i dia*, i una primera websèrie, *Em dic Manel*, i el 2017 es va incorporar *Com si fos ahir* en substitució de *La Riera*. A més, TVC va invertir 6,6 milions en projectes externs, i 3,3 durant el 2017, a més dels drets de pantalla i la participació en projectes d'èxit com les guardonades *Incerta glòria* i *Estiu 1993*.

"El nou govern podria substituir la taxa"

SANTI LAPEIRA

▶ Santi Lapeira és director, guionista i productor, i actualment dirigeix el Centre Experimental de la Cinematografia i les Arts Audiovisuals de Catalunya.

Com ha afectat el 155 i la crisi de l'IVA de TV3 a les noves produccions?

Es començarà a veure l'any 2019. Ara tenim produccions en marxa, però provenen de projectes aprovats l'any passat. Però la situació és greu. Aquest any només hi ha dos projectes de coproducció que provenen de TVE, de la vintena que atorguen cada any, mentre que a TV3 ni s'ha reunit la comissió que aprova les coproduccions, des del juny passat. És molt difícil tirar endavant produccions de nivell mitjà i alt sense el suport de Televisió de Catalunya.

Els productors teniu alternatives?

És molt complicat. O ets una gran productora, com Mediapro i Filmmax, amb recursos de finançament pro-

pis, o tires endavant projectes molt independents, de baix pressupost. La majoria de productores del país són petites, d'una a tres persones de plantilla, i per tirar endavant les produccions cal associar-se i comptar amb els instruments del sector públic. Com es fa en tots els països d'Europa, amb subvencions retornables, i coproduccions dels ens públics. El mercat de sales no dona per aconseguir el retorn de tot el cost d'una producció, de més de 100.000 euros un documental i a partir de 600.000 o 1.000.000 un llargmetratge digne. Buscar aquest suport fora és molt difícil, si no és integrant-se en els projectes d'altres: cada país utilitza la seva xarxa per donar suport a la seva pròpia indústria.

Quines perspectives teniu?

És una bona notícia que s'hagi format govern i que aquest pugui prendre decisions sobre la taxa anul·lada, creant un altre tipus de mecanisme per recuperar la línia d'ajuts a la producció que hi havia. Sense això, el sector està desprotegit. També TV3 hauria de recuperar la seva capacitat de coproducció i de suport a la creació audiovisual de la indústria del país, i posar fi a l'aturada provocada per la crisi de l'IVA.

LA REPÚBLICA DE LES ARTS LLETRES

ELS MÉS
VENUTS
Ficció

La força d'un
destí
Martí Gironell

La dona a la
finestra
A.J. Finn

Permagel
Eva Baltasar

La novel·la de
Sant Jordi
Màrius Serra

Jo soc aquell
que va matar
Franco
Joan-Lluís Lluís

En el sentit de les agulles, Mercè Rodoreda, Víctor Català, Antònia Carré i Eva Baltasar C.F.

DAVID MARÍN
dmarin@lrp.cat

Pòquer d'escriptores

De Rodoreda a Eva Baltasar, Club Editor traça un fil conductor que va des d'autores consagrades en el segle XX fins a veus actuals emergents

Club Editor té bones cartes. Des del gener del 2018 ha llançat quatre llibres, tots quatre amb signatura femenina, que han suposat, en conjunt, un pòquer literari de veus de personalitat artística clara, molt definida i que marquen un fil conductor entre la literatura del segle XX i les noves veus emergents. El (re)descobrimient de les obres clàssiques *La mort i la primavera*, de Mercè Rodoreda; el primer volum de l'antologia de contes de Víctor Català (Caterina Albert); un debut que ha rebut una acollida espectacular, *Permagel*, d'Eva Baltasar, i els relats d'Antònia Carré-Pons a *Com s'esbrava la mala llet* formen quatre mirades sobre la literatura catalana, el seu passat i el seu futur, en clau de dona.

Permagel, de l'escriptora de Cardeu Eva Baltasar, ha estat una de les sorpreses de la temporada. Va sortir a principis de febrer i ja va per la tercera

edició. "No en sabíem res, d'ella; va arribar el seu manuscrit, el vaig llegir i immediatament vaig saber que l'havia de publicar", explica l'editora Maria Bohigas. *Permagel* (el nom prové de les zones de la terra que sempre estan cobertes de gel) és una història de fredor: la d'una dona que amaga el seu foc vital sota una capa de gel que

la protegeix del món extern. Baltasar havia publicat anteriorment diversos poemes, però ha anunciat la seva continuïtat en la novel·la amb dues obres més, *Boulder* i *Mamut*, que formaran, amb *Permagel*, una trilogia amb dones com a protagonistes.

Antònia Carré-Pons s'endinsa amb els relats de *Com s'esbrava la mala llet*

en el món de la vellesa des de la modernitat i amb una certa dosi de mala llet. Uns anys de la vida que es tornen cada cop més en l'etapa dominant, en què caben els flirtejors, les nostàlgies, l'erotisme i les complicades, i sovint surrealistes, relacions amb els fills i els nets.

I al costat d'aquestes veus contemporànies i emergents, Club Editor ha renovat el seu catàleg en l'arrencada del 2018 amb dues obres clàssiques de Rodoreda. *La mort i la primavera* és una reedició revisada per Arnau Pons de la novel·la de l'autora barcelonina, escrita en paral·lel a *La plaça del Diamant* però publicada pòstumament, en què el desig mostra el seu vessant més dolorosament revolucionari i personal, i una nova edició de *Mirall trencat*. Per enllestir el pòquer, l'editorial de Maria Bohigas continua amb la recuperació de Víctor Català més enllà de *Solitud*, amb el primer volum (n'hi haurà quatre al llarg del 2018 i el 2019) de tots els seus contes.

ELS MÉS
VENUTS
No ficció

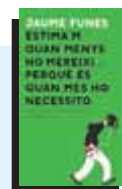
Operació
urnes
Laia Vicens i
Xavi Tedó

Dies que
duraran anys
Jordi Borràs

Bon dia, són
les vuit!
Antoni Bassas

Estima'm
quan menys
ho mereixi...
Jaume Funes

On eres l'1-0?
Quico Sallés

OPINIÓ Lletres

La biblioteca com a tria

La prescripció de lectures és una de les funcions més rellevants i decisives de l'autoritat intel·lectual, mal que a partir de certa amplitud d'elements és discutible i, depèn des de quina posició, fins i tot perillosa. Em plauria entrar des d'aquí a discutir una llista, un cànon o el que se'n vulgui dir o correspongui, però malauradament la situació del nostre país és tan precària que ja no es tracta de ponderar elements, sinó, desesperadament, de bregar per l'existència.

No els parlo del conjunt del país i del 155. Potser a algú li semblarà un sarcasme això que diré, però tant de bo fos aquest el problema, perquè el mal estaria detectat i la solució, mal que difícil i dolorosa, identificada. El problema és entre nosaltres, en la desarticulació, la desorientació i l'autocomplaença d'una casta pseudoprescriptora que, en rigor, no

El mal de
la nostra
prescripció
literària és
que no n'hi ha

existeix. El mal de la nostra prescripció és que no n'hi ha.

Al llarg de la seva vida, aquest cronista ha assistit com a mínim a mitja dotzena de plans de foment de la lectura, a càrrec de diferents institucions. Des de tots es pretenia alliberar la ciutadania de la trista misèria de la condició il·letrada, i naturalment superar el fracàs dels anteriors. El problema de tots aquests plans no ha estat només que hagin mort d'inanició, perquè una cosa és fer un pla i una altra realitzar-lo i mantenir-lo, sinó que ja havien nascut morts. Els havien fet individus -i individus- més preocupats per la mecànica que pels continguts, i aquest principi és calamitos. Si això es combina amb els llibres que es fan llegir a les criatures i els adolescents a les escoles i els instituts, el resultat és matador per força.

Cada cop que he intentat assenyalar la

qüestió dels continguts m'he sentit la mateixa música: tant hi fa si és amb llibres no gaire bons, es tracta que les criatures adquireixin l'hàbit lector, després ja accediran a les obres excelses. Doncs no, resulta el contrari. Si els fas llegir porqueries els hauràs vacunat per sempre contra els exercicis de l'esperit, odiaran per sempre més la lectura i no tornaran a agafar un llibre en la seva vida.

Fa menys d'un any, ha aparegut traduït al català un llibret de Nuccio Ordine, *Clàssics per a la vida*. Una petita biblioteca ideal. El pròleg és una impecable vindicació de l'alta cultura i l'alta literatura, que hauria de ser de lectura obligada per als nostres aprenents de bruixot... perdó, aprenents de prescriptor. La tria que ve després és fàcilment compartible. Els comentaris, discutibles. Però aquí hi ha vida, vet aquí el que compta.

MIQUEL DE PALOL

@miqueldepalol

Crítica Lletres

Experiments científics i literaris

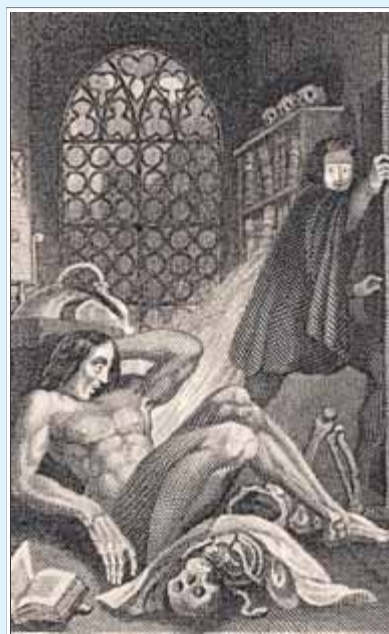

La primavera pendent
Ada Castells
Comanegra

Frankenstein o el Prometeu modern va ser publicat l'11 de març del 1818. Dos segles després, la història del doctor obsedit a donar vida a la seva criatura feta de pedaços de cadàvers encara batega. Ai-

xí ho demostra Ada Castells a *La primavera pendent*, ambientada en el mateix any, però a Barcelona. La narradora, Carme Coroleu, és la pubilla d'una família de fabricants tèxtils que es veu obligada a casar-se amb el misteriós Francesc Castany. Si a *Pura sang* (2012) Castells donava veu a una dona que es trastocava, aquí el procés és de maduració, ja que la Carme ha d'entomar una situació inesperada. La bogeria, tanmateix, no corre gaire lluny, perquè el seu marit, que coneixem gràcies a les cartes que li envia, sembla que ha perdut l'orems després de llegir l'obra de Shelley.

Ben travada i amb un català d'aires antics que confereix veracitat al personatge, la narració planteja un paral·lisme entre la relació que manté el doctor Frankenstein amb el seu monstre i la de Mary Shelley amb la seva novel·la, de la qual sembla fugir per

Coberta de l'edició del 1831 de *Frankenstein* ARXIU

Valèria Gaillard

haver donat protagonisme a un home que, en un acte d'*hybris*, s'ha posat a la pell del Creador. Què vol dir monstruós? Quina relació s'estableix entre ficció i veritat? No és la mutabilitat allò immutable en l'esdevenir dels homes? Aquestes són algunes de les qüestions que desfilen pel llibre de Castells, que també ha retratat la Barcelona que es debat entre la urbs medieval i la modernitat.

La primavera pendent és el primer títol de "Matar el monstre", una sèrie de set novel·les que comparteixen un personatge, Francesc Castany, i que estan ambientades en unes dates prefixades pels editors de Comanegra. Estem al davant, doncs, d'un experiment editorial que revela la vivacitat de la creació literària del país, un dels millors homenatges, d'altra banda, que es podien fer al clàssic de Shelley.

LA REPÚBLICA DE LES ARTS LLETRES

LLETRES EN BATALLA

Joan-Lluís Lluís

Pedrolo, Manuel de Pedrolo...

Manuel de Pedrolo (1918-1990) es va passejar per la novel·lística catalana amb un allau d'obres denses que semblava produir a raig continu i que constitueixen un monument inexpugnable a l'afany de deixar constància d'una gairebé única obsessió, la de resistir a règims despòtics i estats d'excepció. Certament, el mig oblit en el qual va anar caient és injust i, per tant, el seu centenari, en aquest any 2018, és l'ocasió de descobrir la seva obra polimorfa.

1. Quatre títols: tres són de novel·les de Pedrolo i un no ha existit mai. Quin és?

- A. *Espais de fecunditat irregular/s*
- B. *Hem posat les mans a la crònica*
- C. *Sedimentació de planys*
- D. *Exemplar d'arxiu, únicament persones autoritzades*

2. Quina d'aquestes novel·les de Manuel de Pedrolo va obtenir el Premi Sant Jordi?

- A. *Joc brut*
- B. *Mecanoscrit del segon origen*
- C. *Totes les bèsties de càrrega*
- D. *Balanç fins a la matinada*

3. Manuel de Pedrolo va publicar el 1984 'Els quaderns d'en Marc' de manera anònima. Les edicions posteriors han conservat aquesta manera de fer, si bé sempre s'al·ludeix a l'autoria de l'obra en el text de presentació. La novel·la és anònima perquè...

- A. Conté una exaltació de la violència armada.
- B. És pornogràfica.
- C. Fa apologia de les drogues dures.
- D. Insulta repetidament el rei d'Espanya.

4. La sèrie Temps Obert, composta per onze novel·les, té la particularitat següent:

- A. És la mateixa història explicada en cada novel·la per un personatge diferent.
- B. Són onze novel·les que tenen el mateix punt de partida amb el mateix personatge, com una exploració de possibilitats.
- C. Són novel·les en què Manuel de Pedrolo va retratar onze personatges reals que admirava o detestava.
- D. Són les onze novel·les que no va poder publicar mentre imperava la censura.

5. A 'Cops de bec a Pasadena', un personatge té un ofici curiós, que Manuel de Pedrolo va practicar esporàdicament:

- A. Alimenta cries de tortugues marines.
- B. Apaga les cigarretes d'un presentador de televisió.
- C. Fa de model fotogràfic d'esquena.
- D. Neteja botons d'ascensor en un club de golf.

6. En el primer paràgraf del 'Mecanoscrit del segon origen', dos nois empenyen en Dídac en una resclosa. Els era igual que es morís, diu el text, perquè...

- A. [...] "els extraterrestres els havien pagat per començar a matar humans".
- B. "[...] s'avorrien amb consciència".
- C. "[...] havien apostat aquell matí que matarien el negre del poble".
- D. "[...] eren dos nois formats en un ambient cruel, de prejudicis".

7. Manuel de Pedrolo va rebre el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes?

- A. Sí.
- B. Sí, a títol pòstum.
- C. Sí, però el va refusar.
- D. No.

Solucions: 1.C, 2.D, 3.B, 4.B, 5.C, 6.D, 7.A

LA REPÚBLICA DE LES ARTS MÚSICA

Algunes
propostes del
Primavera
Sound: The
National,
Sevdaliza i
Björk. A baix,
Migos i
Lorde

Dimecres es posarà en marxa una nova edició del Primavera Sound amb un cartell marcat pel trap de Migos, el retorn de Björk a Barcelona i el talent de noves revelacions femenines

DAVID MARÍN
dmarin@lrp.cat

■ L'irreverent trap de Migos, la formació nord-americana que està generant milions de reproduccions a les xarxes, és una de les saboroses obertures de cartell del Primavera Sound d'aquest any, que arrencarà dimecres que ve amb una programació que inclourà, fins al 3 de juny, altres grans reclams com el retorn d'Arctic Monkeys, que després de quatre anys sense pujar als escenaris actuaran al festival barceloní, i Björk, que per primer cop actuarà al Primavera Sound amb els sons de la seva nova *Utopia*. Ella és una de les protagonistes de la llarga llista de talent femení que desfilirà pel Parc del Fòrum durant el festival, en què també destaquen els noms de Jane Birkin, Haim, Ferver Ray, Lykke Li, com a valors consolidats, i promeses que estan marcant el camí del futur com Lorde i el trip-hop de Sevdaliza. A banda de Migos, A\$AP Rocky, Vince Staples, Tyler, Thundercat i Jorja Smith posaran el hip-hop i la música negra que marcarà bona part del to del cartell d'aquest any.

També hi haurà lloc per a les revelacions més properes, entre les quals cal destacar la parella artística formada per Maria Arnal i Marcel Bagés, triomfadors durant el 2017 amb el sorprenent folk d'avantguarda del seu *45 cerebros y un corazón*.

Primavera Sound, esclat en negre i femení

LA REPÚBLICA DE LES ARTS PANTALLA

CINEMA

Quan el cinema se'n va a una plaça difícil

El 4 de juny arrencarà a Roda de Berà el FIC-CAT, l'únic festival dedicat exclusivament al cinema rodat en català

CARINA FILELLA
cfilella@lrp.cat

Dels aproximadament 120 festivals i mostres de cinema que hi ha a Catalunya només un, el FIC-CAT (Festival Internacional de Cinema en Català Costa Daurada) es dedica a promocionar, projectar i premiar exclusivament les produccions en llengua catalana. L'onzena edició tindrà lloc del 4 al 10 de juny, com cada any, a Roda de Berà; curiosament un municipi de poc més de 6.500 habitants on ni tan sols hi ha una sala de cinema, ni cap tradició ni vinculació amb el sector audiovisual,

i on poc més d'un 20% de la població censada utilitza el català com a llengua vehicular i de comunicació. Un context poc favorable, però que no ha impedit que el seu creador i director, Antonio Barrero, l'hagi convertit "en el festival de referència del cinema rodat en català".

Bona part del castigat sector del cinema català passarà durant set dies per la catifa vermella del FIC-CAT, amb l'actriu Montserrat Carulla com a presidenta del jurat. A la selecció oficial d'aquesta edició es projectaran 57 produccions, entre les quals hi haurà diverses estrenes a Catalunya, com ara els llargmetratges *Formente-*

Sergi López. L'actor, que ja ha estat en altres ocasions al FIC-CAT, hi tornarà enguany com a protagonista del film *La vida lliure*, de Marc Recha ➔ **J.C. León / El Punt Avui**

Marc Recha, premiat

El FIC-CAT 2018 reconeixerà la figura del localitzador, d'aquell que busca els espais on es desenvolupa tot allò que està escrit en els guions. El premi honorífic 2018 no serà per a cap localitzador, però sí que anirà a mans d'un director, productor i guionista, Marc Recha, que converteix els paisatges de les seves pel·lícules en un personatge més.

ra Lady, de Pau Durà, i *Les distàncies*, d'Elena Trapé; i els documentals *Cinema amb Ç*, de Cris Gambín i Toni Pinel, i *Més enllà de l'objectiu: Lacroix i Dalí*, d'Antonio Pérez Molero i Céline Formentin. També s'estrenarà el film *Cançó per a tu*, d'Oriol Ferrer, una coproducció de Televisió de Catalunya i Galápagos Media que se situa en els anys daurats de la Nova Cançó. Per això, abans de la seva projecció, durant l'acte inaugural (el 4 de juny), els músics Joan Reig i Sergi Esteve interpretaran algunes cançons emblemàtiques d'aquella època en què les revoltes al carrer també van ser importants.

EN SÈRIE

Secrets del KGB

IRENE CASELLAS
icasellas@lrp.cat

S'acaben les perruques impossibles, els bigotis falsos i les ulleres de cul de got. *The Americans*, la sèrie d'espies del KGB infiltrats als Estats Units dels anys vuitanta, arriba al seu punt final després de sis temporades en què ha enganxat un públic fidel i agraït de trobar-se a la petita pantalla una trama d'intriga exemplar, sense concessions i, encara que sembli estrany, molt creïble.

El punt de partida sol ja val la pena. Els Jennings són la típica família nord-americana de classe mitjana que viu en una urbanització als afores de Washington. Els pares -Keri Russell i Matthew Rhys- tenen una

agència de viatges, però en realitat són espies soviètics que han amagat la seva identitat fins i tot als seus fills. La família és, doncs, una elaborada tapadora, i Elisabeth i Phillip Jennings són en realitat dos dels espies més resolutius que els soviètics tenen en territori americà. A partir d'aquí, la tensió està assegurada.

The Americans genera suspens a l'antiga gràcies a l'època en què transcorre la trama, quan els espies no eren internautes, les noves tecnologies es limitaven al fax i per dur a terme les seves missions els agents es refiaven més del factor humà i utilitzaven l'engany, la seducció i les disfresses. De fet, un dels atractius de la sèrie és veure com els protagonistes despleguen el seu catàleg de per-

sonatges alternatius, diferents per a cada missió. Però a part dels girs de guió i de la intriga de qualsevol història d'espies, *The Americans* és també un drama familiar, ja que evidentment les relacions entre els Jennings, marcades per un matrimoni de conveniència, no són les d'una família convencional, amb sentiments reprimits i confiances trencades. Per des-

gràcia, i malgrat l'èxit de crítica, la sèrie no ha lluitat prou, potser enfocada per la més mediàtica *Homeland*.

En qualsevol cas, l'últim episodi d'aquest drama creat per Joe Weisberg (exagent de la CIA), s'emetrà dimecres que ve. Sens dubte, a partir de llavors, *The Americans* es convertirà, si no ho és ja, en sèrie de culte.

RECOMANABLE SI: us interessa la guerra freda i els thrillers sense *gadgets* moderns.

EL CINE DE LA MEVA VIDA

2001

2001: UNA ODISSEA DE L'ESPAI

Direcció: Stanley Kubrick

País: Regne Unit

Any: 1968

Guió: Stanley Kubrick, Arthur C. Clarke

Productora: Metro-Goldwyn-Mayer (MGM), Stanley Kubrick Productions, Polaris

Veient *2001* vaig entendre que a l'espai fa un fred que no es pot aguantar. Era l'estiu, el cine on la van projectar era nou i estava equipat amb un servei de refrigeració que els altres cines i teatres de la ciutat ignoraven. L'acomodador d'un d'aquests teatres va ser increpat un dia de molta calor per una senyora: "Que no tenen aire condicionat?" "Sí, senyora: a condició que obrim la porta del *carrier*". *Carrier* era la marca llavors dels aparells de refrigeració dels cines. El dia de *2001* funcionava a tot drap al cine nou. S'ha celebrat molt la seqüència de la pel·lícula en què un os d'animal llançat amunt per un homínid es converteix en una nau que navega per l'espai. Diuen que és l'el·lipse més gran que el cine ha ofert mai. Jo vaig pensar que no n'hi havia per a tant. A la prehistòria també feia fred, i entre l'os i la nau passàvem només d'un fred a l'altre. Després he tornat a veure la pel·lícula, amb calefacció o a casa. A mi no m'enganyen: a *2001* fa un fred que pela. Eudald Carbonell explica una paradoxa: l'escalfament global de què tant es parla no portarà més calor, sinó més fred. *2001* és en això premonitò-

MANUEL CUYÀS

ria. No tant en moltes altres coses. Kubrick no va intuir els telèfons mòbils ni l'Internet ni tants ginys que l'any 2001 real ja eren de domini comú. Fa ara cinquanta anys que es va estrenar i que la vaig veure.

La computadora HAL que maneja la nau espacial es rebel·la. L'astronauta supervivent procedeix a desactivar-la. La computadora demana clemència. Canta una cançó. Els sentiments de l'astronauta no s'immuten i la gràcia no és concedida. Els robots que ja tenim aquí, no tindran judici, si delinqueixen? Aplicarem la pena de mort a aquests éssers que confeccionem semblants a nosaltres fins i tot en fesomia corporal? O ens l'aplicaran ells? Fa uns mesos, el meu ordinador va començar a fer el ximple. El vaig dur a reparar. Li van traspasar la memòria a un de nou. "I què en fareu, del vell?" "Ja no té res a dins; a la brossa." Les profecies s'han complert: l'ànima sobreviu i és eterna. De tota manera: on queda la també anunciada "ressurrecció de la carn"? Jo m'estimava la carcassa del meu ordinador. On l'haig d'anar a plorar?

No vam entendre gaire la pel·lícula, sobretot el final, situat en una habitació de *Barry Lyndon*, pel·lícula que Kubrick es reservava per al futur. Per mi que està feta per no ser entesa. Kubrick estava més pendent de crear imatges d'impacte que de l'argument. Què vol dir *El resplandor*? També hi feia molt de fred. El protagonista és *executat* en un tou de neu.

A *2001* no riu ningú. El 2001 real vam riure com sempre. És ara que amb la justícia aplicada com un robot per rebel·lions inventades comencem a fer molt mala cara.

@manuelcuyas

PROPOSTES

IRENE CASELLAS icasellas@lrp.cat

Un clàssic en edició Blu-ray limitada

Una de les obres mestres d'Alfred Hitchcock *Vertigen* (*D'entre els morts*) arriba en Blu-ray en edició limitada amb continguts extra com el *making of* i una anàlisi de la cinematografia del director. Hitchcock hi surt entrevistat, juntament amb François Truffaut, i l'edició també inclou el tràiler original emès al cinema i un final censurat.

Cinema i art a 'Caras y lugares'

Arriba als cinemes *Caras y lugares*, el documental francès nominat als premis Oscar de l'any passat que és el resultat de la col·laboració entre la veterana directora Agnès Varda i el fotògraf i muralista professional J.R. Tots dos van recórrer França fotografiant persones anònimes i creant després grans murals que quedaven als pobles per on havien anat passant.

La nova sèrie de George R.R. Martin

La cadena SYFY ha avançat el primer tràiler de *Nightflyers* la nova sèrie basada en un relat que George R.R. Martin va escriure en els anys vuitanta i que no té res a veure amb el món fantàstic de *Joc de trons*. La sèrie s'emetrà a la tardor i explica la vida dels ocupants d'una moderna nau espacial, *The Nightflyer*, que es dirigeix als límits del sistema solar per intentar trobar-hi vida intel·ligent. El tràiler es pot veure a: <http://www.syfy.com/nightflyers>

LA REPÚBLICA DE LES ARTS **TEATRE**

Josafat, a la pista del circ

La companyia Passabarret estrena una adaptació circense de la novel·la de Bertrana

CARINA FILELLA
cfilella@lrp.cat

Poques vegades s'ha fet una adaptació per a circ d'una obra literària. Cia. Passabarret ha volgut sortir ara de la seva zona de confort, la que té en el melic els espectacles protagonitzats per pallassos grotescos, per experimentar amb aquesta novel·la i crear-ne un muntatge a mig camí del teatre gestual i el circ contemporani de sala. A l'espectacle, que després de la seva estrena a Valls està de gira, es troba el rerefons original de l'obra de Bertrana, amb les històries dels seus dos protagonistes, en Josafat i la Fineta. Però aquí el campaner solitari i acostumat a les altures juga amb perxes de sis metres i llança ganivets, i la Fineta es mou amb equilibris acrobàtics, balla amb la roda Cyr, la corda llisa i altres tècniques de circ que queden ben integrades en aquesta proposta singular. La història original s'hi reconeix, pe-

rò el format i el llenguatge escènic la capgira de dalt a baix.

L'adaptació i direcció de *Josafat* és d'Adrián Schvarzstein –un nom clau en el sector del circ i que també ha dissenyat escenografies d'òpera– amb Laia Estrada com a ajudant de direcció. L'artista circense Oriol Llop es menja ell sol l'escenari, amb una interpretació excel·lent d'un Josafat passional i descomunal. I per al paper de la Fineta han demanat la col·laboració de Maria Cavagnero, especialista en les arts del circ. La passió i els freds sexuals entre els dos personatges es transformen, aquí, en números de circ. Al seu costat té un paper fonamental Guillermo Cides, que posa la música en directe amb el seu *stick*, un instrument a mig camí d'una guitarra i un baix. De fet, la seva música i els sons que emet amb diversos elements –un globus o un tros de pa torrat– són les úniques manifestacions sonores que es poden escoltar durant la representació.

Els tres protagonistes, en una de les escenes PASSABARRET

Opinió Paisatges escènics

Margarida Troguet

Festival Circ Picat d'Alpicat

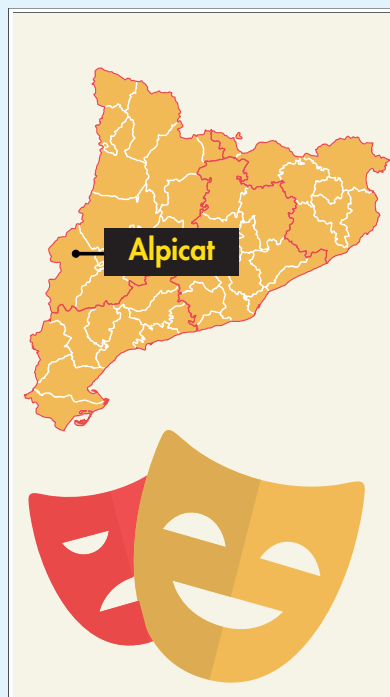
CIRC PICAT
Població: Aplicat
Dates: del 29 de juny a l'1 de juliol

Godot, avui, tampoc vindrà... però podeu anar a Alpicat (6.285 habitants), a la comarca del Segrià. Allí us espera, del 29 de juny a l'1 de juliol, el Circ Picat, un festival d'arts escènics que pica

l'ullet al circ.

A Alpicat, el poeta Magí Morera i Galícia hi tenia casa, la torre Morera, on traduïa els sonets de Shakespeare tot fent quadrar l'esquema de la rima shakespeariana; ara, amb el mateix ritme que la rima, els artistes de circ hi fan ballar boles amb seqüències de malabars. Vet aquí una altra manera de fer sonets.

Al festival trobareu propostes per a tots els gustos, de carrer i de sala. Tants caps, tants barrets, com diu el lleidatà JAM en l'espectacle *Hats*, humor gestual per a tots els públics. O la companyia madrilenya Nueve Uno, que amb *Sinergia 3.0* aconseguix que els malabars, els objectes i la dansa esdevinguin el nou circ coreografiat. Si us agrada el teatre com a ofici, els personatges amb sabor de personatges i l'òpera, i la màgia, i el circ... heu de veure *The Incredible Box* de La Tal, una compa-

nyia de Rubí que aplaudireu fins que us facin mal les mans. Shatki Olaizola és basca, contorsionista, acrobata i pintora, i en l'espectacle *Baldin Bada*, acompanyada d'un músic, fa ballar la pintura i l'acrobàcia a parts iguals. I així fins a dinou companyies que faran d'Alpicat el "pol de circ" de l'oest de Catalunya.

I per menjar no hi ha dubte: tasteu la catxipanda, un plat a base de pebrot, ceba, albergínia, costella i llonganissa de porc i caragols: la fórmula perfecta perquè us en llepeu els dits en un paisatge que va canviar de colors i d'olors, a mitjan segle XX, amb l'arribada de l'aigua del canal de Catalunya i Aragó, quan es va passar del conreu de cereals a les plantacions d'arbres de fruita dolça. Tant de bo que el Circ Picat torni a canviar el paisatge d'aquest racó del país.

LA REPÚBLICA DE LES ARTS ART

Art & Co

PILAR PARCERISAS

Un destí per a l'Arts Santa Mònica

Amb cada canvi de conseller de Cultura s'especula amb el destí del centre Arts Santa Mònica. Des de l'any 2004, cada mandatari n'ha volgut fer un projecte diferent. Des de la seva obertura el 1989 i fins al 2005 va ser la seu de la Delegació d'Arts Plàstiques i al mateix temps centre d'art. Va viure quinze anys d'esplendor, amb exposicions locals i internacionals memorables: informalisme, Club 49, art conceptual, Distància Zero, Primaveres fotogràfiques, Pistoletto, General Idea, fotografia canadense, Joseph Beuys, i un llarg etcètera.

Amb la supressió de la Delegació d'Arts Plàstiques, les arts visuals d'aquest país han quedat orfes de política, fet que no succeeix a Europa. De llavors ençà, el centre ha entrat en una trajectòria desigual en què els directors successius, des de Ferran Barenblit, Conxita Oliver i Vicenç Altaïó

Exposició *Silenci/s*, actualment a l'Arts Santa Mònica ARTS SANTA MÒNICA

fins al darrer, Jaume Reus, han fet el que han pogut per fer brillar el centre i complir amb les directrius de cada conseller, sempre personals i subjectives, sense una visió de política de les arts del país com havia tingut en un inici.

D'una banda, la dependència directa del Departament de Cultura no li atorga la distància suficient de la política perquè sigui vist com un

centre independent dels que tenen personalitat jurídica pròpia. D'una altra, perd força i sentit si no hi ha una política que n'orienti les necessitats des d'una visió global de país. Una *kunsthalle*, model europeu de centre d'art, és un espai sense col·lecció, destinat a la creació recent, que teixeix complicitats entre generacions d'artistes i que consolida valors. Un centre d'art dins d'una

Conselleria de Cultura té sentit si s'hi fa política artística de país, i aquest és el problema que té l'Arts Santa Mònica, perquè aquesta política és inexistent. Ara, s'hi ha afegit la manca de director. Esperem que el nou responsable de Cultura de la Generalitat prengui aquest nomenament com una prioritat perquè les arts visuals no vagin més a la deriva.

RECOMANACIONS

Escultures alterades

Sala: Museu d'Art Modern de Tarragona **Adreça:** Santa Anna, 8. Tarragona **Horaris:** de 10 a 20 h; diumenges, d'11 a 14 h. Fins al 10 de juny

El fotògraf Ramon Cornadó i l'escultora Béatrice Bizot fusionen el seu treball a l'exposició *Inner landscapes*, una reflexió a dues bandes sobre l'ésser humà contemporani, l'entorn físic i la metàfora del seu món intern. L'escala de les figures arquitectòniques de l'escultora s'altera completament a través de la fotografia.

Guinovart i la seva inspiració

Sala: Museu de Lleida **Adreça:** Sant Crist, 1. Lleida **Horaris:** de 10 a 14 i de 17 a 19 h; divendres, diumenges i festius, de 10 a 14 h. Fins al 22 de juliol

La mostra *Agramuntophitecus. Guinovart, matèria i litúrgia* recorda els deu anys de la mort de l'artista d'Agramunt i fa un repàs dels elements matèrics i d'inspiració que el van preocupar. Un diàleg entre l'obra de Guinovart i els objectes de les col·leccions del Museu de Lleida, que van des de la prehistòria fins a la modernitat.

Espais efímers de Carlos Díaz

Sala: Galeria Anquin's **Adreça:** Campoamor, 2. Reus **Horaris:** de dilluns a divendres, d'11 a 13 h i de 17 a 20 h; dissabtes, d'11 h a 13.30 h. Fins al 13 de juny

El barceloní Carlos Díaz, un dels artistes més destacats de la nova generació de pintors que cultiven el realisme des d'una òptica contemporània, presenta a Reus l'exposició *Espais efímers*. Díaz posa el focus en tot allò que el temps esvaeix: des d'un reflex sobre un terra mullat, fins a la percepció del paisatge a través de la finestra d'un tren.

EL FINAL D'ETA

L'ORGANITZACIÓ TERRORISTA BASCA HA ANUNCIAT LA SEVA DISSOLUCIÓ DEFINITIVA DESPRÉS DE SET ANYS SENSE ATEMPTATS

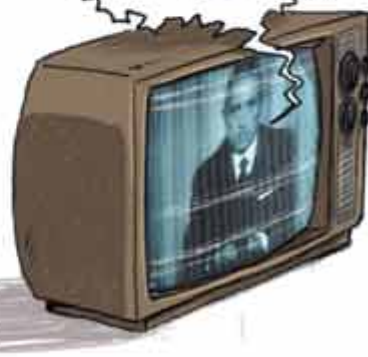
EUSKADI TA ASKATASUNA (ETA) -QUE VOL DIR 'PAÍS BASC I LLIBERTAT'- VA APARÈIXER EL 1959 PER COMBATRE LA DICTADURA DEL GENERAL FRANCISCO FRANCO I DEFENSAR LA CREACIÓ D'UN ESTAT SOCIALISTA INDEPENDENT.

ETA ES VA FORMAR ARRAN D'UNA ESCISSIÓ DE LES JOVENTUTS DEL PARTIT NACIONALISTA BASC I NO VA SER FINS AL CAP D'UN ANYS, EL 1962, QUE VA DECIDIR QUE OPTARIA PER LA LLUITA ARMADA PER FER CAURE EL RÈGIM FRANQUISTA.

LA PRIMERA VÍCTIMA MORTAL D'ETA VA SER EL GUÀRDIA CIVIL JOSÉ PARDINES, A QUI VAN ASSASSINAR EL 7 DE JUNY DEL 1968. EL 2 D'AGOST D'AQUELL ANY, ETA VA MATAR EL POLICIA I CAP DE LA BRIGADA POLITICOSOCIAL DE GUIPÚSCOA, MELITÓN MANZANAS.

DINS DE L'ORGANITZACIÓ, DES DEL PRIMER MOMENT, ES VAN DEFINIR DUES GRANS BRANQUES. UNA ESTAVA FORMADA PELS MEMBRES PROVINENTS DELS MOVIMENTS OBRERS, QUE AVANTPOSAVEN LA SEVA IDEOLOGIA D'ESQUERRES; L'ALTRA, PELS MEMBRES NACIONALISTES MÉS RADICALS.

LA MORT DEL DICTADOR, EL 20 DE NOVEMBRE DEL 1975, I L'INICI DEL PROCÉS DE LA TRANSICIÓ DEMOCRÀTICA VAN MARCAR CLARAMENT DOS CAMINS: UNS VOLIEN CONTINUAR LA LLUITA ARMADA I UNS ALTRES, NO.

"Españoles, Franco ha muerto..."

1975

POLITICO-MILITAR

ETA

IDEOLOGIA ESQUERRES

NACIONALISME RADICAL

1973

MILITAR

7 de juny

2 d'agost

Aquest antic col·laborador de la Gestapo (la policia secreta de l'Alemanya nazi) era conegut per torturar amb especial sadisme els opositors al franquisme.

AQUESTES DUES FACCIÓNS ES VAN ANAR DISTANCIANT FINS QUE EL 1973 ETA ES VA PARTIR EN DOS: EL BÀNDOL MILITAR I EL POLITICOMILITAR.

ELS PARTIDARIS DE PARTICIPAR EN LA VIDA POLÍTICA I D'ABANDONAR LA LLUITA ARMADA ESTAVEN LIDERATS PER EDUARDO MORENO BERGARETXE, 'PERTUR', QUE PROPOSAVA FUNDAR UN PARTIT.

Eduardo Moreno Bergaretxe 'PERTUR'

1976

PERTUR VA DESAPARÈIXER -PROBABLEMENT VA SER ASSASSINAT- EL 1976 I NO SE N'HA SABUT MAI MÉS RES.

L'ETAPA MÉS VIOLENTA D'ETA ES VA DESENVOLUPAR DURANT ELS ANYS VUITANTA.

ELS ATEMPTATS ES PRODUIEN GAIREBÉ CADA SETMANA, I SI BÉ AL PRINCIPI ELS SEUS OBJECTIUS PRINCIPALS EREN MEMBRES DELS COSSOS I FORCES DE SEGURETAT DE L'ESTAT, AVIAT VAN PASSAR A ASSASSINAR POLÍTICS I A PERPETRAR ATEMPTATS INDISCRIMINATS CONTRA LA POBLACIÓ CIVIL.

Josep Martinoy Text
Cristina Bueno Il·lustració

A MÉS, ELS COMANDOS D'ETA NO NOMÉS VAN ACTUAR AL PAÍS BASC I NAVARRA, SINÓ QUE TAMBÉ HO VAN FER A MADRID, BARCELONA I EN ALTRES CIUTATS.

AMB L'ARRIBADA DEL SOCIALISTA FELIPE GONZÁLEZ AL PODER, EL 1982, ES VA INCREMENTAR LA GUERRA BRUTA CONTRA ETA, QUE VA TENIR EL SEU MÀXIM EXPONENT AMB LA CREACIÓ DELS GRUPS ANTITERRORISTES D'ALLIBERAMENT (GAL) INTEGRATS PER MEMBRES DE LA POLICIA I MERCENARIS.

1982

LES ACCIONS DELS GAL VAN DEIXAR 27 MORTS I VAN PROVOCAR UNA GREU CRISI POLÍTICA.

SI DURANT LA DICTADURA DIVERSOS SECTORS DE LA SOCIETAT COMPARTIEN O TOLERAVEN LES ACCIONS D'ETA, ELS ATEMPTATS INDISCRIMINATS, ESPECIALMENT EL DE L'HIPERCOR DE BARCELONA, EL 19 DE JUNY DEL 1987, VA PROVOCAR UN REBUIG TOTAL AL TERRORISME. ETA VA POSAR UNA BOMBA AL PÀRQUING DEL SUPERMERCAT A CONSEQÜÈNCIA DE LA QUAL VAN MORIR 21 PERSONES I 45 MÉS VAN QUEDAR FERIDES.

1987

1991

EL MAIG DEL 1991, TAMBÉ VAN MATAR 9 PERSONES A LA CASERNA DE LA GUÀRDIA CIVIL DE VIC AMB UNA ALTRA BOMBA. ETA PERDIA CADA VEGADA MÉS SUPORT.

EL 2011 EL QUE QUEDAVA D'ETA -UNA PART IMPORTANT DELS SEUS MEMBRES HAVIEN ESTAT DETINGUTS- VA ANUNCIAR UN ALTO EL FOC I SET ANYS DESPRÉS, EL 20 D'ABRIL DEL 2018, L'ORGANITZACIÓ TERRORISTA BASCA VA ANUNCIAR LA SEVA DISSOLUCIÓ. MÉS DE 800 MORTS SÓN EL LLEGAT DE SIS DÈCADES DE VIOLÈNCIA.

2011

2018

60 ANYS + 800 MORTS

ETA TÉ AVUI 297 DELS SEUS MEMBRES REPARTITS EN DIVERSES PRESONS ESPANYOLES. ARA, UNA DE LES REIVINDICACIONS, ÉS L'ACOSTAMENT D'AQUESTS PRESOS A PRESONS MÉS PRÒXIMES AL PAÍS BASC.

COMITECA

Jaume Vidal

LA TRIA

Testimoni d'un temps obscur

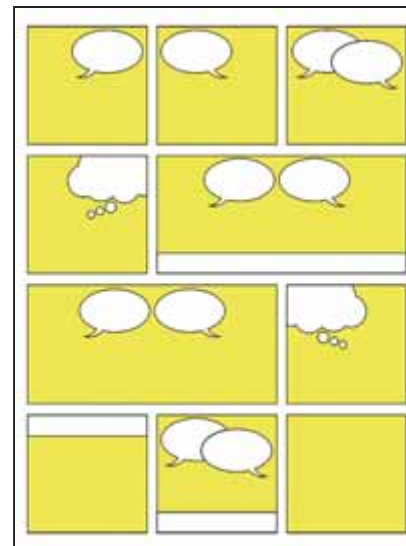
El *fotògraf de Mauthausen* és un còmic històric que explica un dramàtic episodi de la vida de Francesc Boix, un català que va sobreviure al camp d'extermini -immenses presons on els nazis tancaven els seus presoners fins a la mort- de Mauthausen. Se'n va poder sortir gràcies a la seva feina com a fotògraf, fent les fotos que li encarregaven els alemanys, però va saber documentar d'amagat tota la barbàrie dels camps. Va amagar els negatius i un cop acabada la Segona Guerra Mundial les seves fotografies van servir per condemnar molts dels criminals de guerra.

EL FOTÒGRAFO DE MAUTHAUSEN

Guió: Salva Rubio
Dibuixos: Pedro J. Colombo
Color: Aintzane Landa
Editorial: Norma
Preu: 27 euros

LA PROPOSTA

Intenta escriure el teu guió de còmic

Pots començar per una història d'una plana. Pensa el que vols relatar i què ha de sortir en cada vinyeta. Primer fes un resum de tota la història i després assigna a cada vinyeta l'escena que li correspon. **El mes vinent** et parlarem de **les vinyetes** perquè puguis seguir endavant amb el teu còmic.

El guió

En una historieta, l'element bàsic és el guió. És la part literària en què s'expliquen els fets que es relataran, quins personatges hi intervindran i com se'ls representarà, així com els escenaris i els elements que sortiran en la narració. Hi ha molts dibuixants que escriuen les seves històries, però normalment hi ha la feina específica de guionista.

EL GUIONISTA haurà d'escriure els diàlegs i els textos de la historieta, a banda d'explicar al dibuixant de la manera més simple possible tota la història vinyeta a vinyeta. Hi ha molts guionistes que faciliten documentació als dibuixants quan es tracta d'elements molt específics, com els vestits, els pentinats i els vehicles d'una determinada època. El guionista ha de mesurar la seva imaginació i no demanar impossibles al dibuixant, per exemple vinyetes de batalles navals en què apareguin desenes de vaixells. I si ho fa, ha de ser manera factible. Com podem veure a *El fotògraf de Mauthausen*, el guionista ha considerat que per representar el dia de l'alliberament del camp calia una escena de masses, amb tots els supervivents aclamant les tropes de l'exèrcit dels Estats Units. Encabir tot això en una vinyeta era poc més que impossible, i el recurs que es va fer servir va ser dedicar una doble plana a l'escena (com es veu a la imatge de dalt).

ALTRES LECTURES

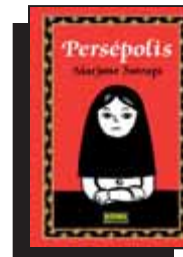
MAUS

Autor: Art Spiegelman
Aquest autor dels Estats Units va explicar la història de l'holocaust -extermini dels jueus per part del règim nazi durant la Segona Guerra Mundial- mitjançant la història de la seva família. Aquest llibre ha estat utilitzat per explicar als més joves un dels episodis més vergonyosos de la història de la humanitat.

PERSÉPOLIS

Autora: Marjane Satrapi
L'autora era una nena quan al seu país, l'Iran, el règim integrista de l'ayatol·là Jomeini -líder religiós musulmà- va enderrocar el de la monarquia totalitària del xa de Pèrsia. La seva família, que ni estava a favor d'uns ni dels altres, va rebre per totes bandes. Satrapi explica en primera persona la seva història.

Sopar en GRUP!

PER SOBREVIVRE EN UN PÍS D'ESTUDIANTS

IL·LUSTRACIONS CRISTINA BUENO

NUTRICIONISTA LIDIA MATEOS

TORRADES amb PEBROT i FORMATGE de CABRA

INGREDIENTS

PREPARACIÓ

1

Pebrot

30 min
200°

2

= pelar =

retirar llavors

= trossejar =

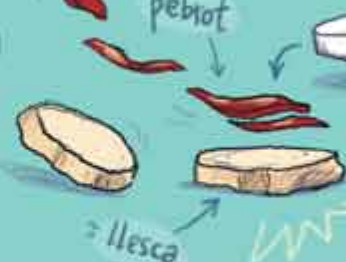

3

4

formatge de cabra

= llesca

5

= GRATINAR =

5-10 min

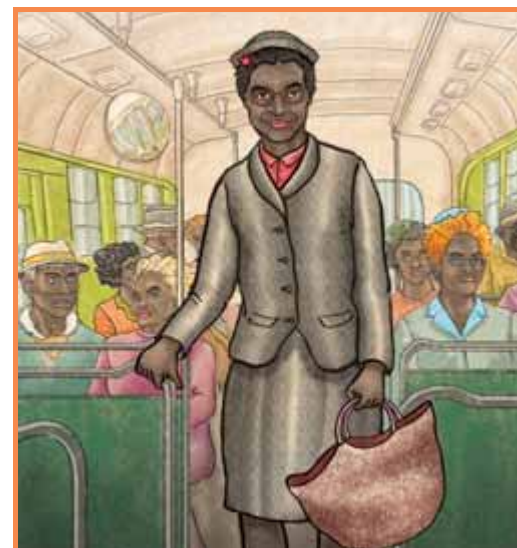

PRACTICA L'ANGLÈS

Text Miquel Berga Il·lustració Jaume Geli
Traducció Neil Stokes

Coneix la història de... **Rosa Parks**

"I would like to be remembered as a person who wanted to be free... so other people would be also free"

At one time in the United States, black people did not have the same rights as white people. They could not go to the same schools as whites, or eat in the same restaurants, and when they took a bus they had to sit at the back. That was called "racial segregation". Rosa Parks was an African American who had to live with this unfair treatment... until one day she had had enough...

LISTEN TO IT IN ENGLISH!

Escolta la seva història en anglès a:
<http://www.lrp.cat/a/1394534>

EXPERIÈNCIES

TERESA MÁRQUEZ
mtmarquez@lrp.cat

De Joans, Joseps i ases, malauradament, ja no n'hi ha a totes les cases. L'animal que al seu dia va ser imprescindible per a les feines del camp, fa dècades que s'ha hagut de reinventar per no desaparèixer, i avui es reivindica com a activitat lúdica per a col·lectius i famílies. Diverses empreses, algunes amb molts anys de recorregut, han sabut recuperar una bèstia que ha protagonitzat contes, sèries i pel·lícules i que, en el cas de Catalunya, fins i tot s'ha convertit en un símbol de país. El burro, també conegut com a ase i ruc, conviu amb l'ésser humà des de fa més de 3.000 anys i és considerat per molts el parent pobre del cavall, malgrat que va ser muntura de personatges clau de la història, com Jesús de Natzaret, i de la literatura, com el recordat Sancho Panza. Símbol del Partit Demòcrata dels Estats Units, Juan Ramón Giménez el va immortalitzar a *Platero y yo* i David Stern fins i tot el va dotar de parla en una novel·la que primer va arribar al cinema i que posteriorment es va fer famosa a la televisió dels anys seixanta: la mula Francis.

OFERTA ADAPTABLE

“El burro no és tossut, és convençut.” Qui fa aquesta afirmació és una gran coneedora d'aquest animal després de vint anys treballant-hi al parc Rukimon, a la vall de Banyamars, al terme municipal de Dosrius (Maresme). Paloma Vicente i el seu company, Joan Compañó, conviuen amb una cinquantena llarga de burros i ofereixen un extens catàleg d'activitats que han anat adaptant “en funció de la demanda dels visitants”. Tot i això, tal com reconeix Vicente, la joia de la corona continuen sent la visites de les escoles, en què els més menuts sovint tenen la seva primera experiència amb un burro real “al qual dibuixen, passegen, raspallen i carreguen les alforges”. Un cop superades totes les proves, obtenen un carnet de conductor de ruc. “Som l'única reserva de tot l'Estat amb exemplars de totes les races de la Península, i el nostre objectiu bàsic ha estat la dignificació i la preservació d'aquest excel·lent animal”, defensa convençuda Paloma Vicente, tot reconeixent que més que un negoci el Rukimon “ha

Dalt d'un burro

L'animal que va ser motor de les feines del camp s'ha hagut de reconvertir en epicentre d'activitats lúdiques a l'aire lliure orientades al gaudi de les famílies. El ruc, d'intel·ligència més que contrastada, ha passat de ser bèstia de càrrega a protagonista d'experiències rurals de cap de setmana

estat i és una vocació". A les activitats familiars s'hi afegeixen experiències per a la gent gran, teràpies amb col·lectius amb discapacitats i una darrera proposta pensada per a treballadors d'empreses "per crear dinàmiques de col·laboració i de treball en grup".

TRANSPORTAR EL PÍCNIC

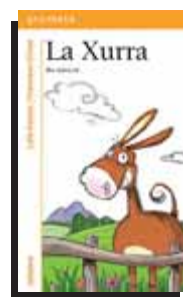
També al Maresme, però en aquest cas a Tiana, el centre Rucs de la Serralada fa quatre anys que està obert de cara al públic. "Tenim onze burros comuns que hem anat recollint i ensinistrant", assenyala el responsable del centre, Carles Muntet. El senderisme és una de les propostes amb més acceptació. "Són rutes dissenyades per nosaltres per descobrir l'entorn a través de pistes forestals i de senders del Parc de la Serralada de Marina", precisa, i afegeix que només els infants pugen dalt dels burros que s'utilitzen per tragar els estris del pícnic que es farà en plena natura. Muntet es mostra dolgut amb alguns comentaris sorgits de grups animalistes que acusen les empreses com la que regenta d'explotar els animals. "Són crítiques sense fonament i amb ganes de fer mal, perquè a casa cuidem molt bé dels rucs i de la seva salut", assenyala, i lamenta que les administracions "no donen prou ajudes i en canvi són molt estrictes amb la normativa".

Lluís Vilà, de l'empresa Rucs i Someres, ubicada a les Preses (Girona), és un veterà del tracte amb els burros -s'hi va començar a dedicar l'any 1977-, que actualment se centra a fer passejades amb ruc català pel Parc de la Pedra Tosca. "Al centre conviuen prop d'un centenar d'exemplars que pasturen lliures", comenta incidint en el valor d'una raça autòctona "considerada una de les millors del món". Vilà, que avança que està treballant en un projecte per elaborar formatge de llet de burra, reclama més suport de les administracions a una feina "que ara mateix és la que garanteix la pervivència d'un animal excepcional en tots els sentits".

EM DIUEN TANO

Lola Casas
 Editorial: La Galera
 Pàgines: 24
 Preu: 4,65 euros

LA XURRA

Lola Casas
 Editorial: La Galera
 Pàgines: 72
 Preu: 7,95 euros

LES AVENTURES D'EN NIC

Rosana Andreu
 Editorial: Veus Públiques
 Pàgines: 105

Per a tothom

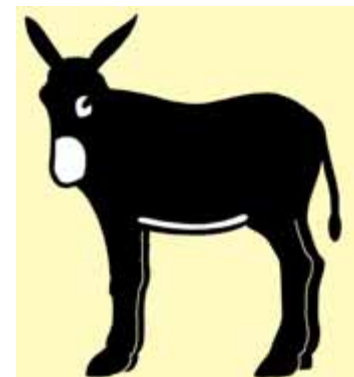
A la primera plana, exemplars de ruc català de la granja Fuives. En aquesta plana, activitats amb escoles, senderisme amb rucs i teràpies amb animals per a persones amb mobilitat reduïda
 GRANJA FUIVES / J. RAMOS / RUCS DE LA SERRALADA / RUKIMON

Sabó de Burra

Producte incipient i encara amb poca incidència en el mercat català, la llet de burra és un bé preuat i força utilitzat en altres països. A la reserva natural de Zasavica, a l'oest de Belgrad, se'n produeix el formatge més car del món, a 1.000 euros el quilo. També és un producte molt beneficiós per a la pell i el component ideal per a sabons i cosmètics.

Marxandatge

El burro català s'ha convertit en una icona clàssica del catalanisme. La seva silueta es va utilitzar inicialment per captar l'atenció sobre aquesta raça en perill d'extinció. En format adhesiu, estampada en samarretes, sabatilles d'estar per casa, tovalloles o pendons per al balcó, aquest símbol és ben conegut arreu.

Els tres tombs

La Festa de Sant Antoni, o dels Tres Tombs, és una de les poques ocasions en què encara es poden veure burros pels carrers. La celebració comença al voltant del 17 de gener i aquest any les trobades en diverses poblacions s'allargaran fins a l'octubre.

Ras i curt LLUÍS MUNTADA @muntadalluis

Tenien el poder del diccionari. Van decretar que la seva violència era la teva violència; que afusellaven i violaven amb amor. Però van oblidar que quan un vell sentit del llenguatge és erradicat, n'apareix un altre. I que com una terra assedegada que s'inunda de cop, la nova raó es prenja invertida.

AGENDA REPUBLICANA

Xavi Oltra xoltra@lpr.cat

+ AGENDA

Dissabte, 26 de maig

Música a La Palma

Música per la llibertat i dinar solidari al teatre a l'aire lliure La Palma, a Reus, a partir de la una del migdia.

Dissabte, 26 de maig

Acte a Arenys de Mar

Nou acte de suport als presos i exiliats, en aquest cas a Arenys de Mar, a les 18.30 h.

Dissabte, 26 de maig

Concert solidari a Reus

Reus serà l'escenari, a la plaça Anton Borrell, des de les 19.30 h, d'un concert solidari amb les famílies dels presos i dels exiliats polítics catalans.

Diumenge, 27 de maig

Al Castell de Montgrí

Acció grega, a partir de les 9 h, amb la sisena pujada al castell de Montgrí, a Torroella de Montgrí.

Diumenge, 27 de maig

Cartes per als presos

Recollida de cartes per als exiliats i presos polítics, a les 12 h a Falset.

...i a
**SANT ESTEVE
DE LES ROURES**

Tots disfressats de Son Goku

L'Ajuntament de Sant Esteve de les Roures ha convocat per al diumenge 27 a les 17 h a la plaça 1 d'Octubre una concentració a favor de la llibertat d'expressió en què tothom ha d'anar disfressat de Son Goku.

Nit de sopars grocs i solidaritat amb els presos

L'Associació Catalana pels Drets Civils (ACDC) segueix present en totes les iniciatives populars per donar veu als represaliats pel procés i suport a les seves famílies arreu de Catalunya, com els dinars i sopars grocs, que arriben a les localitats de Tremp, Santa Coloma de Queralt, Sant Feliu de Codines, Sant Just Desvern i Cambrils. Com és habitual, l'associació serà present en aquests especials i emotius esdeveniments de suport als presos, en què habitualment participa algun familiar dels afectats per la repressió de l'Estat espanyol.

L'Associació Catalana pels Drets Civils també celebrarà

El sopar groc de Cardedeu, un dels més reeixits

el dissabte 26 a la localitat de Reus un concert a favor dels represaliats, i en solidaritat i defensa dels seus drets. Els dinars i sopars tindran continuïtat el diumenge 27 al Masnou i a l'Ametlla de Mar. Per al ma-

teix dia també hi ha prevista una arrossada solidària a la Font del Còdol de Collbató. I divendres que ve, 1 de juny, més sopars grocs, en aquest cas a les localitats de Cabrera de Mar, Tàrraga i Badalona.

Dissabte

26
MAIG

SOPARS GROCS a Tremp i a Santa Coloma de Queralt, entre altres municipis.

Diumenge

27
MAIG

DINARS I SOPARS GROCS al Masnou i a l'Ametlla de Mar.

Ruta literària

Una de les activitats que dona a conèixer Òmnium Cultural és la ruta literària *Dones, cuina i Guerra Civil*, a l'Espluga de Francolí. La ruta ofereix passejar amb Carme Martí pels escenaris de la seva novel·la *El camí de les aigües*.

'DONES, CUINA I GUERRA CIVIL' a l'Espluga de Francolí.

Diumenge

27
MAIG

Tothom a Badalona

Com cada dilluns, Badalona serà un dels punts de trobada d'una nova concentració per l'alliberament dels presos i exiliats polítics. Serà com sempre a les 19.30 h, a la plaça de la Vila, i l'acte estarà organitzat per la delegació territorial de l'Assemblea Nacional Catalana. A Girona, a les 19 h, hi ha convocat també un acte de protesta i rei-

vindicatiu per la retallada de llibertats al nostre país. A Cornellà de Terri serà a les 19.30 h, i mitja hora més tard, a Premià de Mar i a Barcelona. D'altra banda, del dilluns 28 al dijous 31, Vic tornarà a celebrar l'acte "Som grocs".

Dilluns

28
MAIG

CONCENTRACIÓ, A BADALONA per l'alliberament dels presos i exiliats polítics.

Música i llibertat

L'Assemblea Nacional Catalana (ANC) segueix informant d'un acte que es repeteix cada dia des del gener -i que es continuarà fent mentre hi hagi presos polítics-, a les 19 h a la plaça de Sant Pere de Berga, amb l'actuació de músics berguedans. Un esdeveniment musical i alhora reivindicatiu.

Dilluns

28
MAIG

MÚSICA A BERGA per demanar la llibertat dels presos polítics.

Ras i curt MARTA ROQUETA@martaroqueta

Quan la idea dominant de nació trontolla, tot allò que la sostenia, i que es prenia per normal i desitjable, també ho fa. Les institucions, les paraules, el carrer i els cossos són tant instruments com camps de batalla de subjectes que malden per expressar una visió de la comunitat i establir-la.

Si ens voleu fer arribar les vostres propostes, ho podeu fer a l'adreça agenda@lrp.cat

Imatge de les fotografies pixelades dels presos

L'exposició de Sierra, al CCCB

A ningú li va passar per alt l'exposició de Santiago Sierra *Presos polítics a l'Espanya contemporània*. Vetada a Arco i després instal·lada al Mu-

seu de Lleida, ara arriba a Barcelona, al Centre de Cultura Contemporània. Es tracta de 24 fotografies pixelades que fan referència a 74 presos polítics.

Divendres

1

JUNY

EXPOSICIÓ
'Presos polítics a l'Espanya contemporània', del 1 al 17 de juny.

Caminades pels presos polítics

La plaça de Catalunya, al centre de Barcelona, torna a acollir les "Caminades pels presos polítics i pel retorn del govern a l'exili", organitzades per les

delegacions territorials del Barcelonès de l'ANC. Els participants finalitzen l'acte formant un cercle i reivindicant la llibertat dels presos.

Dissabte

2

JUNY

CAMINADES pels presos polítics i pel retorn del govern a l'exili.

"Cap dona en l'oblit"

La plaça del Mercadal de Reus serà l'escenari de l'acte "Cap dona en l'oblit", organitzat per la sectorial de dones de l'ANC i en què es vol fer ressò de les dones empresonades i a l'exili, amb la presència de familiars de les afectades.

Dissabte

2

JUNY

HOMENATGE a les preses exiliades a Reus.

SERÀ NOTÍCIA

El president, Juan Manuel Santos, amb 'Timochenko', a la dreta

Eleccions a Colòmbia

Colòmbia afronta aquest diumenge dia 27 de maig les seves primeres eleccions presidencials després de la firma el novembre del 2016 dels acords de pau amb la guerrilla de les FARC (Força Alternativa Revolucionària del Comú). Les FARC, constituïdes ja com a partit polític, van renunciar al març a presentar-se a aquests comicis presidencials a través del seu carismàtic exlíder, Rodrigo Londoño Echeverri, conegut com *Timochenko*. Pel que fa Juan Manuel Santos, Premi Nobel de la Pau i actual president del país des del 2010, no s'hi presenta.

CREURE EN EL SEGLE XXI

El sociòleg José Casanova ens dona l'oportunitat d'aprofundir en l'estat de les creences arreu del món en ple segle XXI, amb la seva conferència el dilluns 28 de maig, *Creure en el segle XXI*, al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona. Perquè la ciència no acaba de desbancar la religió? És una de les preguntes que s'analitzaran en aquest espai a partir de les 18.30 h, amb presentació a càrrec de Mar Griera.

El dijous 31, a les 20.30 h, el trio nòrdic Fire! oferirà un concert al pati nord de la Fundació Joan Miró. Mats Gustafsson, Johan Berthling i Andreas Werlin presentaran el seu darrer àlbum *You liked me five minutes ago*. Free jazz, rock psicodèlic, *noise*... una mica de tot.

I en un altre registre ben diferent, el Festival Espurnes Barroques de música i experiències en territori barroc arriba des del 26 de maig i fins al 17 de juny, al llarg de quatre caps de setmana, a esglésies i places del Solsonès, la Segarra, el Bages i l'Anoia. Els concerts de música barroca, combinats amb visites, gastronomia i tallers, completen aquesta oferta.

ROLAND GARROS

El mític Grand Slam de terra batuda arrenca amb les primeres eliminatòries individuals, el dilluns 28 de maig. París acull un any més aquest gran esdeveniment del tennis, que finalitzarà el 10 de juny amb la gran final. Però en l'àmbit esportiu, els ulls del món estaran fixats el dissabte 26 en la final de la Champions League de futbol, que enfronta el Liverpool i el Real Madrid a les 20.45 h.

Ras i curt MARIONA ISERN @marionaisern

El govern espanyol allargarà l'article 155 tant temps com li doni la gana i encara ens haurem d'escoltar que això és culpa nostra, per votar el que vam votar i per investir president Quim Torra i Pla. És tot tan estrambòtic que sembla tret d'una pel·lícula de terror.

ENTRETENIMENTS

Jordi Soler jsoler@lpr.cat

ENREVESSATS JORDI SOLER jsoler@lpr.cat

Horizontals: 1.- Cirurgia plàstica de la còrnia, especialment de l'empelt. 2.- L'urani a la taula periòdica. Admesa novament en una competició de la qual havia estat eliminada. Roba les vocals. 3.- Lletre grega que, segons com, sembla una toia. Nota del traductor. Segons l'accent, unitat tipogràfica o polític, filòsof i orador de l'antiga Roma. 4.- Un ren força esvalotat. Les cinc vocals quan subornem rivals. Mata malament i seràs estimat. 5.- Cadascuna de les províncies bizantines, ordenades militarment. El seu estret separa les illes de Java i Sumatra, a Indonèsia. Personal Docent i Investigador. 6.- Dit, del dret, del circuit o de l'element que conté fonts d'energia. Peripheral Component Interconnect. Ingenu parisenc. 7.- Nom donat generalment a la larva de les papallones de la família dels taumetopeids per com es desplaça en grup, i que pot constituir una amenaça per als pins i els roures. 8.- Xifra romana. Capgirades unitats monetàries principals de Nigèria. El cor de les peres. A banda i banda del rotor. 9.- Condicional invertida. Ho és allò que fa que alguna cosa no decaigui, que conservi tot el seu vigor. 10.- Studies in Ancient Oriental Civilization, de dreta a esquerra. Utilitzin la pista de l'aeroport, també de dreta a esquerra, els avions que hi arriben. Preposició. 11.- Bel·licosa. Prometem solemnement. 12.- Sigla de l'oficina internacional d'immigració del Canadà. En dues paraules, no gaire saludable. Fa sonar el te. 13.- Capgirada ciutat valenciana que dona nom a la comarca que capitalitza. Illa iraniana del golf pèrsic. Article. 14.- Fent mostra d'una gran deferència.

1														
2		■											■	
3					■			■						
4				■					■					
5					■					■				
6						■				■				
7														
8		■							■				■	
9			■											
10					■								■	
11									■					
12					■								■	
13						■							■	
14														

Verticals: 1.- L'acció, i també l'efecte, de multiplicar per cinc. 2.- Fa sonar un cul brut d'urubú mut. Petit corrent natural d'aigua a contracorrent. I també a contracorrent, calitjós, nubífer. 3.- Fer cap amunt allò que fan els tirans i els dictadors amb la ciutadania. Companys, confreres. 4.- El grec antics confonien aquesta deessa amb la també dees-

sa Cibele. Ho és aquell indret on es pot arribar fàcilment. 5.- El cor del papa inverteix un aliment. Fa sonar un cucut. S'enfila aquella amida de l'acid carbònic present a l'orina. Entra i surt del gulag. Part d'una orquídea. 6.- Capgirat poema de catorze versos generalment força elogiós. Facis anar el cervell de baix a dalt. Fa sonar el dur tumult. 7.- Osteogènesi imperfecta. 8.- Opaca i insonora. El fet de sotmetre a l'acció del foc el cos d'un difunt. 9.- En dues paraules, i en francès, llac del Canadà, al Quebec. L'amiga Núria ha ben emmudit. Suroso desvocalitzats. 10.- Fosa que constitueix un cas particular de foses nodulars. Fa sonar la mala ratxa. S'endurà el lladre tot el que trobi de valor a la casa on ha entrat per la finestra, la... 11.- Dret de tempteig o retracte. Redactaran a l'inrevés els advocats el seu compte d'honoraris per presentar-lo al client. 12.- Entra i surt de Torrent. Aparestarà el seu enemic, el mafiós. Fa sonar l'espectre del servent perfecte. 13.- Llambregi, centellegi, i també difongui, espargeixi. Fa sonar molt bons compostos. Fa sonar els tretze trens que venen plens de metgesses. Article o despullat, depèn de com es miri. 14.- L'acció de tornar-se, ves a saber què o qui, semblant a una botifarra.

SUDOKU

	5	8	9	2			7	
7		2	4					6
	3	6					4	2
		3		6		4		
2			8	9	7	5		
	7		5	4				
6								8
	4	5						
				1	5		6	

FÀCIL

					1			
				7		4	6	
4						9		3
	3		2					4
		2		8			3	
	7						8	
							2	
1	4	3					5	6
5	8	7	6	9				1

DIFÍCIL

JEROGLÍFIC

**DORS A D
CAFÈ
GANDALLES**

Local de mala nota

SOLUCIONS

Jeroglífic
Casa de barrets (cas a de barrets)

Enreversats horitzontals
1.- Queratoplastia. 2.- U. Repescada. RB. 3.- Iota. NT. Cícero. 4.- NRE. UOEA. Amat. 5.- Tema. Sonda. PDI. 6.- uitCA. PCL. Natf. 7.- Proccessionària. 8.- L. seranN. ERE. R. 9.- is. Sustentador. 10.- Coas. niretA. A. 11.- Armigera. Jurem. 12.- ClIB. Pocsana. E. 13.- iocIA. Sirtt. Un. 14.- Obssequiosament.

DIFÍCIL

3	5	6	4	9	1	2	7	8
2	1	9	8	7	3	4	6	5
4	8	7	6	5	2	9	1	3
8	3	5	2	1	7	6	9	4
9	4	2	5	8	6	1	3	7
6	7	1	9	3	4	5	8	2
7	3	1	4	5	8	2	6	9
1	9	4	3	2	8	7	5	6
2	8	5	7	6	9	3	4	1

FÀCIL

4	5	8	9	2	6	1	7	3
7	1	2	4	8	3	9	5	6
9	3	6	7	5	1	8	4	2
5	8	3	1	6	2	4	9	7
2	6	4	8	9	7	5	3	1
1	7	9	5	3	4	6	2	8
6	2	1	3	4	9	7	8	5
3	4	5	6	7	8	2	1	9
8	9	7	2	1	5	3	6	4

SEMPRE HEM DONAT EL NOSTRE SUPORT AL MÓN EDITORIAL DE LES COMARQUES GIRONINES
I HEM CONTRIBUÏT A IMPULSAR I A CONSOLIDAR LES NOVES INICIATIVES
EMPRESARIALS SORGIDES EN AQUEST ÀMBIT.
PER AIXÒ DESITGEM UN GRAN ÈXIT
I UNA LLARGA VIDA A
LA REPÚBLICA

118044-118630T

Diputació de Girona

LA REPÚBLICA

Tavernia

Joan Poyano & Teo Perea

